

Carpa in Mischelbaum 1790 314

2 0970 1790

FREIHEIT IN BINDUNG
EX LIBRIS
LÖSETE DORN ZWANG

Dv 2659²
Dr. Helmut Bester

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
- Medizinische Fk. -
DÜSSELDORF

V 3119

EX LIBRIS
FREIHEIT IN BILDUNG
BIBLIOTHEK
1871
No. 2657
Dr. Heinrich Drees

CONSPECTVS
FORMVLARVM
MEDICARVM,

EXHIBENS

TABVLIS XVI.

TAM METHODVM RATIONALEM, QVAM
REMEDIORVM SPECIMINA,

EX
PRAXI STAHLIANA

POTISSIMVM DESVMTA,

ET
THERAPIAE GENERALI

ACCOMMODATA.

AUCTORE

D. JOANNE JUNCKERO,

PROF. PVBL. ORD. ET MEDICINAE PRACTICO
ORPHANOTROPHEI HALENSIS.

EDITIO SECVNDA,

HALAE MAGDEBVRGICAE,
LITTERIS ET IMPENSIS ORPHANOTROPHEI. MDCCXXX.

FORMULARIUM

INSTITUTIONIS

UNIVERSITATIS

DUISBURG

LITTERIS ET SIGNIS

LECTORI BENEVOLO

FELICITATEM.

AB eo tempore, quo CONSPECTVM MEDICINAE THEORETICO-PRACTICVM publici iuris fecimus, multi amicorum monuerunt, vt breuiores remediorum formulae conscriberentur, atque opusculo illi, per singulas morborum species adiungerentur. Putarunt enim, per paucos artis medicae tirones ea potiri facultate, vt remedia simplicia in illo conspectu a nobis commendata dextre & ad amissim componere possint. At horum tamen desiderijs primum fatales illos exposuimus abusus, quibus formulae medicae per tot saeculorum decursus fuerunt expositae, & quod fatius esset, plebeiae illi, noxiae & calamitosa empiriae subtrahere, quam quidem suppeditare nutrimentum. Verum enim vero id nobis responsi datum est: empiriam adeo inualuisse, vt si vel maxime formulas communicare recusarem, illam nihilo tamen minus talem, hoc est probrosam arti medicae, fore mansuram. Spem praeter ea fecerunt, haec remediorum compositiones auertere quodam modo posse fontica illa damna, quae a noxiis formulis, quarum fere innumerae per orbem oberrent, certissime inferuntur. Quae ratio quamquam eo animum flectere non potuerit, vt, quum secunda vice CONSPECTVS MEDICINAE sub prelo sudaret, formulas speciales singulis morbis adponeremus, id tamen effecerunt, vt methodum rationalem conscribere, formulis eandem illustrare, atque THERAPIAE GENERALI eam accommodare decerneremus. Atque haec plurimorum testium instar esse possunt, animum nostrum non fuisse, vt hae formulae simpliciter retinerentur, & in vsum practicum adseruarentur, cui enim vsui tanta remediorum multitudo? quum longe pauciora sufficere possunt. Quare eo tantum mens nostra tendit, vt hisce exemplis qualibuscumque monstretur via, qua formulae per omnes, vt dicunt, *locos communes* THERAPIAE GENERALIS, sint conscribendae, imitandae & adplicandae. Ceterum minime dissimulamus, quod vel ex his bona felicitate fieri possit selectus, cuius ope morbo affectis consulere & officio medico satisfacere queamus. Vale
Dab. Halae Magd. die xxvii. Martij. A. M DCC XXIII.

);(2

SERI-

SERIES TABVLARVM.

- TAB. I. DE FORMVLIS PRAESCRIBENDIS IN GENERE,
II. DE PVLVERIBVS.
III. DE PILVLIS.
IV. DE BOLIS.
V. DE ELECTVARIIS.
VI. DE TROCHISCIS.
VII. DE ROTVLIS.
VIII. DE MORSVLIS SEV TABVLIS.
IX. DE MIXTVRIS CONCENTRATIS.
X. DE POTIONIBVS.
XI. DE IVLEPIS.
XII. DE EMVLSIONIBVS.
XIII. DE INFVSIS.
XIV. DE DECOCTIS.
XV. DE BALNEIS.
XVI. DE TOPICIS, SEV EPITHEMATIBVS.

Vbi occurrunt

1. Fomenta seu fofus.
2. Cataplasmata.
3. Emplastra.
4. Linimenta.
5. Vnguenta.
6. Balfama.
7. Collyria.
8. Suppositoria.

TAB,

TABVLA I.
DE
FORMVLIS PRAESCRIBENDIS
IN GENERE.

I. DEFINITIO.

Praescriptio formularum est pars medicinae practicae, quae remedia selecta, probata & conuenientia pro morborum, sexus, aetatis, aliarumque circumstantiarum ratione prudenter combinare & debita methodo ordinare docet.

II. SVBIECTA.

1. Sunt omnia illa remedia, quae morbis & illorum symptomatibus opponuntur, seu vti Medici loquuntur, *materia medica* ex triplici regno desumta.
2. De hac materia medica in therapia generali fusius dictum est. Hinc non opus erit, illam hic repetere atque hunc tractatum praeter necessitatem augere; cum primis quia sequente membro, quo de dosibus agitur, multa tam simplicia, quam composita repetenda veniant.

III. PARTES.

Medicamentorum praescriptio inuoluit quatuor partes sic dictas cardinales, nempe *basin*, *adiuuantem*, *corrigenstem* & *constituentem*.

A. *Basis* est pars principalis & primum formularum medicamentum, quod intentioni Medici satis facit, & tanquam *indicatum* *indicanti* e diametro opponitur. De hac basi sequentia notentur.

1. Basis modo vnicum medicamentum constituit, & tum *simplex* vocatur; modo plura continet, quo casu *composita* audit.
2. Excludenda tamen est *multitudo* remediorum, basin constituentium. Nimia enim haec farrago non tantum pharmacopoeis molesta est, & quaecunque alia substituendi ansam illis praebet, sed &, quia diuersi saporis & odores hac ratione cumulantur, aegrotis nauseosa eua-

A

eua-

euadit. Praeter ea Medicus non facile finem suum obtinet, dum tot heterogenearum partium ingredientia se inuicem destruunt, & longe alium effectum, quam qui respicitur, causantur.

3. Basis tanquam pars principalis reliquas minus principales partes *dosi qualitatis*, non semper autem *quantitatis* debet *superare*.

B. *Adiuuans* dicitur, quod basin adiuuat atque illius defectum supplet. Fit hoc

1. vel *stimulando*, e. g. quando resina ialappae vel scammonae laxanti cuidam remedio, quod in operatione sua seignius est, stimuli loco additur, ut virtus principalis, nempe purgatio augetur.

2. vel *praeparando*, atque effectum baseos facilitando. v. g. quando purgantibus, quae per se satis efficaciter euacuant, salia praeparantia & digestiua miscentur, ut materia mouenda mobilis reddatur.

C. *Corrigens*, quod respicit

1. vel *saporem* nauseosum. Hic autem per talia remedia corrigendus est, quae operationem non impediunt, sed aliquo potius modo eandem promouent. Sunt eiusdem census syrapi, emulsiones, saccharum.

2. vel *qualitatem* medicamenti *noxiam*. Huius modi corrigentia purgantibus potissimum adduntur, ut *drastica* illorum efficacia

per illa infringatur, de qua re in therapia generali tabulis de *emefi* & *catharsi* passim dicitur.

3. *Opiata* autem, & quae alia opus habent tali correctione, in officinis parata ut plurimum profant.

4. Corrigitur noxia qualitas

1) modo *inuertendo* & *immutando* medicamenti texturam & disiungendo particulas summe agiles a cohaesione sua, sic v. g. salina corrigunt purgantia.

2) modo *viscera defendendo* & *roborando*, ut noxae, a medicamento tali metuendae, auertantur. Sic e. g. aromata & alia carminatiua, purgantibus addita, ventriculorum roborant & flatu in primis viis excitationem discutiunt.

D. *Constituens* vocatur etiam *excipiens*; quia basin, adiuuans & corrigens excipit, atque formam medicamenti constituit. De hoc sequentia notentur:

1. Excipiens semper sit proportionatum ad baseos *quantitatem*, & *qualitatem* excipiendam;

1) *Quantitatem* quidem, ut eo commodius misceri possint, & medicamentum in iustam formam redigi queat, e. g. ad *bolum* formandum sufficiens quantitas excipientis conseruae vel syrapi praescribenda est. Sic potiunculae & decocta sufficientem portionem aquae vel destillatae vel simplicis exposcunt,

2) *Qua-*

2) *Qualitatem* autem, vt excipiens cum natura excipientium conueniat. Sic v. g. virtus purgans sennae mediante menstruo *aquoso*, *ialap-pae* autem cum *spirituoso* excipienda est.

2. Quando autem excipiens & excipienda disparis sunt naturae, mediante quodam vniente coniungantur necesse est. Sic e. g. oleum terebinthinae, balsamum Peruvianum mediante vitello oui cum liquoribus aquosis vniantur.

3. Excipientia maiori semper dosi, quam excipienda, sunt praescribenda.

E. Veteres quatuor hisce formularum partibus *quintam* partem addebant, quae *dirigens* ab illis vocabatur, quia reliqua remedia ingredientia & illorum effectum ad certam atque definitam corporis regiones dirigere debebat. Hoc dirigens a recentioribus parui quidem penditur, nihilo tamen minus locum habere potest in purgantibus, per *epicrasin* operantibus, e. g. quando in morbis capitis remedia cephalica, in vterinis hysterica cum purgantibus miscentur.

IV. DOSIS.

Notanda hic occurrunt

1. *Pondera*, quorum quinque hodie introducta sunt:

1) *Libra Medica*, ℥ quae differt a ciuili, nam 12 vncias tantum continet. Haec autem differentia in nonnullis regio-

nibus accurate non obseruatur. Quando enim in formulis liquidis ℥ij ordinamus, vel speciebus infundendis mensuram definitam adiicimus. e. g. species mit ℥ij Wasser zu infundiren, tum librae medicae raro attenduntur.

2) *Vncia* ℥, quae diuiditur in octo drachmas.

3) *Drachma* ℥, quae tres habet scrupulos.

4) *Scrupulus* ℥, qui viginti habet grana.

5) *Granum*. gr. quod pondere suo ad granum hordei circiter accedit.

De his omnibus sequentia notentur.

a) Quando pondus aliquod determinandum est, tum numeri Romani adhibentur. v. g. ℥ iv. ℥vj. ℥iij. ℥ij. gr. xvi.

b) Nonnumquam haec pondera diuiduntur, & tunc signum β, quod semis significat, adponitur. v. g. ℥β. ℥β. ℥β. ℥β. grβ.

c) Non solemus praescribere ℥iβ sed ℥β, neque ℥iv, sed ℥β.

2. Nonnulli *alii modi*, quibus medicamentorum quantitas solet determinari, e. g.

1) *Manipuli*, quibus herbae siccae praescribuntur, e. g. Mj. i. e. quantum manu comprehendere possumus,

A 2

2) *Pu-*

2) *Pugilli*, quibus flores praescribi solent, v. g. P j. i. e. quantum digitorum extremitatibus adductis capere valeamus.

3) *Numeri*, quibus fructus praescribimus, e. g. caricar. No. iv.

4) *Liquida* nonnulla, praecipue olea destillata, *guttis* tantum praescribuntur, e. g. oleum laeundul. gtt. iij. cinnam. gtt. j.

5) Nonnunquam Pharmacopoei arbitrio relinquimus, ut quantitatem seu portionem medicamenti diiudicet, adiectis signis q. s. i. e. *quantum satis, quantum sufficit.*

6) *Dosis generalis* respectu diuersarum aetatum.

a) Ut constet summatim, quae dosi remedia tam cruda, quam praeparata sumi debeant, ob differētis aetatis rationem, omnia in sequentem tabulam memoriae caussa disponere placet. Sit v. g.

Pro adulto - - - - - ℥j sic erunt

Iuvene ann. xiv-xxi. duae tertiae ℥ $\frac{2}{3}$ np. ℥ij.

Adolescente - - vii-xiv. dimidia ℥ $\frac{1}{2}$ ℥℞.

Puero - - iv-vii. tertia ℥ $\frac{1}{3}$ ℥j.

Infante - - iv - - quarta ℥ $\frac{1}{4}$ gr. xv.

- - - - - iii - - sexta ℥ $\frac{1}{6}$ ℥℞.

- - - - - ii - - octava ℥ $\frac{1}{8}$ gr. viii.

- - - - - i duodecima ℥ $\frac{1}{12}$ gr. v.

2) Notandum porro, quod subiectorum diuersa constitutio

hanc dosium proportionem augere vel minuere possit. e. g. dantur robusti adolescentēs, qui maiorem dosin, quam infirmi adulti perferre possunt.

4. Dosis specialis emeticorum

1) *regni vegetabilis*, in quod occurrunt

a) *Radices*

1) *Asari* ℥℞ = ℥j. decocti eius ℥j-℥ij.

2) *Ellebori albi*, cuius extractum ad ℥j exhibetur.

3) *Ipecacuanhae* ℥j = ℥℞.

4) *Squillae*, cuius oxymel infantibus ad ℥j. praescribitur.

b) *Folia*

1) *Gratiolae* ℥j = ℥ij.

2) *Nicotianae*, cuius decoctum a ℥j-℥℞ sumendum.

3) *Sedi vermicularis* ℥℞. decocti eius ℥ij.

4) *Sambuci* & *ebuli* folia prima, iuli dicta, decocti illorum aliquot unciae propinantur.

c) *Flores*

1) *Jaccae* &

2) *Persicae*, quorum syrupos infantibus ad ℥j. praescribimus.

2) *Regni mineralis*

a) *Ex antimonio*

1) *Reguli* ℥ij medicinalis ℥j

2) *Florum* ℥ij gr. iv.

3) *℥rrs* ℥ij gr. iv-vi.

4) *Vitri* ℥ij gr. vi-viii.

5) *Croci*

- 5) *Croci metallorum Rulandi* gr. vi = viii.
- 6) *Aquae benedictae Rulandi* ℥℥ = ℥j.
- 7) *Oxyfacchari emetici Angeli Salae* ℥ij = ℥℞.
- 8) - - - - *Lu-donici* ℥ij = ℥℞.
- 9) *Syrupi rubi iudaei emetici* ℥ = ℥ij.
- 10) *Sapae vomitoriae Syluii* ℥ij = ℥℞.
- 11) *℞ii emetici* gr. m = iv.
- 12) *℞iii vitae* (ex butyro antimoni & aqua con-fecti) gr. iii.
- 13) *Rosae mineralis Angeli Salae* eadem dosis.
- 14) *Infusorum*iatorum quorumcunque nominatorum ℥j.
- 15) *Ex Mercurio*
- 1) *℞ii praecipitati rubri* seu arcani corallini gr. iv-v.
- 2) *Turpethi mineralis* gr. m = vi.
- 3) *℞iii praecipitati albi*] haec ad pauca grana.
- 4) *Auri vitae Keg-levi*
- c) *Ex vitriolo.*
- 1) *℞li albi* dephrati ℥℞.
- 2) *Gillae Paracelsi* ℞ij = ℥j.
- 3) *Salis vitrioli* ℞j.
- 4) *Mannae* ℞li.
- 5) *CrySTALLI* lunae gr. iv.
5. *Dosis specialis purgantium*
- 1) *Regni vegetabilis*
- a) *Acaciae* florum infusi ℥j.
- b) *Agarici* ℥j = ℥ij infusi & extracti ℥℞.
- c) *Aloës*, gr. ii, iii, ℞j.
- d) *Bryoniae* ℥ij, ii infusi ℥ij succi ℥j, ij.
- e) *Carthami* seminis ℥ij.
- f) *Cassiae fistulae* ℥ij = ℥i in decocto.
- g) *Cataputiae* gr. vi.
- h) *Centaur. minor.* extracti ℞j = ℥℞.
- i) *Colocynthidis* ℞℞, extracti eius gr. iv = vj.
- k) *Cyclaminis* succi ℥℞ = ℥j.
- l) *Ebuli* radice ℥ij extracti ℥j.
- m) *Elaterii* gr. iii = ℞℞.
- n) *Ellebori* nigr. gr. iii = iv.
- o) *Epithymi* infusi ℥j = ℥ij.
- p) *Esulae* extracti, gr. ii = iii.
- q) *Gratiolae* herbae infusi ℥℞.
- r) *Gummi guttae* gr. v = ℞℞.
- s) *Hermodactyl.* radice ℥ij extracti ℥j.
- t) *Ialappae* ℞j = ℥℞, resinae eius gr. v.
- u) *Iridis Florent.* ℞℞. gr. ii = iv, pro infantibus.
- x) *Iridis nostratis* radice ℥j. infantibus gr. ii, iii.
- y) *Matalistae* - - - -
- z) *Mechoacannae* ℞j, ℞ij, infusi ℥℞.
- aa) *Mannae* ℥i = ℥ij.
- bb) *Mezerei* s. laureolae.
- cc) *Myrobalanorum* ℥℞ = ℥j.
- dd) *Persicarum* florum conseruae ℥j. pro infantibus.
- ee) *Polypodii* radice infusi ℥ij.
- ff) *Philli* semen - - - -
- gg) *Rhabarbati* ℥℞ = ℥j. extracti ℞ = ℥℞.
- hh) - - - -

- hh) - - Monachorum $\mathfrak{z}\mathfrak{z}$ -
 ii) Rhamni solatii seu syru-
 pi domestici $\mathfrak{z}\mathfrak{z}$ - \mathfrak{z} i.
 kk) Ricini Americani seu
 granorum tilli - -
 ll) vulgaris - -
 mm) Rosarum pallidarum sy-
 rupi $\mathfrak{z}\mathfrak{z}$ - \mathfrak{z} ij.
 nn) Soldanellae - - -
 oo) Scammonei gr. xv - \mathfrak{z} j.
 pp) Sennae foliorum infusi
 \mathfrak{z} j. extracti $\mathfrak{z}\mathfrak{z}$.
 qq) Squillae oxymellis \mathfrak{z} j. pro
 infantibus,
 rr) Tamarindorum decocti
 \mathfrak{z} j - \mathfrak{z} ij.
 ss) Turpethi vegetabilis $\mathfrak{z}\mathfrak{z}$.
 resinae eius, $\mathfrak{z}\mathfrak{z}$. gr. xv.
 tt) Terebinthinae $\mathfrak{z}\mathfrak{z}$ -
 2) *Regni Mineralis.*
 a) Auri fulminantis gr. i - viii.
 b) Lapidis armeni - - -
 c) - - lazuli - - -
 d) Magnesiae albae \mathfrak{z} j - $\mathfrak{z}\mathfrak{z}$.
 e) Mercurii dulcis $\mathfrak{z}\mathfrak{z}$ - \mathfrak{z} j.
 f) Nitri \mathfrak{z} j - \mathfrak{z} ij.
 g) Salis Anglic. \mathfrak{z} ij - $\mathfrak{z}\mathfrak{z}$.
 h) Tartareorum \mathfrak{z} j - \mathfrak{z} ij.
 6. *Dosis specialis alterantium* tam
 simplicium quam composito-
 rum. Hanc exhibet sequens or-
 do alphabeticus, de quo tamen
 notandum, quod multa super-
 flua, immo nonnulla inutilia esse
 censuimus.
 1) *Aceta*, e. g.
 Acetum bezoardicum,
 - - rosarum,
 - - theriacale.
 - - prophylacticum Syl-
 vii, *Weickardi*.

- - scylliticum, &c.

Haec pro *interno* vsu cum
 aquis destillatis, diaphoreticis
 & alexipharmacis ad $\mathfrak{z}\mathfrak{z}$, pro
externo autem in epithema-
 tibus maiori dosi praescri-
 buntur.

2) *Aquae destillatae.*

a) *Simplices*, e. g. florum aca-
 cia, borraginis, buglossae,
 cardui benedicti, centauri
 minor, cichor, melissae,
 scordii &c. Haec ab \mathfrak{z} j -
 \mathfrak{z} ij pro dosi praescribun-
 tur; in potuiculis autem
 \mathfrak{z} ij, ab aliis \mathfrak{z} iv. \mathfrak{z} v. or-
 dinantur.

b) *Spirituosae*, e. g. asthma-
 ticae, Anhaltinae, carmi-
 natiu, cinnamom, cum
 vino cydoniorum cordia-
 lis, Reginae Hungariae,
 melissae vinosae. Hae a
 \mathfrak{z} ij - \mathfrak{z} ij praescribuntur.

3) *Condita*, e. g.

Conditum calami aromatici
 - - carnis citri
 - - corticum citri
 - - nucis Indicae
 - - zingiberis.

Horum dosis \mathfrak{z} j vel \mathfrak{z} ij inuol-
 uit. In bolis autem & ele-
 ctuariis, in quibus pro pluri-
 bus dosibus ordinantur, \mathfrak{z} j
 praescribitur.

4) *Conseruae*, e. g.

Conseruae acetosae
 - - anthos
 - - citri cum pulpa.
 - - melissae.

mens

menthae.

rosarum.

Hae in bolis ad ℥j. in *electuariis* autem ad ℥j. praescribuntur.

5) *Cortices*, e. g.

Cort. aurant.

cappar.

chin. chin.

citr.

quaiac.

tamarisc.

Horum dosis est ℥b. in *infusis* autem & decoctis ℥ib.

6) *Electuaria*, e. g.

Elect. diacori, confectio alkerm. completa, & incompleta, diacitri, diascordii *Fracastorii*, de hyacyntho, mythridatii, theriacae, horum dosis est ℥j - ℥ib.

In *chysteribus* autem electuarium de baccis lauri, benedicti laxatiui, diacolocynthidos, confectiois *Hamech*, hierae picrae, diaprunorum solutivorum ab ℥ib ℥j. praescribuntur.

7) *Elixiria*, e. g.

Elixir. propr. *Paracelsi*, vterin., visceral. Haec a gtt. 30-50. propinquantur.

8) *Essentiae*, e. g.

absinth. gtt. xl. l.

myrth. } gtt. xx. xxx,

succin. }

ambrae }

castorei } gtt. x. xv,

opii }

9) *Extracta*, e. g.

absinth.

acor.

cent. min.

cochlear.

enu.

fumar.

gentian. rubr.

tormentill.

croci

theriacae caelest. } gr. iii. v,

laudani opiat.

10) *Feculae*

ari

bryoniae } gr. xv. ℥j.

11) *Flores*

acac. anth. Quant. bellid.

borrag. bugloss. chamomill. lauend. lilior. alb.

melilot. papauer. errat.

tunic. verbas. violar.

dosis P. i. ij. vel Mss.

Flores benzoës gr. iv. ℥b.

antimon. gr. xii. quae

in vini ℥ij per 12 ho-

ras infunduntur.

salis armoniac.

sulphuris gr. v. ℥b.

12) *Fructus*, e. g.

caricarum, dactylorum,

prunorum, sebest. No. ij.

xv. in decocto passul. min.

iuiubarum, tamarinth. ℥ib.

℥ij in decocto.

13) *Gummata*, e. g.

ammoniac. carannae, gal-

bani, hederæ, iuniperi.

Haec in vino vel alio adpro-

priato liquore soluta & in pi-

lulas redacta ad ℥j praescri-

buntur.

14) *Her-*

14) *Herbae*, e. g.
 absinth. card. bened. cen-
 taur. min. hyssop. meliss.
 ment. crisp. millefol.
 pulmonar. salu. scabios.
 veronic. virg. aur. M β -
 Mj-ij in infuso & decocto.

Quatuor emollientes, nempe
 altheae }
 bethae } M β in clysteri-
 maluae } bus, in balneis
 violarum } Mij & plures.

Cochleariae, bellid. chaere-
 fol. nasturt. petrosel. pimpi-
 nell. Hae recentes in iuscu-
 lis comeduntur, & propor-
 tionate ordinantur.

15) *Iulepi*, e. g.
 gemmati completi }
 incompleti } \mathfrak{z} ij - \mathfrak{z} ss.
 rosarum }
 violarum } \mathfrak{z} ss - \mathfrak{z} ij.

16) *Lapides*, e. g.
 Lap. bezoard. orient. }
 gr. iv - \mathfrak{z} ss, } in \mathfrak{z} i-
 - - - - - } bus &
 - - - - - } occident. } poti-
 - - - - - } \mathfrak{z} ss - \mathfrak{z} ij. } uncu-
 - pretios. fragm. } lis.
 gr. vi. - \mathfrak{z} ss. }
 - Crystall. mont. \mathfrak{z} ss.
 - haematit. gr. xv - \mathfrak{z} ij.
 - cancror. \mathfrak{z} ij.
 - percar. \mathfrak{z} ij - \mathfrak{z} ij.

17) *Ligna*, e. g.
 Ligni aloës in \mathfrak{z} ere \mathfrak{z} ss. \mathfrak{z} ij.
 iuniper }
 quajac. } \mathfrak{z} ss - \mathfrak{z} ij. in
 Sassafras. } decocto.
 Sandal. }
 Rhodii \mathfrak{z} ij ad gratum

odorem conciliandum in
 decoctis.

18) *Liquores*, e. g.
 Liquor terræ foliat \mathfrak{z} r.] gtt.
 - nitri fixi] xx.
 \mathfrak{z} ss \mathfrak{z} r per deliquium] xxx.
 Liquor CC. succinat. gtt. xii.

19) *Loch, linctus, eclegmata*, e. g.
 Loch ad asthma
 - de sarfara s. tusfila-
 gine
 - de pulmone vulpis,
 - sanum & expertum.

Dosis, quantum cultelli
 cuspis capit, in electuar.
 autem \mathfrak{z} ij.

20) *Magisteria*.
 Horum loco rectius pulue-
 res, e quibus illa praepa-
 rantur, praescribuntur.

21) *Olea*
 a) *Cocla & expressa*, e. g.
 Oleum amygd. amar.] Dosis
 - - - - -] dulc. est
 - - - - -] absinth. \mathfrak{z} ss, in
 - - - - -] aneth.] lini-
 - - - - -] chamomill.] men-
 - - - - -] hyper.] tis au-
 - - - - -] lilior. alb.] tem
 - - - - -] lambr. terr.] & vn-
 - - - - -] momordic.] guent.
 - - - - -] nucl. persic.] ad \mathfrak{z} ij.
 - - - - -] nymph.] haec
 - - - - -] ouor.] olea
 - - - - -] rosarum.] pra-
 - - - - -] scorpion] cri-
 - - - - -] verbasc.] buntur.
 - - - - -] nucis moschata in lini-
 - - - - -] mentis & balsamis \mathfrak{z} ij.

b) *destillata*, e. g.
 absinth.

DE FORMVLIS PRAESCRIBENDIS IN GENERE.

absinth. 7
 aneth. |
 anis. | Haec olea
 anthos. | ex aroma-
 carui. | tibus parata
 cariophyll. | a guttis tri-
 cinnamom. | bus ad ℥℥.
 citri. | Reliqua
 foenicul. | vero a ℥℥-
 lanendul. | 3℥ & am-
 macis. | plius in bal-
 mastich. | samis & li-
 maioran. | nimentis
 nucis moschatae. | praescri-
 ror. mar. | buntur.
 rutae. |
 succini. | 3

22) *Pilulae*, e. g.

Pil. de aloë rosata & }
 violata. |
 de ammoniac. | ℥℥-
 angelic. | 3j.
 cephalic. |
 de succino *Cratonis*. | 3

23) *Pulueres*, e. g.

☉ bezoard. *Ludouici*. 7
 - - - *Wedelii*. |
 - cachectic. *Ludouici*. |
 - - - *Querçetani*. | gr.
 - dysenteric. *Crollii*. | xv-
 - *Haly* contra phthisin. | 3℥.
 - Panonic. rubr. |
 - stomachic. *Birckmanni*. |
 - strumal. |

24) *Radices*.

acori 7
 altheae. |
 - - - aperientes |
 - - - nempe |

apii, aspara- |
 gi, foenicul. |
 petrosel, rusc. |
 ari. | Dosis ʒij=
 bistortae. | ʒij in infu-
 chinae. | sis, non-
 contraieru. | nullae in
 dictamni alb. | puluere
 gent. rubr. | amuleti
 irid. Florent. | loco.
 liquirit. |
 pimpinell. alb. |
 poeoniae. |
 polypod. |
 sarsaparill. |
 valerian. |

25) *Rob*, e. g.

berberum. |
 cerasfor. acid. |
 cynosbati. | ʒi-ʒij &
 oilonebuli. | amplius
 iuniperi. | praecipue
 ribium. | in iulep.
 rubi idaei. |
 faniculae. |

26) *Salia*.

☉ *Fixa*, e. g. |
 absinth. |
 cardui bened. |
 centaur. min. | ʒij-3℥.
 genist. |
 tartari. |

2) *Volatilia*.

☉ volat. C. C. |
 succin. | gr. iv-℥℥.
 viper. |

3) *Neutra*.

℞ arcani

arcan. duplic.]		2) cordial, temperantes	
¶. Plat.		diambra.	
sal. polychr. ¶j-¶j.		diamosch.	Dosis
¶. solub.		contra apoplex.	a ʒʒ-
terra foliat.		de hyacinth.	ʒʒ re-
27) Semina, e. g.		dia-cinnam.	peti-
femin. calida mai. & min.		imperatoriae.	tis vi-
4. maior. nempe anis.		dia-ireos simpl.	cibus.
cardam.		diamarg. calid.	
cumin.		diarhodon abbat.	
foenicul.		tragea aromat.	
4. minor.		2) pro decoctis.	
ammios.		Spec. pro potu or-	ʒj - ʒij
apii.		dinar.	ad
carui.		- pectoral.	men-
dauci.	Interne	- florum & fru-	sur. v-
4. frigidor. maior. & exte-		ctuum anti-	nam li-
& min.	ne in e-	febr.	quoris,
4. maior. nempe	mulso-	carminativ.] in clysteribus	
citrull.	nibus,	emollientes } man. r. ad	
cucumer.	Sibus	lenit. } ʒj. liquoris.	
cucurbit.	&c. vsur-	29) Spiritus, qui sunt	
melonis.	pantur.	1) acidi, v. g.	
minor. nempe	Hinc et-	¶. Ori.	
cichorei.	iam do-	¶. Oli.	
endiv.	sis quam	¶. Ss comm.	
lactuc.	maxime	dos. gutt. v-viii-xii.	
portulac.	variat.	clyssus ʒij ʒʒ ʒj gutt. x-xx,	
cicer.		¶. ¶ri	gutt.
cinn. s. fantonie.		¶. maanae] xxx - xl.	
coriandri ppt.		¶. Di dulc.	
citri.		¶. Oli dule. } gutt. x-xx.	
lini.		¶. Ss nulc.]	
foenu graec.		2) vrinosi, e. gr.	
galegae.		¶. ¶ armoniac. }	
hyosciam.		¶. c. c. quamuis }	
papav. viol. si-		hic proprie } gutt.	
napios.		non sit vri- } xv-	
28) Species,		nosus. } xxx.	
		¶. lumbr. terrest.	
		¶. vrinae.	
		3) Fer-	

3) *Fermentati*, e. g.

Ω. cochlear, gutt.
 - fragor. lxxiii
 - florum sambuc. xxx
 - lilior. conuall. xl.
 - rosarum.

4) *Abstracti & cum* *Vi pa-*
rati, e. g.

Ω. anisi,
 bacca. iunip.
 cerasorum nigr.
 formicarum. 3j-
 lauendul. 3℥.
 liliorum conuall.
 mastichis.

30) *Succi inspissati*, e. g.

Succ. absinth.
 acaciae.
 de agresta.
 berberum.
 citr. 3j-3℥
 cydon. vti rob.
 fragorum.
 granator.
 mororum.
 ribium.

31) *Summitates herbarum*.

Harum dosis cum ipsis herbis
conuenit.

32) *Syrupi*, e. g.

Syr. acetosae,
 acetosellae,
 acetositat. citr.
 absinth.
 althaeae
 bellid.
 berberum.
 card. bened.
 cerasor. acid. 3j-3℥
 chamomill. 1 & 3j.

cichor. c. rhabarb. in po-
 cinnamom. tiun-
 contraiery. culis,
 cort. Ontior.
 - citri
 flor. acaciae,
 granat.
 heder. terrest.
 papauer. errat.
 rosarum.
 scabios.
 de symphyto *Fer-*
nicii.
 violar.

33) *Tabulae seu morsuli*, e. g.

Tab. diaireos simpl.
 diamargarit. fri-
 gid.
 manus Christi
 simpl. & per-
 latae, seu sac-
 chari perlati. 3j-3℥
 imperator.
 ex succo berbe-
 rum
 - citri.
 - violar.
 contra vermes.

34) *Terrae & iisdem adfinia af-*
calina. e. gr.

Terra sigillat. Silef.)
 rubr. & alb.
 Lemnia.
 Iaponic. seu ca-
 techu.
 bolus armena.
 chelae & oc. C.
 C. C. vstum.
 philoso-
 phic.

- cranium huma. }
 num. } ʒss-
 corall. rubr. ppt. } ʒij.
 crystall. mont.
 croc. ꝑtis.
 dens apri
 hippopot.
 mandibul. lucii
 pisc. Hechts=
 Kießer.
 matr. perlarum.
 oss. sepiae Fisch=
 Bein.
 vnicorn. fossile
 vitum
 vngul. alc.
 antiheticum Po-
 terii.
 antimon. diapho- } ʒss-ʒj.
 ret.
 bezoard. mineral.
- 35) *Tincturae*, e. g.
 Tincturae ʒij
 aperitiuae Moebii
 bezoard. Wedelii
 corallior.
 cort. Ont.
 citr.
 ꝑtis aperitiu. Ludouici
 ꝑtis ʒij
 ꝑtis.
- 36) *Trochisci*, e. g.
 Troch. beccici alb.
 - - grysei
 - - nigr.
 - - rubr.
 - - de Gall.
 - - mosch.
 - - pectoral.
 - - sublinguales } No. I. II. de-
 } tentur
 } continue in
 } ore, vt sen-
 } sim lique-
 } scant & de-
 } glutiantur,
 } alias ab
 } ʒss ad ʒj
 } praescribun-
 } tur
- 37) *Vnguenta*, e. g.
 Vnguent. Aegyptiacum }
 simpl. & composit. }
 alabastrinum }
 ad ambusta }
 album camphor. }
 de althaea }
 anodynum }
 apostolor. }
 de arthanita }
 digestiv. }
 de linaria } ʒij-
 nihili ad ocul. } ʒj.
 diaponipholyos,
 seu nihili di-
 apomipholyos }
 populeon, }
 pomar. }
 rosat. simpl. &
 camph. }
 neruin. }
 rubr. Wurzii }
 virid. potab. }
- 38) *Tandem de OPIATIS ET CROGATIS* nonnulla sunt ad-
 iicienda. Horum enim, prae-
 cipue opiatorum, adses de-
 bent esse adcuratissimae &
 omni circumspectione defini-
 tae. e. g.
 opii cydoniati & fermentati
 dol. gr. i.
 laudani opiat gr. ii.
 - - histerici gr. iii.
 MP. de cynogloss. gr. i-iii.
 Tincturae opii c. octuplo ʒi
 parat. gtt. i.
 croc. orient. ʒij. ʒss.
 extr. croc. gr. v.
 Tincturae croc. gtt. xxx.
- 39) *Nonnulla medicamenta*, ideo,
 quod

quod *cariora* sunt, minori
tantum dosi praescribuntur,
e. g.

margarit. orient.
lapis bezoard. orient.
bezoard. solare.
ambra.
moschus &c.

Nisi enim pretium obstaret,
eandem cum aliis dosin pos-
sent habere.

**V. ORDO FORMVLARVM ET ALIA
REQUISITA GENERALIA.**

1. Auctores quia maxime inter se
variant, certae quidem regulae
de ordine remediorum non pos-
sunt dari, sequentia tamen vul-
gatissimi sunt vsus.

1) Quae maiori dosi praescribun-
tur, illa remedia reliquis praepo-
nuntur, nullo habito res-
pectu ad *basin*; num scilicet
primo loco vel alio ponatur.

2) Sic v. g. in potiunculis, ele-
ctuariis, & bolis aquae & con-
seruae, quae tanquam *excipientia*
maiori dosi praescribun-
tur, primum in formula
occupant locum.

3) In *emplastris* autem & *mosfu-
lis* *excipientia* reliquis post-
ponuntur.

4) Hoc etiam obseruatur in *de-
coctis* & *infusis*, quorum re-
liqua sequente ordine solent
praescribi:

- a) radices
- b) herbae & summitates
- c) flores
- d) semina & fructus
- e) cortices,

5) In *infusis* autem laxantibus
laxantia & digestiua remedia
vltimum occupant locum.

2. Ad requisita generalia pertinet
etiam *proportio* ingredientium,
nempe *baseos*, *corrigenium*, *ad-
iuuantium*, & *excipientium*, e. g.

1) In *infusis* & *nodulis* propor-
tionata debet esse quantitas
excipientis, vt virtus medi-
camentosa sufficienter extra-
hi possit.

2) In *electuariis* sufficiens debet
adesse quantitas *conseruarum*
& *syruporum*.

3) In potiunculis aquae destilla-
tae ℥j pulueris ℥j aut ℥℞.
syrupi vero ℥ circiter ad-
denda est. Sed de his suo
loco specialius dicemus.

3. *Signum*, quod in frontispicio
formulae occurrit, pro Medici
lubitu variat. Alii enim signo
† alii α alii JJ. vtuntur.

4. *Characteres*, quibus certa reme-
dia designantur, suo loco quae-
rendi & discendi sunt.

5. In plerisque formulis pharma-
copoeo praescribimus metho-
dum, qua praeparationem me-
dicamenti instituire debeat, e.
g. quae formulae per simplicem
sunt mixtionem, vt potiuncu-
lae, mixturae, pulueres, illarum
sini adponitur lit. M. quod signi-
ficat misce. Vbi vero proli-
xiori opus est praeparatione,
plura adponuntur; id quod suo
loco indicabitur.

B 3

6. Sub

6. Sub finem formulae adiicimus etiam monitum ad pharmacopoeum de capsula, vase, &c. e. g. d. ad Ch. i. e. detur ad chartam; d. ad Scat. d. ad oll. d. ad w. d. cum pertinentibus, quod monitum in primis respicit clysteres, quando pharmacopoeus iubetur dare syringam, vesicam, aut alia ad iniiciendum clysterem necessaria instrumenta.

7. *Signatura Germanica* formulam claudit. Describitur in illa modus vtendi, de qua quidem re sequentia obseruanda sunt:

1) *Nomen* medicamenti, vbi respectum habemus a) modo ad ipsum morbum, b) modo ad locum adfectum, c) modo ad formam medicamenti. e. g. Stein-Pulver, Magen-Essenz, Haupt-stärckendes Pulver &c. d) Vitetur autem vbiq; abusus ille vulgaris, qui vilissimas quoque formulas pomposis titulis ornat, e. g. köstliches Herk-verwahrendes Pulver, güldenenes Herk-Pulver.

2) *Dosis*, quae necessario addi debet, ne error ab aegrotis in adsumendo committatur. Vnde formulis subiicitur: signetur Magen-Essenz, das von täglich 3. mal zu 40. Tropfen zu nehmen.

3) *Tempus*, quod interdum etiam additur. e. g. Morgens 7. Stunde vor dem Essen,

um Schlafens-Zeit, oder: alle 2. bis 3. Stunden davon zu nehmen.

4) *Vehiculum*. Huius etiam interdum mentio fit. e. g. in warmer Brühe, in einem Löffel voll Wein, in einem Schälchen Coffee zu nehmen.

5) *Regimen*, quod eum in finem subiicitur, vt medicamenti aetio promoueatur, v. g. Vor auf ein oder zwey Stunden zu fasten, eine Stunde unter mäßiger Bedeckung ruhig zu liegen.

6) Reliqua vero, quae regimen concernunt, locum tantum habent in praescriptionibus illis diffusioribus, quas vulgo den Bericht, vocant, quaeque absentibus communiter transmittimus; vbi adhuc notandum, quod si plura transmittantur remedia, illa plerumque vel litteris A. B. C. vel numeris 1. 2. 3. notari soleant, ad errorem effugiendum. e. g. Von bekommenen Wasser mit A. bezeichnet, Stunden 3. den Löffel voll.

VI. REGVLAE GENERALES.

1. Antiqui simplicibus contenti fuerant medicamentis. Notum enim est, quod non tantum Hippocratis & Galeni temporibus, verum etiam aliquot seculis post illos de formulis speciosis ac diffusis altum fuerit silentium.

2. Hodie

2. Hodie autem formularum conscribendarum artificium, abufui & vanitati multum expositum est, dum ingens farrago ad ostentationem & vanam gloriam, immo lucri caussa in vnum aceruum congeritur.
3. Mittimus autem hunc abufum, & de re ipsa profitemur, quod ad diuinæ sapientiæ specimen omni iure referendum sit, quando quispiam tali iudicio & experientia præditus est, vt remedia probata feligere, & pro morborum subiectorum atque reliquarum circumstantiarum diuersis rationibus prudenter & concinne combinare possit.
4. Est autem formularum speciale ornamentum *brevitas*. Hinc Medicus formulas longas, quantum fieri potest, euitet. Quando autem in huius tractatus formulis prolixitas passim occurrit, considerandum omnino est, quod *methodi* caussa hoc factum sit, non vt promiscue retineantur, sed feligantur.
5. Sic etiam *variatio* medicamento- rum frequens quouis modo fugiatur. Haec enim vel inconstantiam, vel imperitiam, vel iactantiam, vel plane auariciam indicat. Excusant autem variationem, quando præcipue in morbis chronicis, ad patientis sensum & captum nos formare cogimur.
6. In præscribendis formulis talia remedia in usum trahenda sunt, quorum consistencia conspirat, & quae se inuicem non destruunt.
- Hinc opus est, vt eorum, quae coniungere volumus, mutua am habitudinem satis exploratam habeamus, alias per contrariorum talium coniunctionem speratus effectus im- peditur. Contingit hoc facile, exempli gratia, quando acida alcalibus & absorbentibus, resinosa, quae facile præcipitantur, pure aqueis miscentur.
7. Excipiendae autem sunt tales formulae, in quibus contraria talia *consulto* combinantur, vt tertium quid inde emergat; id quod solemne præcipue fuit *Syluio*, qui formulas egregii vsus ex aquis destillatis, aceto & oculis cancri aliisque alcalinis concinnauit.
8. *Obsolera* remedia, parum vsualia & maxime ingrata Medicis non præscribat.
9. Non trahat in usum remedia *pretiosa*, quando minus pretiosis eundem commodum & securum effectum potest obtinere. Neque etiam exotica nostratibus remediis vbique præferantur. Datur autem nonnumquam occasio excipiendi, videlicet quando magnates & diuites remedia, quae minoris pretii sunt, adspernuntur & pretiosis curari malunt.
10. *Noua* & experientia nondum præ-

- probata remedia, nemo facile praescribat, nisi qui iudicio discretionis satis praeditus est.
- II. In casibus *dubiis* vel nulla vel leuia tantum medicamenta praescribenda sunt, e. g. quando non satis constat, num intumescencia abdominis in feminis maritatis pro hydropo vel pro grauitate declaranda sit. Si enim grauiditas esset, & remedia hydropica propinarentur, abortus produceretur.
12. Remedia *drastica* in usum non trahantur, quando mitioribus res peragi potest.
13. Vbi natura *sola* morbum profligare potest, remedia non praescribantur.
14. Subiectorum *temperamentum* & *vitae genus* in praescribendis formulis bene perpendendum, & explorandum simul, qualia remedia optime perferre possint patientes. Satius enim est nulum quam tale medicamentum, a quo natura abhorret, propinare.
15. Remedia *generosa*, quae cum impetu quodam agunt, subiectis debilibus & sensibilibus non sunt ordinanda.
16. Remedia ad *morbum ipsum*, non autem ad quoduis *symptoma* praescribenda sunt. Quando autem symptomata grauiter vrgent, ipsa necessitas hanc legem frangit.
17. In casibus *desperatis* & *conclamatis* medicamentorum vsus non plane negligendus est, ne aegrotum deseruisse videamur. Licet enim morbum ipsum debellare non possimus, symptomatibus tamen mitigandis intenti esse debemus.
18. Non est necesse, vt formulae de *triplici regno* semper constant, neque vt ex *vno* tantum congerantur.
19. *Suaueolenta* & *inodora* praeserantur foetidis & nauseosis, ne cardialgia vel plane vomitus excitetur.
20. *Color turpis*, quantum fieri potest, fugiatur. Absit tamen lusus puerilis in coloribus per folia auri conciliandis.
21. Summa totius negotii eo redeat, vt in praescribendis formulis *viam tutam*, & quantum fieri potest, *incundam* etiam & *breuem* eligamus.
22. Reliquae cautelae, quae indicandae essent, in *conspectu medicinae practicae* videri possunt.

TABVLA II.
DE
PVLVERIBVS.

I. DEFINITIO.

Puluis est medicamentum sic-
cum, quod vel ex vno tantum
simplici ingrediente, vel ex
pluribus talibus comminuendo &
miscendo paratur.

II. DIFFERENTIA.

Pulueres differunt

1. ratione *praeparationis*, cuius re-
spectu

1) alii sunt *grossi*, qui grosso
tantum modo, contusi sunt,
& *trageae*, german. *Trese-*
netten vel *Pfaffen-Sutter*
vocantur, e. g. *tragea grossa*
cum tabulatis, *tragea aroma-*
tica; item *grossi* illi pul-
veres, qui *externe* adplican-
tur.

2) alii *mediae* sunt *subtilitatis*;
e. g. *specie imperatoriae*, *dia-*
cinnamomi, *diarrhodon Abba-*
tis, *puluis stomachicus Birek-*
manni.

3) alii sunt *subtilissimi*, qui in
pollinem impalpabilem,
quem vulgo *alcohol* vocant,
rediguntur. Huc pertinent
illa, quae *praeparata* vocan-
tur, e. g. *oculi* \odot *ppti*, *con-*
chae pptae, *mater perlarum*
ppta, *magisterium corallorum*,
& quae alia per chemiam
in talem pollinem redigun-

tur. Spectant etiam ad
horum censum pulueres illi
subtilissimi, qui oculis me-
diante calamo insperguntur,
& *collyria sicca* aut *Siefocu-*
lorum vocantur.

2. Ratione *vsus*.

1) alii enim *interne* propinantur.

2) alii autem *externe* adplican-
tur, e. g. pulueres *stiptici chi-*
rurgorum, *exsiccantes*, *colly-*
ria sicca, *tumores inflammato-*
rios discutientes, *sternutatorii*,
densificii, reliqua.

3. Ratione *temporis*, quo respectu

1) *officinales* vocantur, qui in
pharmacopoeis compositi iam
prostant, e. g. *puluis sto-*
machicus Birekmanni, *puluis*
Cornachinus, *specificum ialap-*
pae.

2) *magistrales* autem dicuntur,
qui ex tempore a Medico
tamquam *Magistro* praescri-
buntur.

III. MATERIA.

1. Pulueres, qui interno vsu veni-
unt, commodissime parantur
ex praeparatis terreis, antimo-
niatis fixis & aliis metallicis.
Porro ex salibus mediis & nitro-
fis. Quae vero incommoda
ex pulueribus vegetabilibus, in-
terno vsui destinatis, eueniant,
C inf-

inferius dicitur. Hinc in ipsis trageis, quas ordinarie constituunt, per gratam additionem vel sacchari, vel electuarii, vel syrupi cuiusdam, nauseam auertere conamur.

2. His pulueribus interne exhibendis interdum talia etiam adduntur, quae per se in puluerem redigi minime possunt, e. g. *extracta & olea destillata*.

3. Pulueres autem, qui *externae* applicari debent, potissimum parantur ex vegetabilibus, & eo quidem ordine communiter praescribuntur, ut primum radices, deinde herbae, postea flores, & denique semina, cortices, aromata ponantur.

IV. DOSIS.

1. Dosis puluerum ad modum variat pro morbi & remediorum conditione.

2. Nonnulli enim morbi plures doses postulant, nonnulli vnica profligantur.

3. Pulueres *emetici & purgantes* vnica tantum dosi; *alterantes* autem a *ʒij.* ad integram vniciam pro vna vice ordinarie praescribuntur.

4. Ceterum tab. I. iam monuimus, quod puluerum dosis *pro vna vice sumenda*, *ʒß.* non facile debeat transcendere.

5. Qui pulueres sunt *diffusi*, e. g. *puluis stomachicus Birckmanni*, & alii officinales, cultelli cuspidate metiuntur. Reliqui vero in certas doses vsitatus distribuuntur.

6. Nonnumquam vnica tantum dosis praescribitur & pharmacopoeo imponitur, ut eandem duplicem, triplicem, reddat, vel vltius multiplicet.

V. REGVLAE ET OBSERVATIONES.

1. Quoniam plurimi patientes a pulueribus per naturalem idiosyncrasiam abhorrent, antiquorum pulueres crassi penitus fere abrogati sunt. Hinc vel ex hoc fundamento pulueres magnae molis non facile praescribendi sunt, praecipue quando vitium deglutitionis vel cardialgia nauseosa praesto est.

2. *Vegetabilia*, interne in forma pulueris adsumenda, multa inferunt incommoda. Magnam enim constituunt dosis adsumendae molem, quarum tamen vix vicesima portio solutione separabilis & efficax est. Praeter ea in vehiculo, quo tales pulueres sumuntur, mox turgescunt, & vti maiorem molem exhibent, ita etiam maiorem nauseam excitant.

3. Quando autem omnino magna puluerulenta portio, ob peculiarem aliquem effectum impetrandum, adsumenda est, praestat illam mediante quodam syrupo in electuarium, bolum, vel aliam formam redigere, vel diuisim sumere.

4. *Amara*, e. g. aloë, colocynthis, in pulueribus non facile sunt praescribenda. Non solum enim

enim nauseam, sed etiam non raro vomitum excitant. In specie colocynthis, quando in substantia (h. e. in puluere) adfumitur, immania tormina & grauissimam hypercatharsin excitat.

5. Pulueres *acres, salini*, quando in arrosione ventriculi praescribuntur, partem arrosam magis arrodunt & inflammant.
6. *Mercurialia* in pulueribus caute sunt propinanda, ne faucibus intimius adhaereant, & hac ratione sinistros effectus causentur. Hinc vel cum aliis speciebus misceri, vel in massulam illam panariam, vulgo *Oblasten* dictam, inuolui, vel mediante syrupo in aliam formam redigi debent, vel sufficiente potu calido fauces eluendae sunt.
7. *Foetida, mucilaginosae & pinguis* in pulueribus, quantum fieri potest, vitanda sunt, e. g. castoreum, gummata, semen psyllii, lini, cydoniorum, spermata ceti.
8. Ex hoc capite *puluis Haly*, qui ex semine altheae, maluae, cydoniorum, gummat. Arabico, tragacantho constat, difficillimae est praeparationis, & quoniam ob semina contusa rancorem facile concipit, phthisicis, quibus ordinarie exhibetur, plus saepe nocet quam prodest.
9. Sic etiam *sperma ceti* pulueribus misceri non debet, nisi cum

oculis cancri, aut terreis alcalinis probe subigatur.

10. *Resinae purgantium*, nisi cum salibus probe subactae fuerint, intra fauces conglobantur, & post ea intestinis adhaerentes, graua tormina efficiunt.

11. Vitanda etiam est mixtio earum specierum, quae *inuicem se destruunt* aut *corrumpunt*, e. g. vitriolum martis cum arcano duplicato, vel aliis nitrosis aut alcalinis mixtum; item mercurius dulcis cum alcalinis coniunctus. Sic etiam acida pulueribus miscere non conuenit. Quando enim cum vehiculo miscentur, ad nauseam spumescunt, e. g. puluis ille *Kergeri* qui pro febrifugo venditur, & ex corallis, cremore tartari constat. Ex eodem fundamento pulueres absorbentes addi non debent potionibus acidulis, neque etiam vinum pro illorum vehiculo sumendum est.

12. *Inspida* cum omnibus possunt misceri. At vero *salia fixa & salsa* cum aromaticis, item cum acris & amaris minus conueniunt.

13. *Salia volatilia* pulueribus non facile misceantur. Saporem enim & odorem sunt ingrata, & nisi mox adsumantur, vel in vitro quodam probe obturato conferuentur, exhalant.

14. Puluerum ingredientia communiter duo, tria aut quatuor sunt. Quando autem pro pluribus

ribus dosibus præscribendi sunt, plura etiam in subsidium vocari solent.

15. Nonnumquam pulueribus *compositis* officinalibus alia, vel simplicia vel chemica vel composita adduntur; quo casu autem notandum, quod talia non sint addenda, quae ipsam compositionem iam ingrediuntur; nisi quidem hoc vel illud compositi ingrediens consulto augere desideremus. Hoc etiam valet in aliis formulis.

16. Ut pulueribus, praecipue tragæis diffusis, gratum saporem conciliemus, saccharum aut elaeo-sacchara varia adduntur. Sunt autem elaeo-sacchara nihil nisi saccharum, quod vna vel altera guttula olei cuiusdam destillati impraegnatum est.

17. In tali autem casu saccharum ad pondus reliquorum ingredientium sumitur, & litterae ad P. O. i. e. pondus omnium addiuntur.

18. Nonnumquam, ut tanto gratiores hi pulueres grossi reddantur, ex speciebus pro morsulis, aut ex confectionibus feminum, e. g. anisi, foeniculi, cubearum parantur.

19. *Vehiculum nimis pingue* infringit efficaciam puluerum salinorum & aliorum. Sic etiam pulueres virtute sua priuantur, quando tenaci materiae inuoluuntur,

20. Denique notandum, quod pauca moles, teneritudo, sapor tolerabilis, & quodam

modo etiam odor atque color gratus, puluerem commendet.

VI. FORMVLAE.

1. Emeticae.

1) R̄. ꝑi emetic. gr. ii.

⊕lar. ℞.

M. pro dosi.

†

2) R̄. rhabarb. elect. gr. xii.

ꝑi emetic. gr. ii.

⊕is absinth. gr. vi.

M. pro dosi.

†

3) R̄. ꝑis ꝑii ⊕at. vltim. ꝑtion.

arcan. duplic. ana gr. vi.

M. pro dosi.

†

4) R̄. ꝑii vitae gr. ii.

resin. ialapp. gr. iii.

⊕i ꝑiat. ℞.

M. dro dosi.

†

5) R̄. ⊕is ⊕li gr. xvi.

sacchar. albifs. gr. xii.

M. pro dosi.

†

6) R̄. specif. ialappin. ℞.

ꝑi emetic. gr. ii.

ꝑii diaphor. non edulc.

gr. viii.

M. pro dosi.

†

7) R̄. ⊕i fulmin. gr. i.

ꝑii diaphor.

ꝑi ⊕lar. ana gr. iii.

M. pro infante annum non-

dum supergresso.

†

8) R̄. Rad. ipecacoanhae ꝑi.

⊕is ꝑi ℞.

M. pro dosi.

† 9) R̄.

†
9) R. Rad. asari gr. xxv.
‡i emetic. gr. iß.
arcan. duplic. gr. vi.
M. pro dosi.

2. Laxantes.

1) R. Rad. ialapp. opt. ʒj.
‡i ʒlar. ʒß.
ʒ foenicul. gtt. j.
M. pro dosi.

†
2) R. specif. ialappin. ʒj.
resin. scammon. gr. iii.
arcan. duplic. gr. vi.
M. pro dosi.

†
3) R. Scammon. ʒat.
‡ij dulc. ana gr. vi.
conch. ppt. ʒß.
M. pro dosi.

†
4) R. rhabarb. elect. ʒß.
ʒis ‡i ʒß.
M. pro dosi.

†
5) R. ‡i ʒlar. ʒj.
resin. ialapp. gr. vi.
ʒ anifat. gtt. j.
M. pro dosi.

†
6) R. ʒis. Cornachin. ʒj.
‡ii dulc. ʒß.
M. pro dosi.

†
7) R. magnes. alb. ʒj.
specif. ialapp. gr. xii.
M. pro dosi.

†
8) R. ʒii dulc.
rad. ialapp. ana ʒß.

ireos Florent.
‡is ʒij ʒat. vlt. ʒtion.
ana gr. ii.
M. pro dosi.

3. Diaphoreticæ.

1) R. ʒij diaphoret.
oc. ʒ. citr. ana ʒj.
ʒ depur. ʒij.
ʒ natiu. ppt. ʒß.
M. d. in 9. part.

†
2) R. Conch. ppt.
bezoard. mineral. ana ʒiß.
ʒ. depur. ʒi.
ʒ. ʒij. ppt. gr. xii.
M. d. in 12. part.

†
3) R. ʒij diaphor.
conch. citr.
‡i ʒlar.
ʒ. depur. ana ʒj.
ʒ. natiu. ppt. gr. xiv.
M. d. in 14. part.

†
4) R. ʒii diaphoret.
matr. perlar. ppt.
mandibul. luc. pisc. ana ʒj
lapid. bezoard. ʒij.
ʒij crud. Hungar. ʒj.
M. d. in 12. part.

†
5) R. Bezoard. mineral.
crytall. montan. ppt. ana
ʒij.
ʒ. regener.
regul. ʒij medicinal. ana
ʒß.
M. d. in 8. part.

†
6) R. ʒij diaphor.

C 3

C. C.

- C. C. philosoph. ana ʒi
 Ⓞi ʒiat. ʒij
 Ⓞis cascarill. ʒj
 flor. Ⓞis. ʒʒ
 M. d. in 10. part.
 †
- 7) R. Bezoard. mineral.
 dent. apr. ppt. ana ʒi
 vnicorn. fossil.
 lumbr. ∇str. ppt. ana ʒʒ
 ʒʒ. natiu. ppt. ʒʒ.
 M. d. in 10. part.
4. *Diureticae.*
- 1) R. Ⓞi Ⓞlat.
 oc. Ⓞ. citr. ana ʒi
 Ⓞis centaur. min. ʒʒ
 M. d. in 8. part.
 †
- 2) R. Ⓞi ʒiat.
 conch. citr. ana ʒi
 Ⓞis Ⓞi ʒij
 absinth. ʒʒ.
 M. d. in 10. part.
 †
- 3) R. Arcan. duplic. ʒʒ.
 lap. percar. ppt. ʒi.
 Ⓞis card. bened. ʒʒ.
 M. d. in 9. part.
 †
- 4) R. Test. ouor. acid. Ⓞi satur.
 lumbr. ∇str. ppt. ana ʒij.
 Ⓞis genist.
 Ononid. ana ʒj.
 M. d. in 6. part.
 †
- 5) R. Crystall. Ⓞj
 Ⓞis polychrest. ana ʒʒ
 matr. perlar. ppt.
 Ⓞi depurat. ana ʒj
 sem. sinap. gr. xv.
- M. d. in 6. part.
 †
- 6) R. Ⓞi Ⓞifaf.
 Ⓞi regenerat. ana ʒj,
 sem. ebul. ʒij.
 M. d. in 8. part.
 †
- 7) R. ∇ae foliat. Ⓞi.
 cremor. Ⓞi ana ʒj.
 milleped. ppt.
 ʒʒ. ʒij ppt. ana ʒj.
 M. d. in 8. part.
5. *Pellentes, nempe partum & secundinas.*
- 1) R. Borac. Venet. ʒij.
 ʒʒ. ʒij ʒʒ.
 M. d. in 2. part. S. Pulver
 in schwerer Geburth, da-
 von zu rechter Zeit eins
 in Eisenhart = Wasser zu
 nehmen.
 †
- 2) R. Hepar. anguill. ʒij.
 cort. cinnamom. Ⓞifaf.
 gr. vi.
 M. d. in 2. part.
 †
- 3) R. Myrrh. elect. ʒj.
 succin. alb. ppt. ʒʒ.
 M. d. pro dosi.
 †
- 4) R. Croc. orient.
 trochisc. de myrrh. ana
 ʒʒ.
 Ⓞis Alis viperar. gr. vi.
 ʒʒ succin. gtr. ij.
 M. d. in 2. part.
6. *Apoplegmatizantes, seu errhinae
 & ptarmicae.*
- 1) R. Herb. maioran. Mj.

Sum.

Summit. serpill.
 origan. ana Mß.
 Flor. lilior. conuall. P. ij
 rosar.
 cyan. ana P. j.
 ☉. destillati maioran.
 gtt. viii.
 M. f. ☉ subtilissimus, tingatur
 f. p. in colorem viridem cum indigo.
 S. grüner Schnup=Taback.
 †
 2) R. ☉ iris irid. Florent. ʒj.
 hellebor. vtriusque ʒß
 Hb. origan.
 rotismar.
 thym. ana Mß.
 Flor. lauendul.
 anthos. ana P. j.
 M. f. ☉ subtilissimus.
 †
 3) R. Fol. tabac. Mj.
 summit. serpill.
 betonic. ana Mß
 Flor. violar.
 maioran. ana P. j.
 Sem. nigell.
 ☉ destill. foenical.
 cubebar. ana
 gtt. iij.
 Mosch.
 Zibeth. ana gr. i.
 M. f. ☉ subtilissimus.
 †
 4) R. ☉ lign. aloës ʒj.
 tabac.
 fuccin.
 sacch. opt.
 castor. ana ʒiß.
 ☉ lign. Rhod. gtt. xii.

M. f. ☉ subtilissimus.
 †
 5) R. Tunic. rubr. exsiccat. &
 a peduncul. liberat. &
 ☉ fat. ʒiij.
 ☉ lign. Rhod. gtt. x.
 Mosch. in praedicto ☉
 solut. gr. ii.
 Balsam. cuiusdam liquid.
 e. g. Hoffmann. ʒj.
 M. f. ☉ tingatur cum f. q.
 V. in colorem rubicundum.
 S. rother Schnup=Taback.
 †
 6) R. ☉ ciner. clauellat.
 ana q. p. ʒmentur.
 Rec. ☉ is Alis ʒij. im-
 buantur ☉ lauendul.
 gtt. xx.
 M. S. sal volatile lauendula-
 rum odore excipiendum.
 7. Saluantes.
 1) R. ʒij dule. legit. ppt. ʒj.
 conch. ppt.
 ʒij diaphoret. ana ʒiß.
 M. opt. diu. in 20. part.
 S. Pulver, davon im Anfang
 täglich nur eins, in denen
 folgenden Tagen aber
 aufsteigender Weise 2. 3.
 4. 2c. zu geben, bis die sa-
 liuation erfolgt.
 †
 2) R. Arcan. corallin. ʒj.
 oc. ʒ. ppt.
 bezoard. mineral. ana
 ʒiß.
 M. opt. diuid. in 20. part.
 S. vt supra.
 † 3)

†
3) R̄. Panac. ꝑial. a l' Emery
descript. ʒij.

ʒij diaphoret. ʒß.
matr. perlar. ʒj.

M. opt. diuid. in 15. part.

S. Pulver, davon den ersten
Tag eins zu nehmen, und
in denen folgenden Ta-
gen mit einem halben im-
mer aufzusteigen, so lange
bis die salivation erfolget.

8. *Anthelminticae.*

1) R̄. ʒij dulc. legit. ppt.
scammon. ꝑat. ana ʒß.
matr. perlar. ppt. ʒj.

M. d. in 6. part.

S. Pulver, davon im abneh-
menden Mond zweymal
eine dosin zu nehmen.

†

2) R̄. Aethiop. mineral. ʒß.

ꝑlat. ʒij.

facch. alb. ʒj.

M. in mortario lapideo.

d. in 6. part.

†

3) R̄. Arcan. corallin. ʒj.

duplicat. ʒij.

fem. fanton. ʒj.

M. d. in 6. part. S. vt No. 1.

†

4) R̄. ʒ. ad verm. Ph. August. ʒj

ʒii dulc. ʒß.

M. d. in 4. part. dos. ʒj.

S. in Honig oder Milch zu
nehmen.

†

5) R̄. Sem. fantonic. f. cinna ʒij.

coriand. ppt. ʒj.

ʒ. ialapp.

corallin. f. musc. marin.

ana ʒß.

C. C. ust.

ʒij dulc. ana ʒj.

M. d. in 8. part. dos. ʒj.

9. *Expectorantes.*

1) R̄. ʒ. rad. ari.

irid. Flor. ana ʒij.

oc. ʒ. citr. ʒß.

flor. ꝑis. ʒj.

theriac. coelest. gr. vi.

M. c. saccharo q. s.

D. S. Brust-Pulver, davon
des Tages 3. mal eine
Messerspiß voll zu nehmen.

†

2) R̄. ʒis Haly contr. phthis. ʒij

ʒ. depur. ʒj.

flor. benz. ʒß.

ʒ. anis gtt. ix.

M. div. in 9. part. dos. ʒj.

†

3) R̄. Specier. diair.

ʒ. Haly ana ʒj.

M. d. in 6. part. dos. ʒj.

10. *Adstringentes.*

1) R̄. Corall. rubr. ppt.

vnicorn. fossil. ana ʒj.

lapid. haemat. ʒij.

M. diu. in 8. part.

†

2) R̄. ʒ. rad. bistort.

tormentill. ana ʒj.

lapid. manat.

succin. ppt.

ebor. ppt. ana ʒß.

M. d. in 10. part.

†

3) R̄. Croc. ʒis adstring.

∇ae

¶ Aë Catechu ana ʒß.

N. moschat.
spec. de hyacinth. ana ʒj
M. diu. in 6. part.

†
4) R. Cort. chin. chin. ʒj
cafcarrill. ʒß
croc. ʒi. ʒiat. aperitiu. ʒj
M. d. in 5. part.

II. *Subadstringentes, & moderate
sistentes.*

1) R. Corall. rubr. ppt.
O. depurat. ana ʒj
S. calcarrill. ʒij
ʒ. natiu. ppt. ʒj
theriac. coelest. ʒß
M. f. S. diu. in 9. part.

†
2) R. Crystall. montan.
O. depurat. ana ʒj
gran. kermes.
cort. granat. ana ʒß.
sem. hyoscyam. alb. ʒj
M. diu. in 10. part.

†
3) R. Spec. de hyacinth.
conf. alkerm. ana ʒß
O. regenerat. ʒj
croc. ʒi. ʒiat. aperitiu.
ʒ. ʒij ana ʒß
MP. de cynogloss. gr. v.
M. d. in 5. part. aeq.

12. *Incrassantes.*

1) R. Oc. O. ppt.
gumm. Arab. ana ʒj
Aë sigill. ʒj
M. f. S. diu. in 7. part.

†
2) R. Conch. ppt.
crystall. montan. ana ʒj

sperm. cet.

S. rad. glycyrrhiz. ana ʒß
M. f. S. d. S. Pulver, da=
von alle 3. Stunden eine
Messerspitze voll.

†
3) R. Test. ouor. ppt.
lap. percar. ana ʒj
unicorn. fossil. ʒß
M. diu. in 8. part.

†
4) R. Matr. perlar. ppt. ʒiß
O. depur. ʒij
mastich. elect. ʒß
M. diu. in 8. part.

13. *Exsiccantes.*

1) R. Ceruss. alb.
ruc. ppt. ana ʒß
cret. ignit. in ʒ. extinct.
& rursus sicc. ʒij
camph. ʒß.

M. f. S. subtilissimus.
S. Pulver in Leintwand zu
binden, und damit die
rohen Schäden zu be=
streuen.

†
2) R. Lapid. calamin. ʒij
amyl
S. liquirit. ana ʒj
M. S. vt supra.

14. *Aperientes, resoluents, dige=
rentes, incidens, abstergentes,
praeparantes & absorbentes.*

1) R. S. rad. ari ppt.
zedoar. ana ʒiß
cort. Ontior.

Winteran. ana ʒij
S. destillat. anis. gtt. xx.
M. f. S. diu. in 12. part.

D

† 2) R.

- 2) R. Rad. pimp. alb.
galang.
gentian. rubr. ana ℥j
cinnamom. acur. ℥℥
facchar alb. ad P. O.
M. S. Pulver, davon tägl.
drey mal eine Messer=
Spize voll.
- 3) R. Stomach. Birckm. ℥℥.
croc. ꝑtis fiat. aperitiu.
℥ij
M. diu. in 12. part.
- 4) R. ꝑi Olat.
solubi.
oc. ꝑ. citr. ana ℥j
ꝑ foenicul. grt. vi.
M. d. S. Schleim = resolu=
rend Pulver, davon tägl.
2. mal 1. scrupel zu neh=
men.
- 5) R. ꝑ. fiat.
ꝑ. ꝑifat. ana ℥j
conch. citr. ℥ij
ꝑis fiat. Ludouic. ℥j
M. d. in 9. part.
- 6) R. Arcan. duplic.
ꝑae foliat. ꝑi. ana ℥j
ꝑis absinth. ℥℥
confect. anis. ℥j
M. d. in 9. part.
- 7) R. Gumm. ꝑci ppt.
ꝑis centaur. min. ana ℥j
cremor. ꝑi.
℥ij diaphor. ana ℥℥

corall. rubr. ppt. ℥j.
ꝑ. caryophyll. grt. xii.
M. d. in 10. part.

8) R. Lapid. percar. ppt.
crystall. montan. ppt.
magnes. alb. ana ℥j.
℥. ℥ij ℥i.
M. d. in 10. part.

9) R. Crystalli montan.
lac. lunae.
lumbr. ꝑstr.
ꝑ. depur. ana ℥j.
fem. nigell.
foenicul.
card. mar. ana ℥℥.
facch. albifs. ℥ij.
M. d. S. temperirend Pul=
ver in salzigter Milch
täglich 3. mal 1. Messer=
Spize.

35. Temperantes & antispasmodicae.

1) R. ꝑi Olat.
ꝑ. depurat. ana ℥℥.
℥. ℥ij ppt. ℥i.
M. d. in 10. part.

2) R. ꝑ. depurat.
oc. ꝑ. ppt.
matr. perlar. ana ℥j
℥. natiu. ppt. ℥ij
M. d. in 10. part.
S. temperirend Pulver, da=
von alle 2. Stunden eins.

3) R. Arcan. duplic.
ꝑ. depurat. ana ℥j
conch. ppt. ℥ij
℥. ℥ij ppt. gr. xviii.
M. diu.

M. diu. in 9. part.

†

4) R. ①. depurat.

¶i ①lat. ana ʒi

oc. ②. citr. ʒij

ʒ. ʒij gr. xviii.

M. d. in 9. part.

†

5) R. ①is polychrest. Charas.

①. regenerat. ana ʒi

ʒij diaphoret.

C. C. philosoph. ana ʒβ

ʒ. artific. ter sublimat. ʒij

M. d. in 10. part.

†

6) R. Crystalli montan.

lapid. percar. ana ʒij

prunell.

①is absinth. ana ʒβ

ʒ. ʒij gr. xvi.

M. d. in 8. part.

†

7) R. ①. ʒiat.

depurat. ana ʒi

cort. cascarill. ʒβ

ʒ. natiu. ppt. gr. xvi.

M. d. in 8. part.

†

8) R. Corall. rubr. ppt.

mandibul. lucii pisc. ana

ʒij

lapid. prunell.

arcan. duplic. ana ʒij

ʒij ①is cachect. ʒij

M. d. in 12. part.

†

9) R. ¶i ①lat.

①. regenerat. ana ʒi

matr. perlar. ʒij

vnicorn. fossil.

lumb. ʒstr. ana ʒβ

M. d. in 12. part.

†

10) R. ①. consolid. maior ʒiβ

nucleor. persicor.

n. mosch. ana ʒij

succin. alb. ʒβ

ambr. gry. ʒβ

Est puluis Warandaei, quem

ad dolores post partum

laudat. Dos. alle 3. Etun-

den 1. Messerspiße voll.

16. Anodynae.

1) R. ①. temperant. no. 1) de-

scripti ʒij

spec. de hyacinth. ʒij

M. de cynogloss. gr. iv.

M. d. in 4. part. aeq.

†

2) R. ①. temperant. no. 2) de-

script. ʒij

corall. rubr. ppt. ʒβ

theriac. coelest.

extract. croc. ana gr. v.

M. opt. diu. in 5. part.

†

3) R. ①. temperant. no. 3) de-

script. ʒij

ʒ. ʒij ʒβ

M. diu. in 5. part.

†

4) R. ①. temperant. no. 4) de-

script. ʒij

spec. de hyacinth.

lumb. ʒstr. ana ʒij

croc. ʒ. ʒiat. aperit.

laudan. opiat. ana gr. i.

M. opt. diu. in 5. part.

17. Tonicæ, neruinae, roborantes.

1) R. Cort. cascarill. ʒij

D 2

croc.

croc. \mathcal{R} is \mathcal{Z} iat, aperit. $\mathcal{Z}\mathcal{B}$
M. diu. in 6. part.

†

2) \mathcal{R} . Corall. rubr. ppt. \mathcal{Z} j
spec. de hyacinth. $\mathcal{Z}\mathcal{B}$
gemm. \mathcal{D} j.
 \mathcal{Z} ij \mathcal{R} ialis Ludou. gr. xv.
M. diu. in 6. part.

†

3) \mathcal{R} . \mathcal{S} . stomach. Birckm. \mathcal{Z} ij
spec. diamb. $\mathcal{Z}\mathcal{B}$
diamosch. ana $\mathcal{Z}\mathcal{B}$
 \mathcal{S} . cinnamom. grt. iij
M. d. S. Magen = Trefenet,
davon einer Messerspiße
voll auf einmal zu neh=
men.

†

4) *Tragea confortans.*
 \mathcal{R} . Valerian.
calam. aromat. ana \mathcal{Z} ij
sem. coriandr.
cubebat. ana $\mathcal{Z}\mathcal{B}$
consect. alkerm.
macis ana \mathcal{Z} j
facch. perlat. \mathcal{Z} j.
M. dos. \mathcal{D} ij.

†

5) \mathcal{R} . Maskich.
n. mosch.
cubebat.
cardamom. ana $\mathcal{Z}\mathcal{B}$
 \mathcal{S} . \mathcal{A} lis succin. \mathcal{D} j
ambr. gry. gr. vii.
M. d. ad vitr. probe obtura=
tum, dos. \mathcal{D} j.

†

6) \mathcal{R} . \mathcal{S} . \mathcal{A} lis C. C. \mathcal{Z} ij.

medull. castor. elect. $\mathcal{Z}\mathcal{B}$.
M. f. \mathcal{S} . d. ad vitr. probe
obturat. \mathcal{S} . Pulver, da=
von wider das schwere
Gehör einer Erbsen dick
mit Baum = Wolle ins
Ohr zu thun.

18. *Specificae.*1) *Pulvis antepilepticus.*

\mathcal{R} . Lumbr. \mathcal{V} str. \mathcal{Z} j
cord. talp. exsiccat. no. v.
talor. lepor. \mathcal{D} j
vngul. alc. subtiliter \mathcal{Z} ifat.
cort. visc. quercin. ana $\mathcal{Z}\mathcal{B}$
 $\mathcal{Z}\mathcal{B}$. \mathcal{Z} ij. $\mathcal{Z}\mathcal{B}$.
M. dos. gr. xv.

†

2) \mathcal{R} . \mathcal{Z} ij Vngaric.
cran. human.
 $\mathcal{Z}\mathcal{B}$. \mathcal{Z} ij ana $\mathcal{Z}\mathcal{B}$.
M. d. in 2. part.

†

3) \mathcal{R} . Excrement. alb. gallinae
pullulant.
test. ouor. ex quibus eius=
dem gallinae pulli ex=
clusi sunt. ana \mathcal{Z} j
M. d. in 6. part.

\mathcal{S} . Besondere Pulver, davon
vor dem Anfall eins zu
geben und sich warm zu
halten.

†

4) \mathcal{R} . Bilis canis atri integram
portionem, add.
vnicorn. fossil. $\mathcal{Z}\mathcal{B}$.
Redigantur in 4. pulueres
aeq.

TAB.

TABVLA III.
DE
PILVLIS.

I. DEFINITIO.

Pilulae sunt medicamentum solidum, rotundum, ex remediis facile cohaerentibus compositum, pro scopo ut plurimum euacuante, nonnumquam etiam alterante. Denominationem habent a pila. Vocantur etiam *catapotia*, a *καταπινω*, deglutio.

II. MATERIA.

1. Quoniam pilularum forma hunc praecipue respectum habet, ut sapores valde amari, vel alii nauseosi hac ratione occultari, & citra fere saporem deglutiri possint, per se hinc liquet, quae materiae praecipue sint pilularum.
2. In primis autem ad pilulas sumuntur *resinosa*, ex quibus facile fiunt pilulae, si aliquot tantum guttae, siue olei cuiusdam destillati, siue tincturae alicuius, siue essentiae, e. g. absinthii, elix. propr. iis admiscuntur.
3. Post resinosa pilulis formandis commode inseruiunt *extracta* inspissata amara, (mollia enim non conveniunt) e. g. extractum absinthii, cardui benedicti, centaur. min. fumariae, gent. r.
4. *Gummata* depurata & in extracti formam redacta, e. g. Gummi

ammoniacum aceto squillitico solutum & iterum inspissatum.

5. *Primarium* ingrediens pilularum olim fuit & hodie est *aloë*. Huius enim aduersissimus sapor sub hac forma optime tegitur.
6. Porro pilulis formandis praecipue etiam inseruiunt vsuales illae *massae pilularum*, quae in officinis praeparatae iam profstant, e. g. MP. catholic. cochiar. de succino Craton.
7. *Pulveres* in minore quantitate efficaces, & cum glutinantibus v. g. terebinth. melle, gumm. tragacanth. succo liquirit. inspissato, mica panis mixti in pilulas facile etiam rediguntur.
8. Tandem etiam *Sius dule*, in pilularum forma optime propinatur. Licet enim vanus sit metus ille vulgaris, quod sub pulverulenta forma adhibitus & masticatus dentibus & faucibus pericula adferat, commodissime tamen in forma pilularum exhibetur illis, qui pulveres auersantur.
9. *Syrupi*, & aliae nimis liquidae species, pilularum formae non conveniunt.
10. Neque etiam ad pilulas commode recipiuntur *pulveres grossi*, spissi, terrae macrae, & aliae

species friabiles non cohaerentes.

II. *Salia* vel plane non, vel paucis granis ad pilulas fumantur.

III. MAGNITVDO ET DOSIS.

I. *Veteres* diffusas admodum habebant pilulas, & ex ℥j. massae, cum melle paratae, vix 6, vel 8. pilulas formabant.

2. *Galli, Angli & Bataui* hunc morem quoad magnitudinem pilularum adhuc sequuntur.

3. Apud *nos* in vsu est triplex illarum magnitudo:

1) Nonnullae duo grana pondere suo referunt, & magnitudine sua pisum aequant.

2) Nonnullae ad pondus grani vnius sunt.

3) Nonnullae granum tantum semis, vel minus ponderant.

4. Et sane *molis exiguitas* ob multos respectus in pilulis obseruanda est, ita quidem, vt non tantum paruae sint, verum etiam paucae pro vna dosi praescribantur.

5. Excipiendae autem sunt tales compositiones, quae non tam crasse euacuandi, quam alii sublimiori scopo destinantur, e. g. pilulae polychrest. *Stablianae*. Interea tamen harum & similium dosis adsumenda non facile debet excedere ℥j.

6. Ceterum aliquando vna tantum dosis, aliquando plures praescribuntur, quo casu quantitas specierum proportionate augenda est.

IV. ORDO PRAESCRIBENDI.

1. Pilulae catharticae quando praescribuntur, talis communiter ordo commendatur, vt primum basis, deinde adiuuans, post ea stimulans, & denique corrigens ponenda sint. Vbi obseruandum, quod lenientium & per *epicrasin* euacuantium pilularum basis ordinaria sit aloë aut eius extractum gummosum, cum aqua violarum vel rosarum paratum; item pilulae *Francofurtenses*, quae nil aliud esse, quam aloë cum aqua violarum extracta, dicuntur.

2. In aliis autem, quae ulteriori quam euacuandi vsui destinantur, primum extracta, deinde gummata, & ultimo loco glutinantia, e. g. terehinthinata ponuntur. Hic autem ordo ab auctoribus toto die negligitur.

3. Formulam ordinarie claudit subscriptio: M. f. l. a. pil. no.

4. Quando ob saporem, odorem vel colorem valde ingratum auro vel argento obducendae sunt, id in subscriptione sequentibus verbis exprimitur: auro, argento obducantur.

V. REGVLAE.

1. Pilulae infantibus minus conueniunt, quoniam illas commode deglutire non possunt.

2. In difficultate deglutendi non debent praescribi.

3. Neque etiam siccoribus subiectis sunt adcommodatae.

4. Quae

4. Quae auro vel argento non obducentur, illas pulueribus subtilissimis, e. g. liquiritiae, oc. \odot . conspergunt.
5. Licet autem pilularum forma frequentissime pro purgandi scopo eligitur, ita nihil impedit, quo minus praeparandi, mundificandi, roborandi, sopiendi sine etiam ordinentur.
6. Immo sunt, qui ad *externos* adeo *usus* pilulas extendunt, e. g. in odontalgia pilulas formant ex extracto ligni guaiaci, ligni Rhodii, & dolenti denti talem pilulam imponunt; item pro *masticationis* scopo mediante extracto nicotianae, tragacarth. & mastich. formantur pilulae, quae vero, quia efficaciora remedia ad hunc finem obtinendum prostant, merito reiciuntur.
7. Pilulae cum *vehiculo* nimis *calido* non debent propinari.
8. Quae sunt *ingrati saporis*, illae sub involucre pilulae maioris, pruni cocti, vel massae illius panariae, Oblaten dictae, a multis commode deglutiuntur.
9. Adsumuntur autem pilulae
- 1) *purgantes* tempore plerumque matutino.
 - 2) *lenientes*, id est, leniter laxantes, tempore vespertino.
 - 3) *anodynae*, eodem tempore.
 - 4) Reliquae autem *alterantes* tempore quocumque.
10. Prostant in pharmacopoeis multae *inconditae* massae pilula-

rum e. g. *Indae*, *Arabicae*, *lucis maioris*, sine quibus esse nolo, *agregatiuae* &c. quas Medicus omni modo debet euitare,

VI. FORMVLAE.

1. *Emeticae.*

1) \mathcal{R} . Extract. cathol. $\mathfrak{z}\mathfrak{b}$.

resin. ialapp. gr. iiii.

\mathfrak{z} i emetic. gr. ii.

elix. P. P. q. s.

M. f. pil. No. xv. d. pro dosi.

†

2) \mathcal{R} . Extract. panchym. Croll.
gr. xii.

ellebor. n. gr. v.

\mathfrak{z} ij vit. gr. iii.

essent. absinth. q. s.

M. f. pil. No. xx. d. pro dosi.

†

2. *Purgantes.*

1) \mathcal{R} . Ertr. panchym. Croll.

ialapp. resinos. ana gr. vi.

extr. fumar.

card. bened. ana gr.

iiii.

scammon. \mathfrak{z} at. gr. ii.

M. f. pil. No. xx.

D. S. Purgier = Pillen auf
einmal.

†

2) \mathcal{R} . extr. panchym. Croll.

MP. de succin. Craton.

ana gr. vi.

\mathfrak{z} ij dulc. gr. iii.

resin. ialapp. gr. ii.

\odot . foenicul. gtr. ii.

M. f. l. a. pilul. No. xx.

S. catarrhal. Pillen.

†

3) \mathcal{R} . MP. polychrest.

extr.

extr. cathol. ana ℥ss
 M. f. l. a pil No. xx.
 S. Laxier=Pillen auf ein=
 mal.

†
 4) R̄. Extr. ellebor. nigr.
 ℞ij dulc. ana gr. vi.
 aloës gummos.
 trochisc. alhand. ana gr. iv.
 M. f. pil. No. xx.
 S. reinigende Haupt=Pil=
 len auf einmal.

†
 5) R̄. Gumm. ammoniac. †to
 squill. solut. & inspiss. ℥ss
 ℞ij dulc. gr. v.
 aloës rosat.
 extr. fumar. ana gr. iii.
 ellebor. nigr. gr. ii.
 M. f. pil. No. xxiv.
 S. resoluirende Pillen auf
 einmal.

†
 6) R̄. Extr. cathol. ℥ss
 ellebor. nigr. gr. v.
 ℞ij dulc. gr. iv.
 resin. ialapp.
 gumm. gutt. ana gr. iii.
 M. f. pil. No. xx.
 S. Pillen in der Wassersucht
 auf einmal.

†
 7) R̄. MP. polychrest. gr. xii.
 extr. ellebor. nigr.
 centaur. min. ana
 gr. iv.
 M. f. pil. No. xx.
 S. Pillen zur Beförderung
 der guldnen Uder auf
 einmal.

†
 8) R̄. Gumm. ammoniac. ppt.
 aloës gummos. ana gr. vi.
 gumm. galban.

†
 sagapen. ana gr. iii.
 extr. centaur. min.
 ellebor. nigr. ana
 gr. ii.
 essent. succin. q. s.
 M. f. pil. No. xx.
 S. eröffnende Pillen auf
 einmal.

†
 9) R̄. Extr. rhabarb.
 fumar. ana ℥ss
 cent. min.
 card. bened. ana ℥j
 limat. ℞ij ppt. ℥ss
 Ois succin. gr. v.
 M. f. pil. ad pond. gr. i. dos.
 gr. xv.
 S. resoluirende Pillen.

†
 10) R̄. Pilul. Fear. Quercet.
 rheumatic. ana gr.
 viii.
 ℞ij dulc.
 resin. ialapp. ana gr. ii.
 tinct. ℞i q. s.
 M. f. pil. No. xx.
 S. Pillen auf einmal.

†
 11) R̄. Gumm. ammoniac. ppt.
 gr. xii.
 extr. agaric.
 trochisc. alhand. ana
 gr. iii.
 resin. ialapp. gr. ii.
 M. f. pil. No. xx. d.
 S. Pillen auf einmal.

† 12)

†
 12) R̄. Aloës gummos, ℥j
 extr. panchym. Croll. ℥℞
 limat. ℞. ppt. gr. v.
 M. f. pil. ad pond. gr. i.
 S. Pillen wider die Versto-
 pfung. dos. gr. iii. v.

†
 13) R̄. Aloës gummos,
 myrrh. ppt.
 gumm. iuniper.
 heder. ana ℥j
 extr. absinth. vinos.
 card. bened. vin.
 cochlear. aquos. ana
 gr. xvi.
 fumar. vin.
 ellebor. nigr. aquos.
 ana gr. viii.
 terebinth. venet. ℥℞

M. f. pil. ad pond. gr. i.
 S. Mutter-Pillen.

†
 14) R̄. Extr. cathol. gr. xii.
 rhabarb. gr. v.
 colocynth. gr. iii.
 micar. pan. alb. q. s.
 M. f. pil. No. xx.
 S. Pillen auf einmal.

†
 15) R̄. Pilul. balsam. visceral. ℥j
 gumm. bdell.
 mastich. ana ℥℞
 elater.
 ☉ Lat. ana ℥j
 M. f. pil. ad pond. gr. i.
 S. Pillen in der Wasser-
 sucht. dos. ℥j

†
 3. Adstringentes & sistentes.

1) R̄. Gumm. elem.
 mastich. ana ℥j
 ☉. catech. ℥j
 M. f. c. balsam. Indic. pil.
 ad pond. gr. i.
 S. Pilulae ad gonorrhoeam
 dos. gr. xii.

†
 2) R̄. Ofs. sep. ppt. ℥℞
 terebinth. venet. q. s.
 M. f. pil. S. vt supra, ad
 gonorrhoeam.

†
 3) R̄. Extr. millefol.
 tormentill. ana ℥j
 theriac. coelest. ℥℞
 tinct. opii q. s.
 M. f. pil. dos. ℥℞
 S. pilulae sistentes.

†
 4. Saliuantes.

1) R̄. Panac. ☉ial. gr. xv.
 misc. pan. alb. q. s.
 M. f. pil.

†
 2) R̄. ☉ij dulc. gr. xv.
 M. c. mucilag. tragacanth.
 f. pil.

†
 3) R̄. ☉ij current. gr. xii.
 M. c. succo liquirit.
 f. pil.

†
 5. Stomachicae.

1) R̄. Extr. cort. cascarill. ℥j
 gentian. rubr.
 card. bened. ana
 ℥℞
 limit. ℞. ppt. gr. v.
 M. f. pil. dos. ℥℞

E

6. Ans:

6. *Anodynae.*

1) *R.* Succ. liquirit. ℥j
 pilul. *Wildegans.*
 de cynogloss. ana
 gr. v.

syrup. papau. errat. q. s.

M. f. pil. dos. gr. v. - vi.

2) *R.* Extr. tormentill.

histort. ana ℥j

theriac. coelest.

laudan. opiat. ana gr. vi.

M. f. pil. ad pond. gr. i.

dos. gr. vi - viii, in *dysen-*
teria.

7. *Pilulae Wildegansii genuinae.*

R. Opii crud.

fibr. ellebor. n. ana ℥ss.

Opium primum cum $\frac{1}{2}$ & de-
 inde quod residuum est, cum
 alcal. adfuso extrahatur.
 Fibr. ellebor. nigr. extrahe
 cum vino, melius cum ∇ .
 per digestionem quoad satis,
 Adde

Myrrh. per alkahest *Glau-*
beri ita praeparatum,
 vt cum ∇ solui possit,

Deinde recip. col. ℥iv

extr. theriac. ex rad. ale-

xipharm. c. ∇ . parat. ℥j

croc. orient. subtiliss.

℥ssat. ℥ij

℞. destillat. iuriper. ℥j

M. f. MP. & form. pil. ad pond.
 gr. i.

TABVLA IV.

DE

BOLIS.

I. DEFINITIO.

Bolus est medicamentum inter
 solida & fluida mediae con-
 sistentiae, quod figura sua
 glandem aliquo modo refert;
 & tamquam morsulus seu frustu-
 lum vna vice deglutitur.

II. MATERIA.

Hic consideranda sunt

1. *Basis* seu ingredientia, quae variis
 sunt, e. g.

1) *pulueres* in parua quantitate
 efficaces, quae semper prima-
 rium sunt ingrediens.

2) *Spiritus & essentiae.* Haec
 partim ad gratiam, partim
 ad melius subigendum pulue-
 rem, partim ad augendam
 virtutem adiiciuntur.

3) *Oleo.*

2. *Excipiens*, quod liquidum esse
 debet, vt reliquae species siccae
 in vna massa cohaerere possint,
 Sunt autem communissima ex-
 cipientia;

1) *Conseruae.*

2) *Rob & syrups.*

3) Reliqua non facillae praescri-
 bun-

buntur, nisi specialis circumstantia eadem postulet, e. g.

- a) *Elethuaria.*
- b) *Extracta.*
- c) *Pulvae.*
- d) *Succi inspissati.*

III. MAGNITUDO ET DOSIS.

1. Bolus quam maxime commendat *paruitas*, ut eo facilius deglutiri possit. Unde ℥ij. excedere non debet; immo quando ingredientia leuia sunt & turgescunt, ℥j. sufficientem molem constituit. Sic e. g.
2. Pulveris ingredientis s. baseos ℥β. ℥ij, & erit conseruae tamquam excipientis ℥j.
3. Sic etiam v. g. pulveris baseos ℥β. & erit rob excipientis etiam ℥β. Hanc proportionem sequentes formulæ clarius monstrabunt.
4. Quando conserua minus succulenta est, tantillum syrupi additur; Si vero nimis succulenta fuerit massa, tantum sacchari miscemus, quantum satis ad consistentiam.
5. Quando ob pulverum leuitatem magnitudo augetur, id quod potissimum cum rhabarbaro contingit, duo minores boli ex illa massa formari possunt.

IV. REGVLAE ET OBSERVATIONES.

1. Omnia ingredientia & excipientia ita sunt comparata, ut non tantum gratiam bolo conciliare, sed & facile cum reliquis misceri queant. Unde *amara*, maxi-

me nausebunda, & *viscida*, bolos ingredi non debent.

2. Veteres bolorum praescriptiones ad illum casum reseruabant, quando nonnulli patientes pulveres, vel alios medicamentorum saporos valde auersabantur; quo casu & hodie locum habere debent.

3. Quoniam autem ipsorum bolorum ingestionem variae difficultates premunt, praescriptio illorum non frequens esse, sed ad speciales casus & circumstantias reseruari debet.

4. Quoad *consistentiam* bolorum notandum, quod neque nimis mollis, neque nimis sicca esse debeat. Hinc ad cauenda haec incommoda addi debet iusta syrupi quantitas; in quem finem formulæ subiicitur: Syrupi q. s.

5. Et quoniam *salia fixa & volatilia* facile liquefcunt, & sic boli debitam consistentiam impediunt, praeterea fermentationem causari possunt, non ingrediantur hanc formam, nisi quidem bolus mox post praeparationem adsumatur.

6. Boli effectum optatum *promte* exhibere non solent, quoniam inuoluerum puluerum contentorum in ventriculo tardius resoluitur, & hinc efficacia illarum specierum retardatur. Hinc etiam necesse est, ut potus calidus post boli deglutitionem mox sumatur, & hac ratio-

ne promptior illius resolutio pro-
moueat.

F. FORMVLAE.

1. Emeticae.

1) R̄. Conseru. flor. persic. ℥℥
♀i emetic. gr. iii.
sacchar. cand. ℥j

M. f. bolus.

†

2) R̄. Conseru. gratiol. ℥j
♂. ipecacoanh. gr. xxvi.
syrup. emetic. q. s.

M. f. bolus.

†

3) R̄. Conseru. rosar. solut. ℥j
♂. rad. asari. ℥℥
syrup. flor. persic. q. s.

M. f. bolus.

†

4) R̄. Conseru. fumar. ℥j
♀ij vit. gr. iii.

♂. ialapp. ℥℥

gumm. gutt. gr. iv.

resin. scammon. gr. ii.

syrup. de cichor. c. rha-
barb. q. s.

M. f. boli No. ii. succesiue
deglutiendi.

†

2. Purgantes.

1) R̄. Conseru. cynosb. ℥j
rhabarb. elect. ℥ij
resin. ialapp. ℥℥
syrup. de cichor. c. rha-
barb. q. s.

M. f. boli No. ii. succesiue
deglutiendi.

†

2) R̄. Conseru. flor. persic. ℥j
♀ij dulc.

♂. ialapp. ana gr. v.

syrup. absinth. q. s.

M. f. bolus pro infante 4. vel
5. annorum.

S. bolus laxans in atrophbia &
vermibus.

†

3) R̄. Conseru. flor. bellid. ℥j

♀ii dulc. ℥℥

resin. scammon. gr. iv.

syrup. rosar. solut. q. s.

M. f. bolus.

†

4) R̄. Conseru. gratiol. ℥j

♀ij dulc. gr. xu.

resin. ialapp. gr. iii.

syrup. e spina ceruin.

q. s.

M. f. bolus.

†

3. Saliuantes.

1) R̄. Conseru. flor. persic. ℥℥

♀ij dulc. gr. xv.

syrup. rosar. solut. q. s.

M. f. bolus.

†

2) R̄. Conseru. fumar. ℥j

turpeth. mineral. gr. iii.

syrup. flor. persic. q. s.

M. f. bolus.

†

3) R̄. Conseru. gratiol. ℥℥

panac. ♀ial. gr. xv.

syrup. rosar. solut. q. s.

M. f. bolus.

†

4) R̄. Conseru. fumar. ℥j

arcan. corall. gr. iii.

syrup. flor. persic. q. s.

M. f. bolus.

4. Ad

†
4. *Adstringentes.*
1) R̄. Conseru. bellid. ℥j
corall. rubr. ppt. ℥ss
terr. sigill. ℥j
syrup. corallior. q. s.
M. f. bolus.

†
2) R̄. Conseru. rosar. antiquar. ℥ij
fangv. dracon. ℥j
croc. ℥i. adstring. gr. iv.
syrup. cydonior. q. s.
M. f. bolus.

†
3) R̄. Conseru. balauft. ℥ij
lapid. haemat. ℥j
syrup. de symphyt. q. s.
M. f. bolus.

†
5. *Sistentes & anodynae.*
1) R̄. Conseru. papau. rhead. ℥j
℥ij diaphoret. ℥j
cinnabar. ℥ij gr. vi.
laudan. opiat. gr. ii.
syrup. papau. errat. q. s.
M. f. bolus.

†
2) R̄. Conseru. flor. anthos ℥j
matr. perlar. ℥ss
theriac. coelest.
M. P. de cynogloss. ana
gr. ii.
syrup. papau. errat. q. s.
M. f. bolus.

TABVLA V. DE ELECTVARIIS.

I. DIFFERENTIA.

1. **E**lectuaria a bolis parum differunt: *bolus* enim est electuarium, quod vna vice deglutitur; electuarium autem stricte dictum plures doses continet.

2. Interea tamen electuarium consistentiam paullo molliorem habet quam bolus.

3. *Linctus* licet ab electuariis quodam modo differat, illos tamen non sine ratione huic tabulae inferendos iudicauimus.

II. MATERIA.

1. Electuaria vti cum bolis multam conueniunt, ita etiam ingredientia & excipientia cum aliis habent communia. Conficiuntur nempe

1) Ex pulueribus,
2) Ex condituris, atque
3) Ex conseruis.

2. Quo vero ordine haec praescribantur, sequente membro indicabimus.

III. MAGNITVDO ET DOSIS.

1. Tota compositio seu descriptio electuarii non sit minor *unciis* dua-
E 3

duabus: neque etiam facile excedat *uncias quatuor*. Electuarium enim progrediente tempore vel nimis spissum redditur, vel prorsus corrumpitur.

2. Pro *dosi* plerumque sumitur magnitudo modo *iuglandis*, modo *castaneae*, modo *auellanae*; quae dosis per signaturam germanicam sequente modo exprimitur: Latwerge, davon einer Castanien, Welschen-Nuß, Hasel-Nuß groß, oder etliche Messer-Spißen voll zu nehmen.

3. *Proportionem* ingredientium & excipientium sequentia docent,

- 1) Conseruae ℥j
- 2) Puluerulentorum ℥j-℥ij
- 3) Condit. ℥ij-℥℥
- 4) Confect. ℥j-℥ij
- 5) Essent. }
- 6) Tinctur. } ℥j-℥℥
- 7) Spirit. }
- 8) Extract. ℥℥-℥j
- 9) Syrup. q.s.

4. Non opus autem est, ut quoduis electuarium *omnes* has species contineat, sed seliguntur tantum illae, quae ad scopum obtinendum, & nauseosum saporem euitandum conducunt.

5. Puluerulenta quando *per species* praescribuntur, illo ponuntur ordine, quem *tab. I.* de pulueribus indicauimus. Videlicet radices, herbae, flores, semina, cortices & ligna praemittuntur, deinde aromata, condita, gummata & pulueres chymici subiiciuntur.

IV. REGVLAE.

1. Electuariorum formula antiquis familiarior fuit, quam recentioribus, qui massam hanc confusam, & quam plurimis aegrotis nauseosam, rarius adhibent.

2. Quando autem haec formula conuenire & aliquid praerogatiuae habere videtur, e.g. in illis adfectibus, in quibus mellita vel syrupi vsus habent, fauces post adsumtum electuarium *haustulo vini*, vel alio quodam grato liquore eluantur, & sapor aduersus, qui faucibus diu obhaerescere solet, hac ratione corrigatur.

3. Destinantur autem vulgo electuaria catharsi, expectorationi, in specie phthisi, roborandis partibus, e.g. ventriculo, nervis; praecipue etiam febribus intermittentibus profligendis. In acutis autem minus conueniunt.

4. Sumuntur electuaria vel mane, e.g. laxantia, vel ante pastum, e.g. stomachica.

5. Nonnulli electuarium, in vino solutum & dilutum, propinant.

6. Folia auri vel argenti electuariis immiscere vanus est fucus.

7. Electuarium quando *mollioris* consistentiae desideratur, formulae subiicitur: *f. electuar. molle*. Sic enim pharmacopoeus addit maiorem syrupi quantitatem. Nimis tamen molle non sit electuarium, alias facile fermentescit.

8. Salia

8. *Salia fixa & volatilia* in electuariis aequae ac in bolis non conveniunt, fermentationem enim, ad quam electuaria ratione mellis, syruporum, pinguium nucleorum &c. admodum propria sunt, quam maxime promouent. Tacemus, quod salium virtus per talia inuolucra enervetur.

9. *Prima viae*, quando faburra biliosa, vel aliis fermentescentibus materiis obsessae sunt, electuaria non sunt ordinanda.

10. *Extracta*, quae saporis sunt ingrati & nauseosi, in electuariis non facile praescribuntur.

II. De *linctibus* seu *eclegmatibus*, quae in pectoris adfectibus praescribi solent, sequentia adhuc notentur.

1) Consistentiam debent habere mollem. Hinc *conseruae* & *condita* vel plane non, vel parcissima tantum dosi illis adduntur, ne iusto spissiora euadant, sed consistentia super lingua diffuens emergat, scilicet vt *lingatur*.

2) Arabice dicuntur *loch*. German. ein dicke *Cast*.

3) Vsu non adeo recepti sunt, nisi quidem infantibus in faucium adfectibus, & pro scopo becchio ordinentur.

4) Conficiuntur linctus seu loch ex variis *loch* officinalibus, e. g. *loch san.* & *expert.* de *pulmone vulpis*. Interdum adduntur pulueres,

conferuae & extracta. Denique syrupi tantum adiicitur q. s. ad consistentiam genuinam.

V. FORMVLAE.

1. *Purgantes.*

1) R. Pulp. tamarind.

passular. ana ℥℥

diacydon. luc. ialapp. ℥iij

extract. diacitr. ℥ij

syrup. de pom. lax. q. s.

M. f. electuarium.

S. laxirende Latverge, davon morgens etliche Messer-Spißen voll.

†

2) R. Pulp. tamarind.

rob iuniper. ana ℥j

diacydon. luc. ialapp. ℥vj

specif. ialapp. ℥j

syrup. de cichor. c. rhabarb. ℥℥ vel q. s.

M. f. electuarium.

S. laxirende Latverge, davon morgens einer Castanien groß zu nehmen.

†

2. *Diaphoreticae.*

1) R. Conseru. fumar. ℥℥

theriac. Andromach. ℥iij

diascord. Fracast. ℥ij

℥ij diaphor.

matr. perlar. ana ℥j

syrup. card. bened. q. s.

M. f. electuar.

†

2) R. Conseru. pulp. citr. ℥j

rob iunip. ℥℥

℥. viperar.

rad. arj.

C. C. phi.

C. C. philosoph. ana \mathfrak{Dij}
 syrup. acetos. citr. q. s.
 M. f. electuar.

†

3. Diureticae.

1) \mathfrak{R} . Rob. iuniper. \mathfrak{Zvj}
 conseru. rosar. \mathfrak{Zij}
 extract. alkek.
 oc. \mathfrak{Q} . ppt. ana $\mathfrak{Zi\beta}$
 terebinth. Venet. \mathfrak{Zj}
 syrup. heder. $\mathfrak{Vstr. q. s.}$
 M. f. electuar.

†

2) \mathfrak{R} . Conseru. rosar. \mathfrak{Zj}
 sem. viol.
 milii \mathfrak{Ois} ana \mathfrak{Zij}
 extr. veronic. $\mathfrak{Zi\beta}$
 syrup. violar. q. s.
 M. f. electuar.

†

3) \mathfrak{R} . Conseru. cynosbat. \mathfrak{Zj}
 rob. sambuc. $\mathfrak{Z\beta}$
 sem. ebul. $\mathfrak{Div.}$
 \mathfrak{S} . lumbr. $\mathfrak{Vstr. Zj}$
 syrup. capill. $\mathfrak{Zis q. s.}$
 M. f. electuar.

S. Latwerge, davon in der
 Wassersucht 2. bis 3.
 mal einer Nuß dick zu
 nehmen.

†

4. Particulariter saluantes.

1) \mathfrak{R} . \mathfrak{S} . rad. pyreth.
 sem. sinap. ana $\mathfrak{Zi\beta}$
 cubebat.
 cardam. ana $\mathfrak{Z\beta}$
 oxymel. q. s.
 M. f. electuar.

S. Latwerge, davon etwas
 im Munde zu halten.

†

2) \mathfrak{R} . \mathfrak{S} . rad. zingiber.
 pyreth. ana $\mathfrak{Z\beta}$
 sem. sinap. \mathfrak{Dij}
 gumm. mastich. $\mathfrak{Zi\beta}$
 cardam.
 cubebat. ana \mathfrak{Dj}
 mell. anthos. q. s.

M. f. electuar. detur in sicili.

†

5. Expectorantes.

1) \mathfrak{R} . Conseru. rosar. antiq.
 bellid. min.
 scabios. ana $\mathfrak{Z\beta}$
 succin. ppt. \mathfrak{Dij}
 flor. benzoës \mathfrak{Dj}
 syrup. hyssopi q. s.
 M. f. electuar.

†

2) \mathfrak{R} . Conseru. heder. $\mathfrak{Vstr.}$
 hyssop. ana $\mathfrak{Z\beta}$
 extract. veronic. $\mathfrak{Zi\beta}$
 balsam. de copaiu. \mathfrak{Dij}
 flor. \mathfrak{Qis} $\mathfrak{Z\beta}$
 syrup. de farfara q. s.
 M. f. electuar.

†

6. Resoluentes, abstergentes.

1) \mathfrak{R} . Conseru. borrag.
 bugloss. ana \mathfrak{Zj}
 \mathfrak{S} . rad. ari
 spec. diarrhod. Abbat.
 ana \mathfrak{Zj}
 syrup. capill. $\mathfrak{Zis q. s.}$
 M. f. electuar.

†

2) \mathfrak{R} . Conseru. betonic.
 visceral. ana $\mathfrak{Z\beta}$
 extract. cent. min. \mathfrak{Zj}
 \mathfrak{Zij} diaphoret. \mathfrak{Zis} \mathfrak{Zij}
 syrup.

syrup, cort, citr. q. s.

M. f. electuar.

3) R. Rad. vincetox.

bardan. ana ʒʒ

Herb. pyrol.

fanicul. ana ʒij

gumm. succin.

mastich. ana ʒj

terebinth. coch. gr. xv.

ʒsentur, add. mell. de-

spum, q. s. ad electuar.

4) R. Conseru. rosar. antiq. ʒj

oc. ʒ. ppt. ʒj

succin. ppt. ʒʒ.

sem. hyperic. ʒij

balsam. Peruvian. ʒʒ

syrup. de symph. q. s.

M. f. electuar.

7. Adstringentes.

1) R. Conseru. rosar. rubr.

heder. ʒstr. ana

ʒʒ

corall. rubr. ppt.

lapid. haemat.

ʒae lapon. ana ʒij

croc. ʒtis aperit. tener. ʒj

M. f. electuar.

2) R. Conseru. absinth.

visceral. ana ʒvj

cort. cascarill.

chin. chin. ana ʒiij

extract. gent. rubr. ʒj

syrup. cort. ʒrnt. q. s.

M. f. elect. S. Sieber = Lat=
werge, davon zur rech=
ten Zeit einer Castanien
groß zu nehmen.

3) R. Conseru. scabios.

bellid. ana ʒʒ

C. C. philosoph.

unicorn. fossil. ana ʒij

ʒae catechu ʒj

M. P. de cynogloss. ʒʒ

syrup. acetos. q. s.

M. f. elect.

8. Roborantes, analepticae.

1) R. Conseru. flor. tunic.

pulp. citr. ana

ʒvj

rob. cerafor. acid. ʒiij

condit. carn. citr. ʒʒ

confect. alkerm. inc. ʒijʒ

syrup. acetos. citr. q. s.

M. f. elect.

2) R. Conseru. rosar.

acetosell.

Miuae cydon. ana ʒiij

rob. berb.

rub. id. ana ʒij

confect. de hyacinth.

incomplet. ʒj

syrup. ceras. acid. q. s.

M. f. elect.

3) R. Conseru. rad. cichor. ʒj

condit. rad. satyr.

zingib. ana ʒij

spec. aromat. ros.

conf. alkerm. eompl. ana

ʒij

essent. ambr. ʒj

syrup. cinnam.

succ. gran. cherm. ana

q. s.

M. f.

F

M. f. elect. de quo bis per
diem ad magnitud. nuc.
auellan. sumendum.

4) R. Electuar. diafatyr. ℥ij
condit. nuc. mosch.
eryng. ana ℥iij

℞. cinnam.
cardamom. ana ℥i
mosch. gr. iii.
ambr. gr. ii.
succ. gran. cherm. q. s.

M. f. electuar.

5) R. Succolad. ℥ij
condit. zingib. ℥℥
rad. pimp. ℥ij
rasur. priap. ceru. ℥iij
sem. pastinac. M
eruc. ana ℥j

syryp. cort. Ont. q. s.

M. f. electuar.

6) R. Conseru. menth. crisp.
centaur. min. ana

℥vj
℞. rad. gent. rubr.
ari ana ℥ij
cort. cascarill. ℥j

croc. ℥i s. fiat. tener. ℥℥

syryp. cydon. q. s.

M. f. elect. S. Wagen = stâr =
ckende Latwerge, da =
von einer Castanien groß
eine Stunde vorm Essen.

9. Linctus.

1) R. ℞. amygdal. dulc. ℥j
syryp. violer. ℥℥
sperm. cer.

sacchar. cand. ana ℥ij

M. detur tertia pars singulis
horis.

2) R. ℞. lini ℥j
syryp. de alth.

erysim. Lob. ana
℥ij
sperm. cer. recent. ℥i℥

sacchar. violac. ℥ij

M. d. singulis horis quarta
pars.

3) R. Loch de farfar. ℥ij
℞. ari

syryp. hyssop. & tusilag.
q. s.

vt fiat linctus.

S. Husten stillender Saft.

4) R. Loch san. & expert.
ad asthm. vsitat. ana

℥j
specier. diair.

succin. ppt. ana ℥ij

succ. liquirit.

syryp. heder. ▽str. ana
q. s.

M. f. linctus.

TAB.

TABVLA VI.
DE
TROCHISCIS.

I. DEFINITIO.

Trochisci sunt parui orbiculi, qui signo *stellae* signantur, & cum pilulis aliquo modo conueniunt. German, Stern-Rüchlein.

II. DIFFERENTIA.

Trochisci differunt

1. Ratione *vsus*, quo respectu alii sunt

1) *sublinguales*, qui leni successiva eliquatione in ore consumuntur, & partim foetoris emendando destinantur, partim vero ad praeseruationem in morbis contagiosis ex opinione praescribuntur. Alii sunt

2) *Becchici*, quos adfectibus pectoris, tussiculosis, phthisicis &c. vulgo opponunt.

2. Ratione *temporis praeparationis*, quo intuitu alii sunt

1) *Officinales*, qui in officinis praeparati iam prostant, e. g. trochisci becchici albi, nigri, trochisci de esrabe, trochisci alhandal. Alii sunt.

2) *Magistrales*, qui a Medico praescribuntur, & in officinis ex tempore praeparantur.

3. Trochisci differunt a *rotulis*; hae enim cum *saccharo*, illi autem cum *mucilagine*, in liquore

conueniente soluta, excipiuntur.

III. MATERIA SEV INGREDIENTIA.

1. *Basis & adiuuantia* sunt

1) Pulueres modo insipidi, modo grati saporis.

2) Succi inspissati.

3) Gummata.

4) Resinae.

5) Nuclei.

6) Mineralia.

7) Olea destillata.

8) Eleaularia.

9) Non raro, nec incongrue, trochiscis & morsulis flauedo cort. citr. iungitur.

2. *Excipientia*. Haec uti in genere mucilaginoso, ita in specie varia sunt, e. g.

1) Mucilago *tragacanth.* quae omnium frequentissime adhibetur.

2) Mucilago *fem. psyll.*

3) Succi *vegetabilium.*

4) *Gummi Arabicum.*

3. Quando ingredientia per se *viscida* iam sunt & *tenacia*, uti gummata, non opus est peculiare viscidum excipiens iungere, sed sufficit, si loco *tragacanthae mel*, *syrupus*, *extractum*, vel *succus* quidam *inspissatus* recipiatur.

F 2

4. De

4. De ingredientibus in specie ad-
huc notandum est, quod pro

1) *Diuersitate scopi differant*, e. g.
trochiscis *sublingualibus*, qui
correctionem *foetoris* respici-
ant, adduntur moschus, am-
bra, zibeth, \odot , lign. Rhod.
caryophyllor. cardamom.
cinnamom.

2) Trochiscis autem, sic dictis
praeseruantibus, adduntur ex-
tracta radicum alexipharma-
carum, item myrrha, aro-
mata.

3) Trochisci *becchici* parantur
potissimum ex speciebus sic
dictis expectorantibus, e. g.
pulvere rad. liquirit. irid.
Flor. helen. benz. flor. \dagger is.

IV. MAGNITUDO ET DOSIS.

1. Veteres trochiscos ita grossos
formabant, vt \mathfrak{zj} . pondere re-
ferrent.

2. Recentiores autem pondus tro-
chiscorum vltra 6. grana, aut ad
summum \mathfrak{ss} non extendunt.
Ordinarie & praecipue, quan-
do ambrati sunt trochisci ad \mathfrak{ij} .
vel \mathfrak{iiij} . grana tantum illorum
pondus ascendit.

3. In genere obseruandum est,
quod si ex *actiuioribus* consistit
ingredientibus, minore dosi, si
vero ex minus actiuis principiis,
dosi maiore praescribendi sint.

4. Quando *vsui* tantum *externo*,
nempe *suffimigiis* destinantur,
vel etiam in ore detenti, sensim
liquefciendo deglutiantur, nil
interest, si dosi paululum ma-
ior sit.

5. Proportio ingredientium & ex-
cipientium determinari quidem
vix potest, sed pharmacopoei
arbitrio illa plerumque relin-
quitur, notare tamen conuenit,
quod *excipientis* quantitas ad *ex-
cipiendos* pulueres & alia crassio-
ra, debeat esse *tripla* vel *quadru-
pla*. In penetrantioribus *dupla*
portio proficit.

V. REGVLAE.

1. Trochisci apud veteres in fre-
quentiori erant vsu, hodie au-
tem raro praescribuntur, nisi
quidem infantum & puerorum
palato satisfacere velimus.

2. Quoniam in ore detinendi sunt
trochisci, cauendum est, ne in-
grata remedia eorum composi-
tionem ingrediantur.

VI. FORMVLAE.

1. *Trochisci sublinguales ad foetorem
oris.*

\mathfrak{R} . \mathfrak{ss} . rad. irid. Flor. \mathfrak{ziss}
trochisc. aliptae moschat.
gall. moschat.
ana \mathfrak{ss}

confect. alkerm. compl. \mathfrak{ij}
sacch. alb. \mathfrak{ziss}

M. c. f. q. mucilag. traga-
canth. cum ∇ . rosar. ppt.
f. l. a trochisc.

S. Mund-Rüchlein unter der
Zunge zu behalten.

†

2. *Trochisci sublinguales ad praeser-
uandum in malignis.*

\mathfrak{R} . Specier. liberant. \mathfrak{ziss}
extract. pimp. alb. \mathfrak{ij}
valerian.

theri-

theriacal. ana ℥β

℞. destillat. rut.

iunip. ana gtt. iij

facch. albiss. ℥ij

M. c. f. q. mucilag. tragacanth.
cum ∇. scord. ppt. f. l. a.
trochisc.

S. Mund = Röchlein in anste-
ckenden Kranckheiten alle
Morgen 2. zu nehmen, auch
eines unter der Zungen zu
halten.

†

3. Trochisci *beccici* s. *pectorales*.

℞. Succ. liquirit. inspiss.

rad. irid. Flor. ana ℥ij

helen. ℥j

amygdal. ℥iβ

styrac. calamit. ℥j

flor. ¶is ℥j

benz. ℥β

℞. destillat. anis. gtt. xii.

facch. alb. ℥iijβ

M. c. f. q. mucilag. tragacanth.
in ∇. hyssop. f. l. a. tro-
chisc.

S. Brust = Röchlein, wider das
Reichen und Husten.

†

4. Trochisci *fumales*, s. *fumifici*.

℞. Gumm. benz. ℥j

oliban.

lign. aloës ana ℥β

santal. flau. ℥ij

facch. alb. ℥j

zibeth.

ambr. ana ℥β

℞. Sata fiant c. f. q. mucilag.

tragacanth. in ∇. rosar.

solut. trochisci.

S. Räucher = Rerchlein.

TABVLA VII.

DE

ROTVLIS.

I. DEFINITIO.

Rotulae sunt placentulae mino-
res rotundae, siccae, ex par-
te vna specierum conueni-
entium & tribus quatuor, im-
mo pluribus partibus sacchari pa-
ratae. Dicuntur etiam *orbiculi*.

II. DIFFERENTIA.

1. Quae differentia sit inter *rotu-
las* & *trochiscos*, praecedente
tabula de trochiscis indicau-
mus.

2. *Rotulae* & *morsuli* magnam qui-
dem habent conuenientiam,
differunt autem

1) ratione *figurae*: rotulae enim
ordinarie sunt rotundae, mor-
suli autem quadrati & ob-
longi.

2) Ratione *magnitudinis*: nam
rotulae sunt minores, morsu-
li autem maiores.

3) Ratione *ingredientium*: mor-
sulis enim praeter puluere,

F 3 addun.

adduntur conferuae, condita & fructus, aliaque crassiora, quae in rotulis exfulare debent.

III. MATERIA.

I. *Ingredientia.* Rotulae parantur

1) modo simpliciter ex saccharo, in aqua quadam destillata soluto & inspissato. Ex hoc magmate funduntur postea in marmore polito rotulae, quales sunt illae, quae abusu siue vocantur: *manus Christi simplex.*

2) Modo ex *folis succis acidulis*, e. g. succ. ribium, berber, cum saccharo coctis & inspissatis. In hoc autem casu, ne sapor acidulus supprimatur, tribus succi partibus vnica tantum sacchari additur. Quod si vero gratiores adhuc desiderantur rotulae, addi potest drachma vna vel altera essentiae ambrae, vel scrupulus olei destillati fragrantis.

3) Modo ex *folis oleis destillatis* & saccharo in aqua destillata soluto, quales sunt rotulae *carminat. Mynsichti.*

4) Reliqua rotularum ingredientia sunt

a) *Pulueres simplices*, e. g. oc. $\text{Q. ppt. margarit. ppt. succin. ppt. oliban. mastich. benz.}$

b) *Pulueres compositi*, e. g. spec. diamb. diamosch. diair. diamargarit.

c) Nonnumquam extra&

ut & conf. alkerin, adduntur.

d) Aliquando pro effectu laxante additur resin. ialapp. $\text{q. dulc. extr. rhabarb.}$

2. *Excipiens* rotularum est saccharum simplex siue rosatum,

IV. DOSIS.

1. *Pondus singularum* rotularum ascendit communiter ad scrupulum vel 3\beta .

2. Tota autem portio, quae pro vna vice paratur, non debet esse infra libram semis. Minor enim portio commode non potest preparari.

3. Praescribuntur rotulae ab 3j ad 3i\beta .

V. REGVLAE.

1. Rotularum formulae parum hodie sunt vsitatae, nisi forte ad scopum *analepticum*, vel ad delicatorum aegrotorum palatum ordinentur.

2. Nonnumquam in *ardore & inflammatione faucium*, in *tussitidem pectorali*, & foetida expiratione ordinantur, & dicuntur: *Brust-Küchlein*. Effectus harum rotularum est leniens, temperans, abstergens & expectorans.

3. Quod sacchari, tamquam excipientis, quantitas ordinarie excipientorum quantitatem debeat superare, suo loco iam dictum est. Quoniam autem consistencia sacchari solida impedit, quo minus commode formari queant rotulae, in aqua destillata

lata prius solui, & ad spissam
syrupi consistentiam coqui de-
bet.

4. Totum artificium consistit in le-
gitima sacchari coctione, daß er
flieget oder spinnt. Haec con-
sistentia quando vel actu obtenta
est, vel proxime imminet, im-
miscentur species ad scopum
medicum directae.

5. In specie notandum est sub de-
bito hoc momento commixtio-
nis, ne saccharum diutius cum
speciebus coquatur, alias soli-
descentiam suam semi-crystalli-
nam amittit.

6. Rotulae non bene tolerant ter-
reos pulveres, & ingredientia
salina. Illi enim consistentiam
nimis densam & tenacem, hae
autem nimis laxam & fluidam
reddunt.

VI. FORMVLAE.

1. *Purgantes anthelminticae.*

R̄. Pulu. ialap. ℥j

femin. fanton. ℥℥

sacchar. alb. in aqua grami-
nis solut. & inspiss. q. s.

f. l. a. rotulae pro duabus vel tri-
bus dosibus.

2. *Pectorales.*

1) R̄. Specier. diair. simpl. ℥℥

succ. liquirit. ℥ij

extract. enul. ℥ij

flor. benz. ℥j

sacchar. in ∇. tusfilag.
solut. q. s.

f. l. a. rotulae.

S. Brust-Rüchlein, davon

Morgens und Abends
etliche so blos zu nehmen.

2) R̄. ♂. rad. irid. Flor. ℥℥
succ. liquirit. inspiss. ℥ij
flor. ♀is. ℥ij
f. c. f. q. sacchar. cand. in ∇.
hyssop. solut. rotulae.

3) R̄. Spec. diatragacanth. fri-
gid.
succ. liquirit. ana ℥ij
sacch. in ∇. flor. papau-
errat. sol. q. s.

f. rotulae.

S. Röchlein im scharffen
Schnupfen und Husten
zu gebrauchen.

3. *Sublinguales, particulariter sali-
vantes.*

R̄. Rad. pyreth.

zingib. ana ℥j

cubeb.

cardam.

pip. long. ana ℥℥

sacchar. cand. in ∇.

cinnam. solut. q. s.

f. rotulae sub lingua tenendae.

4. *Cephalicae.*

R̄. Spec. diamb.

diamosch. ana ℥i

cephal. Mich.

confect. alkerm. ana ℥℥

♁ destillat. cinnam. gutt. vi.

f. c. f. q. sacchar. cand. in ∇.
meliss. solut. rotulae.

S. Haupt-stärkende Röchlein.

TAB.

TABVLA VIII.
DE
MORSVLIS
SEV
TABVLIS.

I. DEFINITIO.

Morsuli sunt medicamentum solidum & quadratum, ex pulueribus, conseruis, conditis, confectiionibus & sextupla circiter sacchari soluti portione paratum. Germ. Morsellen.

II. DIFFERENTIA.

1. *Morsuli* dicuntur, quia mordendo adsumuntur.
2. *Tabulae* autem vocantur a figura.
3. Dicuntur etiam a nonnullis *electuariis solidis* ob ingredientium convenientiam.
4. *Morsuli* quo modo a *rotulis* differant, praecedente tabula dictum est.

III. MATERIA.

I. *Basis seu ingredientia.*

Praeter *pulveres*, qui rotulas ingrediuntur, *morsulis* addi solent

- 1) Conseruae.
- 2) Fructus, e. g. nuclei pin. amygdal. dulc.
- 3) Radices conditae.
- 4) Electuaria.
- 5) Extracta.
- 6) Olea destillata.
- 7) Nonnumquam partes animalium, e. g. priapus tauri,

cerui, vti & stincus marinus,

2. *Excipiens*, quod profus conuenit cum illo rotularum, nempe saccharum vel simplex vel rosatum.

IV. DOSIS.

1. *Morsuli* infra ℥ss. commodè non possunt praeparari.
2. Praescribuntur autem pro re nata ℥ss. ad aliquot vncias.

V. REGVLAE.

1. Quas regulas de *rotulis* praeparandis dedimus, illae fere omnes valent etiam de *morsulis* formandis.
2. Quamquam autem *morsulorum* vsus hodie rarus sit, praerogatiuam tamen prae *trochiscis* & *rotulis* habet.
3. *Iunioribus* pro scopo cathartico & anthelmintico, *adultioribus* autem ad praeeoccupandas infectiones malignas vulgo praescribuntur.
4. Praecipue etiam *morsuli* pro scopo *stomachico* solent ordinari, quo nomine apud *acidulas* & *thermas* clari sunt. & vocantur *Magen=Morsellen*, *Brunnen=Morsellen*.

VI. FOR-

VI. FORMVLAE.

1. *Morsuli purgantes.*

1) R̄. Conseru. flor. persic.
rosar. ana ℥ij

℞. ialapp. ℥j

fem. anis.

cort. cinnam.

N. moschat. ana ℥℞

f. c. s. q. sacch. in ∇. rosar.

solut. morsuli purgantes

ad pondus ℥℞

†

2) R̄. Sem. fanton. ℞isat. ℥j

℞ij dulc. ℥℞

resin. ialapp. ℥j

sacch. rosar. q. s. f. l. a.

morsuli.

S. Morsellen wider die Würme.

†

2. *Stomachici & cephalici.*

R̄. Conseru. menth. anthos.

condit. nuc. Indic. ana ℥j

rad. acor. galang. ari ana ℥ij

zedoar.

cardamom.

cinnamom. ana ℥j

c. s. q. sacch. in ∇. melliss. solut.

f. morsuli.

†

3. *Roborantes.*

R̄. Condit. cort. Ⓞnt.

citr. ana ℥j

rad. zingib.

eryng.

conf. alkerm. compl. ana ℥℞

amygdal. dulc. excortic. ℥vj

M. c. f. q. sacchari optimi, in ∇.

cinnamom. soluti, f. l. a.

morsuli.

S. stärckende Morsellen, davon

des Tages etliche mal eine

portion zu nehmen.

†

4. *Confortantes.*

R̄. Spec. diamb.

diamosch. ana ℥℞

succin. ppt.

℞. ℞ij ana ℥j

c. s. q. sacchari in ∇. salu. solut.

f. l. a. tab. per vices come-

dendae.

†

5. *In Soda.*

R̄. Cret. albiss. ℥ij

corall. ppt.

conch. ppt. ana ℥j

N. M. ℥℞

c. s. q. sacchari, in ∇. portulac.

soluti, f. morsuli.

†

6. *Fragrantes in foetore oris.*

R̄. Spec. diacinnam.

aromat. ros. ana ℥ij

condit. cort. Ⓞnt.

pimpin. alb. ana ℥℞

c. s. q. sacchari, in ∇. nymph.

solut. f. l. a. morsuli.

G

TAB.

TABVLA IX.

DE

MIXTVRIS CONCENTRATIS.

I. DEFINITIO.

Mixturae concentratae sunt medicamenta, ex spirituosis combinata, & guttulis communiter interne sumenda, vel nonnumquam etiam externe applicanda.

II. DIFFERENTIA.

1. Mixturae concentratae quomodo a mixturis *diffusis* differant, sequente TAB. indicabimus. Distinguunt etiam inter concentratas & semiconcentratas, quae ex spirituosis quidem mixtae, sed ad cochl. β . propinantur.
2. Hic differentiae loco notamus, quod mixturae concentratae non tantum pro vsu interno, sed etiam externo praescribantur. Internae vocantur & subscribuntur: *Schweiß = treibende*, *Blut = reinigende Mixtur*, davon 30-40. Tropfen auf einmal. Externae: *Glieder = Spiritus*, *Nervenstärkender Spiritus*.
3. Quae pro vsu interno miscentur, constant ut plurimum ex essentiis, tincturis, elixiriis, spiritibus, oleis, balsamis.
4. Neque Medici neque pharmaceutae accurate observant differentiam, quae est inter tincturam, essentiam & elixirium,

sed adpellationem saepe variant, e. g. tinctura succini, essent. succini, tinctura cort. Ont, essent. cort. Ont,

5. Secundum accuratam autem distinctionem sequente ratione differunt:

- 1) *Tinctura* dicitur, quando menstruum colore diaphano, siue rubro, siue flavo, siue viridi, siue coeruleo tingitur.
- 2) *Essentia* vocatur, quando color est opacus, turbidus, brunneus, ater.
- 3) *Elixirium* adpellantur mixturae illae, quae vel immediate sub ipso mixtionis actu, vel post aliquam digestionem paulo intimius coeunt. e. g. si aliquot guttae olei cuiusdam miscentur cum essentia quadam, mox ab hac solvantur & quasi imbibuntur. Quando autem digestionem reponitur talis essentia, plus olei imbibere solet.

6. Denique etiam notandum est, quod mixturae tales concentratae interdum a priori denominentur, e. g. quando miscentur tinct. zii & N. c. c. vocamus hanc modo mixturam, *germ. vermischte Essenz*, modo tincturam *neruinam*. Ita etiam

iam cum mixtura seu essentia balsamica *Stablii* se res habet.

III. MATERIA & DOSIS generalis & specialis.

1. *Materia* sub differentia iam nominata est.
2. *Quantitas* accurata non potest determinari.
3. In genere ultra $\mathfrak{z}ij$ non praescribuntur, siue pro externo, siue pro interno usu.
4. *Proportio* miscendorum multò minus accurate obseruatur. Possumus tamen sequente ordine incedere, e. g. essent. tinct. & elixir. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$. Ω -uum \mathfrak{z} . balsam. ol. destill. gutt.
5. *Dosis* specialis sunt gtt. xx, xxx. xl. & ultra.

IV. REGVLAE.

- I. Mixturae, & concentratae & diffusae, multam communiter vanitatem redolent, dum innumerae fere species miscentur ad eruditionis ostentationem. Hinc cauendum, ne loco prudentis mixtionis confusa miscellanea congerantur, sed talia seligantur, quae quoad essentiam sibi conueniunt, & morbo ipsi adpropria sunt.

V. FORMVLAE.

I. *Purgantes.*

- 1) *Rx.* Resin. ialapp. gr. viii. solu. in Ω . ceras. $\mathfrak{z}ij$ adde iulep. rosac. $\mathfrak{z}j$
M. d. S. purgirende Mixtur auf ein mal.
- 2) *Rx.* Res. scammon, gr. vj

solu. in Ω . foenicul. $\mathfrak{z}ij$
adde iulep. violar. $\mathfrak{z}j$

M. d. S. vt antea.

†

- 3) *Rx.* MR. simpl. non camphorat. $\mathfrak{z}iv$
extr. panch. *Croll.* $\mathfrak{z}j$
M. d. s. laxirende Mixtur, davon alle 2. Stunden umgerüttelt 40 Tropfen, bis es laxiret.

†

- 4) *Rx.* Essent. alexiph. *Stablii* $\mathfrak{z}ij$
spirit. $\mathfrak{z}i$ rect. $\mathfrak{z}j$
 Θ li $\mathfrak{z}j$
extr. cathol. $\mathfrak{z}j$
M. S. vt antea.

†

2. *Diaphoreticae, alexipharmaca, bezoardicae.*

- 1) *Rx.* Essent. pimpin. alb. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$
vincetox. $\mathfrak{z}ij$
scord. $\mathfrak{z}j$
 Θ . bezoard. *Wedel.* $\mathfrak{z}j$
M. S. Fieber = Mixtur 30. Tropfen auf einmal.

†

- 2) *Rx.* Essent. alexiph. *Stabl.* $\mathfrak{z}ij$
 Ω . Θ li $\mathfrak{z}j$
M. d. 30. gtt. pro dosi.

†

- 3) *Rx.* Essent. angelic.
imperator. ana $\mathfrak{z}ij$
dictamn. alb.
carlin. ana $\mathfrak{z}j$
 Ω $\mathfrak{z}i$ rectific. $\mathfrak{z}ij$
 Θ li $\mathfrak{z}j$.

M.

†

- 4) *Rx.* Tinct. bezoard. *Michael.*
MR.

G 2

- MR. simpl. non camphor. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$
M. †
- 5) R \mathfrak{x} . Essent. valerian. gent. rubr. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$
MR. simpl. $\mathfrak{z}\text{j}$
M. †
- 6) Essentia diaphoretico-diuretica.
R \mathfrak{x} . Essent. alexiph. *Stabl.*
Tinct. $\mathfrak{z}\text{ij}$ $\mathfrak{z}\text{ij}$ ana $\mathfrak{z}\text{ij}$
succin. $\mathfrak{z}\text{j}$
M. dos. 30. gutt. bis per diem.
†
- 7) Item.
R \mathfrak{x} . Essent. pimp. alb. scord. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$
℞. Di dulc. $\mathfrak{z}\text{ij}$
M. d. 30. gutt.
†
- 8) Item.
R \mathfrak{x} . Essent. alexiph. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$
liq. C. C. succinat. $\mathfrak{z}\text{j}$
M. pro phlegmaticis.
†
3. *Diureticae.*
1) R \mathfrak{x} . Tinct. $\mathfrak{z}\text{ri}$.
Essent. alexiph. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$
M. †
- 2) R \mathfrak{x} . Tinct. $\mathfrak{z}\text{ij}$ $\mathfrak{z}\text{ij}$ ana $\mathfrak{z}\text{ij}$
Essent. succin. $\mathfrak{z}\text{j}$
myrrh. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$
M. †
- 3) R \mathfrak{x} . Tinct. $\mathfrak{z}\text{ri}$ acris $\mathfrak{z}\text{ij}$
℞. C. C. rectific. $\mathfrak{z}\text{j}$
M. †
- 4) R \mathfrak{x} . Tinct. $\mathfrak{z}\text{ij}$ $\mathfrak{z}\text{ij}$ ana $\mathfrak{z}\text{ij}$
℞. $\mathfrak{z}\text{ci}$ $\mathfrak{z}\text{j}$
M. †
- 5) R \mathfrak{x} . Essent. lignor. pimp. alb. ana $\mathfrak{z}\text{j}$
cort. Ont. adianth. alb. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$
croci $\mathfrak{z}\text{j}$. M.
S. Mixtura diuretico-tonica pro phlegmaticis.
†
4. *Emmenagoga & partum pellentes.*
1) R \mathfrak{x} . Essent. myrrh. succin. ana $\mathfrak{z}\text{j}$
tinct. $\mathfrak{z}\text{ij}$ $\mathfrak{z}\text{ij}$ ana $\mathfrak{z}\text{ij}$
M. d. f. essentia emmenagoga dos. 25. gutt.
†
- 2) R \mathfrak{x} . Essent. alexiph. *Stabl.* millefol. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$
carminat. Wed. elixir. vterin. ana $\mathfrak{z}\text{j}$
M. S. vt antea.
†
- 3) R \mathfrak{x} . Essent. adianth. alb. scord. pimp. ana $\mathfrak{z}\text{j}$
cinnam. castor. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$
M. S. vt antea.
†
- 4) R \mathfrak{x} . Tinct. $\mathfrak{z}\text{is}$ $\mathfrak{z}\text{ri}$ acris. $\mathfrak{z}\text{is}$ aperit. *Ludou.* ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$
essent. croc. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$
M. S. vt antea.

5. *Expo-*

†
5. *Expectorantes.*

1) R̄. Essent. alexiph. ℥ij
succin.
tinct. ℥ii ꝑisat. ana ℥j

M.

†
2) R̄. Tinct. ꝑi acris
essent. amar. ana ℥ij
℞. ❧ci anifat. ℥β

M.

†
3) R̄. Gumm. ❧ci ℥j
galban.
sagapen. ana ℥ij
myrrh.
elem.
carann. ana ℥β

Rad. helen.

pimpin. alb.

angelic. ana ℥j

Extrahatur cum V deinde
V abstrahatur ad extra-
cti formam. Extractum
autem solvatur in s. q.
℞. ❧ci vrinosi. Dos.
gtt. xxx. xl. in asthmate
humido.

†
4) R̄. Essent. pimp. alb. ℥β
cascarill. ℥ij

M.
❧ anisi gtt. iv.

†
5) R̄. ❧ amygdal. dulc. ℥j
sperm. ceti rec. ℥iij
liq. C. C. succinat. ℥β.
M. agitetur super leni igne.
S. mixtura pectoralis.
Vratislau. hist. in metu sus-
focationis.

†
6. *Adstringentes.*

1) R̄. Tinct. corall. ℥ij
Vae catech. ℥j
M. s. bis per diem 25. 30. gtt.

†

2) R̄. Tinct. corall. ℥ij
essent. traumat. Wedel. ℥j
M.

†

3) *Externe.* R̄. V Riss. ℥j
℞. terebinth.
gtt. xx.

M.

†
7. *Resolventes, abstergentes, inciden-
tes, discutientes.*

1) R̄. Essent. pimp. alb.
succin.
tinct. ℥ii ana ℥ij
M. dos. 30-40. gtt.

†

2) R̄. Essent. alexiph. Scabl.
succin.
tinct. ❧is ꝑi ana ℥j
M. S. essentia catarrhalis.

†

3) R̄. tinct. ℥ii ℥ij
℞. C. C. rect. ℥j
M.

†

4) R̄. Essent. lign. saffr.
pimp. alb. ana ℥ij
liq. C. C. succinat. ℥j
M.

†

5) R̄. Essent. trifol. fibrin.
angelic.
enul. ana ℥j
MR. simpl.

G 3

Tinct.

- Tinct. bezoard. *Mich.* ana
3ß
M. S. mixtura discutiens.
- †
6) R̄. Essent. alexiph.
tinct. ʒii ana ʒiß
liq. C. C. succinat. ʒij
M.
- †
7) R̄. Tinct. ʒi ʒij
succin. ʒij
balsam. de copai. ʒij
M. S. MRa abstergens in
ischuria, dos. ʒo. gutt. bis
per diem.
- †
8. *Tonicae, neruinae, discutientes,
roborantes, analepticae, carmi-
natiuae, stomachicae.*
- 1) R̄. Tinct. ʒii ʒif. ʒij
℞. CC. ʒij
M.
- †
2) R̄. Essent. millefol.
adianth. alb.
tinct. ʒis Ludou. ana ʒij
M.
- †
3) R̄. Essent. pimp. alb.
cort. cascar. ana ʒij
℞. ʒi ʒij
M.
- †
4) R̄. Tinct. ʒis elleborat.
Wedel.
essent. carminat. eiusd.
ana ʒij
M.
- †
5) R̄. Essent. gent. rubr.
- absinh.
cort. Ont. ana ʒij
macis ʒij
M.
- †
6) R̄. Essent. cort. citr.
Ont. ana ʒij
ʒ destillat. foenic. gutt. xii.
M.
- †
7) R̄. Essent. succin.
Tinct. ʒii ana ʒij
℞. C. C. rectific. ʒij
M.
- †
8) R̄. Essent. cort. citr.
carminat. *Wedel.*
ana ʒiß
℞. ʒi anis. ʒij
ʒi ʒij
M. S. mixtura anticolica
gutt. ʒo.
- †
9) R̄. Tinct. ʒi cum reg. ʒii
ʒiali fixat. ʒij
℞. C. C. mediocriter
dephlegmati, probe
tamen rectific.
liquor. C. C. succin. ana ʒij
M. vid. num. i.
- †
10) R̄. Essent. pimp. alb. ʒij
millefol. ʒij
cascarill.
℞. ʒi anis. ana ʒß
M. S. mixtura hypochondria-
co-hysterica.
- †
11) R̄. Tinct. ʒi. ʒij
spir. ʒi ʒij
M. S.

M. S. tinctura tonica, vid.
num. 1.

†
12) R̄. Tinct. ꝑij ꝑij
liq. C. C. succinat. ꝑij
M. vid. num. 1.

†
13) R̄. Essent. absinth. compof.
cent. min. ana ꝑiꝑ

℞. anisi
℞i dulc. ana ꝑij
tinct. corall. ꝑij

M.

†
14) R̄. Essent. dulc.
cinnam. ana ꝑij
ambr. ꝑiꝑ

tinct. corall. ꝑij

M.

†
15) R̄. Tinct. ℞i. ꝑis Zwölf.
liq. ꝑae fol. ꝑi ana ꝑiꝑ
elix. ℞i Mynsicht. ꝑij

M.

†
16) R̄. Essent. gent. rubr.
myrrh.
cort. cascarill.
lign. aloës.
castor. ana ꝑij

MR. simpl. ꝑij

M.

†
17) *Mixtura resoluens antine-*
nerica.

R̄. Essent. lign.
pimp. alb.
essent. succin. sine alcal.
ana ꝑij

tinct. ꝑij ꝑij

℞. terebinth.
balsam. de copaiu. ana ꝑiꝑ

M.

†
18) *Mixtura resoluens antiscor-*
butica.

R̄. Tinct. ꝑij ꝑij
℞i ℞i Ludo.
essent. trifol. fibrin. ana ꝑij

M.

9. *Mixturae concentratae externe*
adhibendae.

†

1) *Mixtura balsamica Stablii.*

R̄. Essent. myrrh. ꝑij
succin. ꝑij
℞ terebinth.
bals. de copaiu. ana gutt.
iii-iv.

M.

S. Balsamische MR. in flei-
schichten Schäden zu ge-
brauchen.

†

2) R̄. Essent. succin. ꝑij
gumm. elem.
mastich.
myrrh. ana
ꝑij

℞. terebinth. gutt. xxx.

M. S. balsamische Mixtur bey
Verletzung ohnblutiger
Theile zu brauchen.

†

3) *Mixtura odontalgica.*

R̄. Tinct. odontalg. Mynsicht.
ꝑij

Essent. lign. quaiac. ꝑij

M. cum gossypio denti ad-
plicetur.

4) *Mix-*

- †
4) *Mixtura neruina.*
℞. ℥i camph. ℥i
lumbr. ▽str.
formicar. ana ℥ss
serpill. abstr. ℥i
essent. castor. ℥ij
M.
- †
5) *Mixtura resoluens.*
℞. Essent. myrrh.
℥i camph. ana ℥ss
tinct. aloës ℥ij
theriac. *Androm.* ℥i
℞ cinnam. ℥i
M. in gangraena.
- †
6) ℞. ℞. theriac. camph.
vin. camph. ana ℥ss
Essent. succin.
℞. terebinth. ana ℥i
M. in punctura tendinis.
- †
7) ℞. ▽. apoplect. *Lang.*
Reg. Hungar. ana ℥ss
℞. vin. camph.
℞ci rectific. ana ℥ij
℞ destillat. foenicul. ℥ss
M. adplicetur cum linteo.
- †
8) ℞. ℞. lumbr. ▽str.
essent. castor.
croc. ana ℥i
℞ destillat. N. M. gtt. vi.
M. adplicetur perinaeo ad
incontinentiam vrinae.
- †
9) *Mixtura resuscitans in apo-
plexia lipothym.*
℞. ℞. lilior. conuall.
▽. Hungar. ana ℥ij
- Ⓞ. Alis win. ℥i
succin.
armon. ana ℥ss
M. naribus admoueat &
pulsui.
- †
10) ℞. ▽R. alcohol. ℥ij
℞. C. C. rect.
essent. castor. ana ℥i
℞. destillat. lign. Rhod.
gtt. iij
M. in lipothym. & syncope.
- †
11) *Mixtura errhina & ptarmica.*
℞. ℞. ℞ci rectific. ℥ij
▽. Hung.
essent. castor. ana ℥i
M.
- †
12) *Mixtura ad stomacacen.*
℞. ℞. cochlear. ℥ss
essent. succin. ℥ij
myrrh. ℥ij
tinct. gumm. lacc.
sanguin. dra-
con. ana ℥i
M.
- †
13) *Mixtura topica in arthritide
& tumoribus inflammator.*
alias vocatur *sapo chymicus.*
℞. ℞. ℥i ℥ij
℥ij crud. ℥ss
℥is $\frac{1}{4}$ ℥ss.
Funde ad scorias; (NB. non
debet fieri regul.) scori-
as nondum refrigeratas
tunde & imbebe ℞ iuni-
peri vel terebinth. q. s.
ad

ad consistentiam pulmenti. Tum adfundatur \checkmark R. bis vel ter repetendo infusionem, & denique aliquam \cup us partem abstrahendo, vt bene saturata

& spissa tinctura, (improprie sapo dicta) supersit. Vfus est externus, quidam interne ad tusim commendant; dos. gutt. xxx.

TABVLA X. DE POTIONIBVS.

I. DEFINITIO.

Potiones sunt mixturae liquidae, interne vna vel pluribus vicibus sumendae, atque ex variis ingredientibus tam solidis quam fluidis mixtae.

II. DIFFERENTIA.

I. Mixturae liquidae sunt

- 1) Vel *concentratae*, quae in pauca quantitate ex *spirituosis* miscentur.
- 2) Vel *extenuatae*, & *diffusae*, quas aquosae etiam species, & quidem maiore quantitate, ingrediuntur, & ad has pertinent *potiones, iulepi*, & aliae formulae.

2. *Potiones* differunt a *iulepis*. Hi enim consistentiae sunt tenuioris, dilutioris & fere diaphanae, ex multa ∇ & paucio syrupo praecipue constantes. Contra in *potionibus* reperitur, quae sunt turbidiores, spissiores, & subinde etiam puluerulenti quid vna continent.

III. MATERIA.

I. *Excipiens.*

1) *Aquae destillatae* tam simplices, quam cum vino paratae, vt & compositae.

2) Nonnumquam loco aquarum destillatarum sumitur *decoctum* aut *infusum* quoddam, v. g. tamarindorum; id quod potissimum locum habet in *potionibus purgantibus*; item *infusum sennatum*, *rhabarbarinum*,

2) *Addenda*, quae sunt

1) *Pulueres*, tam simplices quam compositi.

2) *Extracta*.

3) *Essentiae*.

4) *Tincturae*.

5) *Elixiria*.

6) *Spiritus*.

7) *Confectiones*.

8) *Succi*.

9) *Rob.*

10) *Salia* omnis generis.

11) *Sirupi* aut variae *sacchari* speci-

H

species, quae edulcorationis gratia reliquis adduntur.

3. Horum omnium *proportio* sequens esse potest.

Aquar. destill. simplic. }
 Infus. } ʒi
 Decoct. }

Aquar. vinosar. vnc. semis.

Aquar. spirituofar. ʒij

Succ. } ʒi-ʒij
 Rob. }

Elixir. }

Essent. } ʒβ-ʒi-ʒij

Tinctur. }

Spiritus. ʒj-ʒβ.

Electuar. ʒβ

Confection. ʒj-ʒβ.

Puluer. ʒj-ʒβ.

Sal. volatil. gr. iv. ʒβ.

Ol. destillat. gutt. j.

Sirup. ʒj- vnc. semis.

Et sic recipiuntur ad quamvis vnciam aquarum succ. ʒij. spiritus ʒβ. ℞. ard. ʒj. vel tincturae acris ʒβ. extract. mitioris ʒj. acrioris ʒβ. ʒβ. destillat. gutt. v. ʒis ʒis ʒβ. Alis ʒβ. Gum ʒj. sirupi ʒj. vel minus, si reliqua non fuerint ingrata. Pro lubitu autem haec proportio potest variari.

IV. DOSIS.

1. Potio pro vna dosi requiritur aquae vnc. vnam, pro pluribus sufficiunt vnc. tres-quinque.
2. Si cochleatim sumenda sit potio, necesse est, vt ingredientium dosi respectu aquae duplicetur; artificiose alioquin tot requirun-

tur doses, quot sunt aquarum vnciae.

V. REGVLAE.

1. Mixturae liquidae seu potiones & sirupi pra multis aliis formulis vsu receptae sunt. Gratiore enim sunt & facilius possunt adsumi.

2. Purgantes potiunculae reliquis aliquo modo sunt spissiores, vt eo melius vna vice adsumi queant. Si vero magis dilutae desiderentur, maior aquarum dosis addatur.

3. Quoniam autem in hisce potionibus multiplicia remedia, communiter sine ratione, in vnum quasi chaos confunduntur, *confusiones* a nonnullis dici solent. Hinc prudente selectu talis miscela instituenda est, ne salutaris effectus impediatur.

4. Euitetur fucus ille vanus, qui folia auri hisce mixturis addere iubet.

VI. FORMVLAE.

I. Emeticae.

1) ℞. Sirup. de cichor. c. rhab.
 vnc. semis.
 emetic. ʒvj

ʒis absinth. gr. v,
 ▽. meliss. ʒiij

M.

2) ℞. Oxyfacchar. emetic.
 diacydon. luc. ialapp. ana
 ʒij

▽. borrag.
 bugloss. ana vnc. semis.

M.

3) ℞. ▽.

3) R̄. ▽. rub. id.
 †
 cichor. ana vnc. semis.
 cinnam. s. vin. ℥j
 †
 ℞i emetic. gr. iii.
 Sirup. cort. Ontior. ℥ij
 M.

4) R̄. Sirup. ceras. acid.
 †
 rosar. solut. ana ℥ij
 ℞ij vitæ gr. iii.
 ▽. fragor. vnc. semis.
 M.

5) R̄. ▽. acac. ℥ij
 †
 cinnam. ℥ij
 ℞i emetic. gr. ii.
 sacchar. perlat.
 Ois polychr. ana gr. v.
 M.

2. Laxantes.

1) R̄. Sirup. de pom. lax. ℥℥
 †
 essent. ialapp. ℥ij
 M.

2) R̄. Sirup. rosar. solut. ℥℥
 †
 diacydon. luc. ialapp. ℥ij
 ▽. fragor. ℥ij
 cinnam. ℥ij
 M.

3) R̄. Mann. liquid. ℥vj
 †
 specif. ialapp. gr. xxv.
 ▽. rub. id. vnc. semis.
 cinnamom. ℥j
 M.

4) R̄. Sirup. ceras. acid. ℥℥
 †
 extract. ellebor. nigr. gr.
 xii.

crystall. ℞i gr. vi.
 ▽. flor. til. ℥vj
 M.

5) R̄. Resin. ialapp. gr. viii.
 †
 sacchar. alb. ℥ij. His tri-
 tis adfund. succ. citr. ℥℥
 M.

6) R̄. Mann. calabr. ℥vj
 †
 Ois ℞i ℥℥
 ▽. rub. id. vnc. vnam.
 M.

7) R̄. ▽. scorzoner. ℥ij
 †
 magnes. alb. ℥j
 sacchar. can. ℥ij
 M. S. Laxirende potion, da-
 von alle 2. Stunden 2.
 Löffel voll.

8) R̄. Decoct. tamarind. ℥ij
 †
 mann. calabr. ℥ij
 M.

9) R̄. Rad. rhabarb. ℥ij
 †
 fol. fenn. s. stip. ℥j
 Ois card. bened.
 fumar. ana ℥℥
 ▽. flor. acac. ℥viii
 Stent infusa per 12. hor.
 S. Laxirende Potion, davon
 morgens 2. Löffel voll.

10) R̄. Tamarind.
 †
 passul. min. ana ℥j
 cinnam. acut. ℥j
 coq. in ▽. fervent. q. s.
 infund. rhabarb. ℥j
 fol. fenn. ℥ij
 Ois ℞i ℥℥

Coletur. S. laxirende Potion,
warm zu trincken.

- †
11) R̄. Decoct. passul. min. ℥v.
infund. cum
rhabarb. elect. ℥j
fol. fenn. ℥ij
stent per ʒ. in digest.
add. mann. elect. ℥j
M. d. pro dosi.

- †
12) R̄. ꝑ amygdal. dulc. ℥ij
mann. calabr. ℥j
sperm. cet. ℥ß
M. S. laxirende potion itt
warmer Brühe zu nehmen.

- †
13) R̄. Tamarind.
passul. min. ana ℥ß
rhabarb. ℥iß
ꝑi solub. ℥j
infund. in f. q. ▽.
colat. R̄. vncias tres.
sirup. de pom. laxant.
mann. calabr. ana ℥j
clarificentur pro vna dosi.

- †
14) R̄. Serilaet. vncias sex.
tamarind. ℥iß
bulliant in colat. dissolu.
mann. calabr. vnciam vn.
Ois polychrest. ʒj
d. ad vitr.

†
3. Diaphoreticae.

- 1) R̄. ▽. scord.
scorzoner. ana ℥iij
℥ii diaphor. ℥j
oc. ꝑ. ppt.
sacchar. perlat. ana ℥ij

M. S. potion, davon alle
Stunden I. Löffel voll.

- †
2) R̄. ▽. card. bened.
flor. acac.
sambuc. ana ℥j
bezoard. mineral. ʒij
conch. ppt. ʒiv.
fir. card. bened. ℥ß

M. S. potion, davon alle 3.
Stunden etl. Löffel voll.

- †
3) R̄. ▽. galeg.
C. C. citrat. ana ℥ij
essent. alexiph. Stabl. ℥ij
sirup. contraieru. ℥ß

M.

- †
4) R̄. ▽. hyssop.
meliss.
chaerefol. ana ℥j
MR. simpl. ℥ij
Ⓞ. regenerat. ʒj

M.

- †
5) R̄. ▽. vlmarr.
rub. id.
cinnam.
cydon. ana vnciam vn.
theriacal. ℥ß
theriac. Andromach. ℥j
sirup. acetos. citr. ℥ß

M.

- †
6) R̄. ▽. fragor.
beccabung.
bellid. ana vnciam vn.
℥ii diaphor.
matr. perlar. ana ℥j
ꝑi Ⓞlat.

Ⓞ. de-

Q. depurat. ana \mathfrak{z} ij
 facchar. canar. \mathfrak{z} ij

M.

†
 7) R. ∇ . card. mar.
 geran. ana \mathfrak{z} ij
 mandib. luc. pilc.
 dent. apr. ppt. ana \mathfrak{z} ij
 \mathfrak{z} ii diaphor. \mathfrak{z} ß
 sirup. bellid. \mathfrak{z} ß

M.

†
 8) R. ∇ . ceras. nigr. \mathfrak{z} iiß
 prophylact. *Sylu.* \mathfrak{z} i
 matr. perlar.
 bezoard. mineral. ana \mathfrak{z} ß
 Q. antimonial. \mathfrak{z} j
 extract. cascarill. \mathfrak{z} ß
 sirup. ceras. acid. \mathfrak{z} ß

M.

†
 9) R. ∇ . borrag.
 bugloss.
 cichor.
 scabios. ana \mathfrak{z} i
 essent. scord. \mathfrak{z} ß
 regul. \mathfrak{z} ii medicin.
 \mathfrak{z} ß. \mathfrak{z} ii ana gr. xv.

M.

†
 10) R. ∇ . fumar.
 fragor.
 typhor. ceru. ana \mathfrak{z} i
 cinnam. f. vin.
 succ. citr. recent. ana \mathfrak{z} ß
 essent. pimp. alb. \mathfrak{z} ii
 diafcoord. *Fracastor.* \mathfrak{z} iß

M.

†
 11) R. ∇ . millesol.

cord. frigid. ana \mathfrak{z} ij
 lap. percar.
 C. C. philosoph.
 bezoard. mineral. ana \mathfrak{z} ß
 Q. perlat. \mathfrak{z} i

M.

†
 12) R. ∇ . card. mar.
 benediã. ana \mathfrak{z} ij
 aceti bezoard. \mathfrak{z} ß
 Q. dulc. \mathfrak{z} j
 Q. absinth.
 genist. ana gr. vi.

M.

†
 4. Diureticae.

1) R. ∇ . chaerefol.
 petroselin. ana \mathfrak{z} ij
 Q. ononid.
 genist.

¶i Q. lar. ana \mathfrak{z} ij
 Q. iuniper. \mathfrak{z} j

M. dos. grt. lx. oder einen
 halben Löffel voll alle 2.
 Stunden.

†
 2) R. Decoct. rad. vincetox. vi-
 nos. \mathfrak{f} ßj
 Q. absinth.

Q. fiat.
 conch. citr. ana \mathfrak{z} ij
 sirup. acetos. citr. \mathfrak{z} ß

M. d. S. Urin befördernde
 potion, davon morgens
 und abends 3. Löffel voll.

†
 3) R. ∇ . alkekeng.
 saxifrag. ana \mathfrak{z} ij
 Q. polychrest. \mathfrak{z} ß
 Alis ¶i. \mathfrak{z} j

H 3

lap.

lap. percar. ℥β
 sirup. fragor.
 heder. ▽str. ana ℥iij

M.

†

4) R. ▽. flor. acac.
 fragor. ana ℥ij
 tinct. ℥ij ꝑif. ℥ij
 liquor. ▽ae fol. ꝑi ℥i
 maluat. iuniper. ℥β

M.

†

5) R. ▽. petroselin.
 chaerefol. ana ℥ij
 tinct. ꝑi ℥ij
 ℞. Ⓞ. dulce. ℥ij
 ℥is antispasmod.
 sacchar. perlat. ana ℥iβ

M.

†

6) R. ▽. cichor.
 rub. id. ana ℥ij
 tinct. ℥ij
 essent. alexiph. *Stabl.* ana
 ℥iβ
 sacchar. perlat. ℥ij

M.

†

7) R. ▽. chaerefol.
 petroselin. ana ℥ij
 essent. succin. ℥ij
 ℞. C. C. rectific. ℥j
 ▽. foliat. ꝑi
 sacchar. canar. ana ℥ij

M.

†

5. *Emmenagogae & partum pellentes.*

1) R. ▽. melliss. vinos. ℥iv.
 puleg. ℥ij
 cinnam. ℥i

tinct. ℥ij ꝑif. ℥β

sirup. cort. Ⓞnt. ℥vj

M. S. potion, davon alle
 3. Stunden 2. Löffel voll.

†

2) R. ▽. serpill. vinos. ℥iv.
 vit. mulier.

artemis. ana ℥j

essent. succin.

carminat. ana ℥j

cinnam. ℥β

sirup. cort. citr. ℥β

M.

†

3) R. ▽. matricar.

melliss. ana ℥ij

cinnam. ℥j

essent. myrrh.

alexipharm. *Stabl.*

ana ℥ij

hepat. anguill.

borac. Venet. ana ℥ij

sirup. artemis. vnc. semis.

M.

†

4) R. ▽. vit. mulier.

cinnam.

artemis. ana ℥j

elixir. vterin.

essent. myrrh. ana ℥j

pilul. polychr. ℥β

sirup. cinnam. ℥β

M.

†

5) R. ▽. melliss.

verben.

puleg.

cinnam. f. v. ana ℥j

succin. ppt.

borac. venet.

hepat.

hepat. anguill. ana ℥℥
liquor. C. C. succinat. ℥i℥
firup. artemis. vnc. semis.

M.

†

6. *Expectorantes.*

1) R̄. ∇. veron. vinos. ℥iij
hyssop. ℥i℥
essent. alexipharm. ℥ij
℞. ⊗ ci anifat. ℥j
firup. de hyssop. vnc. sem.

M.

†

2) R̄. ∇. tusfilag.
scord. ana ℥ij
acet. squillit. ℥j
elixir. pectoral. ℥i℥
firup. nicotian. ℥i℥

M. dos. cochlear. ij

†

3) R̄. ∇. tarax.
scabios.
chaerefol. ana ℥i℥
oxymell. squillit.
firup. scabios. ana vnc. semis

M.

†

4) R̄. Gumm. ammoniac. ℥j
solu. in acet. squill. ℥ij
add.

∇. veronic.
tusfilag. ana ℥i℥
MR. pectoral. ℥ij

M. dos. aliquot cochlear. in
asthmate.

†

5) R̄. ∇. heder. ∇str.
hyssop. ana ℥i℥
asthmat. ℥j
oc. ⊗ citr.
℥ii diaphor. ana ℥℥

gumm. ammoniac. +to
squill. solut. & inspissat.
fat. ℥j

firup. de erysim. Lobel. ℥i℥

M.

†

7. *Incrassantes.*

1) R̄. ∇. fanicul.
millefol.
C. C. citr. ana ℥i℥
succ. citr. recent.
+ti rosar. rubr. ana ℥ij
firup. ceras. acid. ℥i℥

M.

†

2) R̄. ∇. tormentill.
plantag.
borrag. ana ℥i℥
tinct. rosar.
flor. tunic. ana ℥i℥
rob. berber.
rib. ana ℥ij
firup. +tosit. citr. ℥i℥

M.

†

3) R̄. ∇. bugloss.
plantag. ana ℥ij
oc. ⊗ citr.
corall. rubr. ppt. ana ℥ij
firup. granat. acid. ℥i℥

M.

†

8. *Adstringentes.*

1) R̄. ∇. plantag.
tormentill. ana ℥ij
vnicorn. fossil.
corall. r. ppt.
sangu. dracon. ana ℥℥
firup. corall. vnc. semis.
M. dos. singulis horis cochl. ij
2) R̄.

†
2) R̄. ∇. millefol.
equiset. ana ℥ij
succ. cydon. ℥℥
C. C. ℥.
lap. ha. at. ana ℥B
∇ae catech. ℥j
sirup. myrtill. vnc. semis.

M.

†
3) R̄. ∇. burs. pastor.
plantag.
cinnamom. cydoniat.
ana ℥j

corall. rubr. ppt.
vnicorn. foss. ppt. ana ℥B
tinct. corallior. ℥j
theriac. coelest. gr. iii.
sir. gran. kerm. ℥iij

M. dos. cochl. ij in abortus timore.

†
4) R̄. ∇. menth.
meliss. ana ℥ij
cinnam. cydoniat.
†ti ana ℥℥
tinct. corallior.
essent. traumat. *Wedel.*
ana ℥j
extr. tormentill. ℥j
♁. cascarill. ℥B
sirup. papau. ℥℥

M.

†
9. *Resoluentes, abstergentes, inci-*
 dentes.

1) R̄. ∇. serpill. vinos.
meliss. vinos. ana ℥i℥
hyssop. ℥j
tinct. ℥ii

essent. succin. ana ℥j
sirup. cort. Ont. ℥℥

M.

†
2) R̄. ∇. paleg.
menth. ana ℥ij
cinnam. vinos. ℥j
tinct. ℥i.

essent. pimp. alb. ana ℥j

℞. D. dulc. ℥B

sirup. cinnam. ℥℥

M. dos. cochl. ij. singulis duabus horis.

†
3) R̄. ∇. salu.
matricar. ana ℥ij
asthmat. ℥j
conch. citr.
℥i ℞lat. ana ℥j
sacchar. perlat. ℥ij

M.

†
4) R̄. ∇. chaerefol.
veronic.
scabios. ana ℥i℥
essent. alexiph. *Stabl.*
cort. citr.
cinnam. ana ℥ij
sirup. cort. citr. vnc. semis

M.

†
5) R̄. ∇. tusfilag.
foenicul. ana ℥ij
hyssop. ℥j
gumm. ammoniac. in ace-
to squillit. solut. &
inspiss. ℥ij
sirup. de erysim. *Lobel.*
oxymel. squill. ana ℥℥

M.

10. *Tem.*

†
10. Temperantes.

1) R̄. ∇. cichor.
borrag.
bugloss, ana ℥i℥
oc. ℥ citr.
conch. ppt. ana ℥j
Ⓞ. depurat.
℥i Ⓞlat. ana ℥℥
sirup. cerafor. acid. ℥℥

M.

†
2) R̄. ∇. plantag.
scabios.
card. bened. ana ℥i℥
succ. citr. recent. ℥℥
crystall. mont. ppt.
tell. ou. ppt. ana ℥℥
tab. e succ. berb. ℥℥

M.

†
3) R̄. ∇. chaeresol.
veron.
fragor. ana ℥i℥
rob. cydon.
berb.
ceras. acid. ana ℥ij
sirup. acetos. citr. ℥℥

M.

†
4) R̄. ∇. rub. id.
scorzon.
C. C. citr. ana ℥℥
ess. alexiph. *Stabl.*
succ. citr. rec. ana ℥ij
sacchar. perlat. ℥ij

M.

†
5) R̄. ∇. galeg.
tarax.
capill. ♀ ana ℥i℥

℥ii diaphor.
conch. ppt. ana ℥i
℥i Ⓞlat.
Ⓞ. depurat. ana ℥℥
℥. ℥ii Ⓞ℥
sirup. corall. ℥℥

M.

†
6) R̄. ∇. petroselin.
foenicul.
scord.
flor. acac. ana ℥j
Ⓞ. temperant. f. anti-
spasmod. ℥ij
sirup. e symph. *Fern.* ℥℥

M.

†
7) R̄. ∇. flor. sambuc.
hyssop.
card. mar.
acetosit. citr. ana ℥j
tinct. rosar.
flor. bellid. ana ℥i℥
liquor. C. C. succin. ℥j
Ⓞ. dulc. Ⓞj
vitriol. Ⓞ℥
sacchar. perlat. ℥ij

M.

†
8) R̄. ∇. menth.
meliss.
portulac.
cord. frigid. ana ℥j
lap. prunell.
Ⓞ. giat. ana ℥℥
crystall. mont. Ⓞij
regul. ℥ii medicin. Ⓞj
extr. cort. casc. Ⓞ℥
sirup. berb. ℥℥

M.

I

II) An-

†
 II. *Antispasticae, antepilepticae & anodynae.*

- 1) R̄. ∇. flor. samb.
 papau. rhead.
 ceras. nigr. ana ℥ij
 theriac. *Andromach.* ℥i℥
 ⚪. antispasm. ℥j
 sirup. papau. rhead. ℥℥

M.

- †
 2) R̄. ∇. meliss.
 menth.
 flor. til. ana vnc. vn.
 epilept. *Lang.* vnc. semis
 lumbr. ∇str. ppt.
 spec. de hyacinth. ana ℥℥
 sirup. e poeon. vnc. semis.

M.

- †
 3) R̄. ∇. poeon. vnc. vnam.
 ⚪is Alis succin. ℥j
 M. pro tribus vicibus.

- †
 4) R̄. ∇. flor. til. ℥ij
 ⚪. secundin. in vin. lot.
 & exsiccat. ℥℥
 M. versus nouilunium propi-
 netur.

- †
 5) R̄. ∇. borrag.
 bugloss. ana ℥ij
 ℥ii diaphor.
 corall. rubr. ppt. ana ℥℥
 matr. perlar. ℥ij
 tinct. anodyn. ℥j
 MP. de cynogl.
 laud. opiat. ana gr. ii.
 sirup. myrtin. vnc. semis.

M.

- †
 6) R̄. ∇. poeon.
 hirund.
 ceras. nigr.
 epilept. *Lang.* ana ℥j
 ⚪. epilept. *Stabl.* ℥j
 liquor. C. C. succin. ℥j
 sirup. e poeon. vnc. semis.

M.

†
 12. *Roborantes, analepticae, nervi-
 nae, tonicae, carminatiuae.*

- 1) R̄. ∇. card. bened.
 borrag.
 bugloss.
 ceras. nigr. ana ℥j
 corall. rubr. ppt.
 crystill. mont.
 conf. de hyacinth. inc. ana
 ℥ij
 essent. cort. ⚪ant. ℥j
 iulep. gemmat. vnc. semis.

M.

- †
 2) R̄. ∇. meliss.
 cinnam. c. vin.
 scorzon.
 C. C. citr. ana ℥j
 essent. cinnam. ℥j
 essent. ambr. ℥j
 ⚪. ⚪ci gutt. xii.
 conf. alkerm. ℥i℥
 sirup. cinnam. ℥iij

M.

- †
 3) R̄. ∇. vlmaz.
 cinnamom. cydoniat.
 namph.
 rosar. ana vnc. vnam.
 matr. perlar. ppt.

spec.

spec. de hyacinth. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$
 essent. alexiph. *Stahl.* $\mathfrak{z}\text{ij}$
 dulc. $\mathfrak{z}\mathfrak{B}$
 succ. citr. recent. $\mathfrak{z}\text{ij}$
 sirup. acetos. citr. $\mathfrak{z}\mathfrak{B}$

M.

†
 4) \mathfrak{R} . ∇ . poeon.
 flor. til. ana $\mathfrak{z}\text{i}$
 apoplect. *Lang.* $\mathfrak{z}\mathfrak{B}$
 rob. cydon.

berb.
 ceras. acid. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$
 specif. cephal. *Mich.* $\mathfrak{z}\text{ij}$
 sirup. e betonic. $\mathfrak{z}\mathfrak{B}$

M.

†
 5) \mathfrak{R} . ∇ . salu.
 runic.
 poeon.
 flor. sambuc. ana $\mathfrak{z}\text{i}$
 liquor. C. C. succinat. $\mathfrak{z}\mathfrak{B}$
 essent. dulc. $\mathfrak{z}\text{ij}$
 $\mathfrak{z}\mathfrak{z}$. $\mathfrak{z}\text{ij}$ ppt. $\mathfrak{z}\text{j}$
 tab. man. christ. perlat. $\mathfrak{z}\text{ij}$

M.

†
 6) \mathfrak{R} . ∇ . galeg.
 rosar.
 cinnam.
 bugloss.
 perlat. $\mathfrak{z}\text{i}$
 corall. ppt.
 smaragd. ppt.
 hyacinth. ppt. ana $\mathfrak{z}\text{j}$
 extr. cascarill. $\mathfrak{z}\mathfrak{B}$

sirup. granat.
 corall. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$

M.

†
 7) \mathfrak{R} . ∇ . foenicul.
 meliss.
 carminat. seu ad flat.
 f. v.
 chamomill. ana $\mathfrak{z}\text{i}$
 essent. carminat. *Wedel.*
 alexipharm. *Stahl.*
 ana $\mathfrak{z}\text{ij}$

⊖. ⊕ dulc.
 ⊕ li dulc. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{B}$
 extr. cascarill. $\mathfrak{z}\text{j}$
 sirup. cort. ⊕ nt.
 citr. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$.

M.

†
 13. *Mixtura ad lambendum in aphthis.*
 \mathfrak{R} . Mucilag. cydon.
 psyll.
 c. ∇ . maluat. ext. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$
 ∇ . foenicul. vnc. vnam.
 prunell. vnciam semis.
 mell. rosat. $\mathfrak{z}\text{vj}$.

M.

†
 14. *Mixtura abstergens in aphthis*
externe adhibenda.

\mathfrak{R} . ∇ . prunell.
 salu. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$
 rob. diamor.
 mell. rosat. ana vnc. semis.
 alum. vst. $\mathfrak{z}\text{j}$
 M.

TABVLA XI.
DE
I V L E P I S.

I. DEFINITIO.

Iulepi sunt mixturae liquidae, quae consistentiam habent dilutam & fere diaphanam, atque ex multa aqua, paucis vero sirupo constant.

II. DIFFERENTIA.

1. *Iuleporum* differentiam a *potionibus* praecedente tabula monstrauimus. His addimus, quod potiunculae, ex variis consent ingredientibus, iulepi autem ex dulcibus tantum & acidis gratioribus.

2. *Veterum* iulepi a *recentiorum* iulepis ratione consistentiae & praeparationis differunt. Illi enim sirupi formam exhibent, & mediante coctione praeparantur, e. g. iulepus rosarum, violarum, gemmatus Norimberg. &c.; hi autem sunt tenues, & per simplicem sunt mixtionem.

III. MATERIA.

Hic notamus

1. *Basin* seu liquores excipientes, qui sunt multiplices.

1) Modo enim sumuntur *aquae destillatae*.

2) Modo simpliciter *fontanae*.

3) Modo *decocta* varia, e. g. hordei, tamarindorum, citri, scorzonerae, passularum, cornu cerui, cichorei.

4) Modo *infusa* ex floribus.

5) Modo *phlegma* Θ li medio-criter acidum.

6) Minus autem commode ex *sevo lactis*.

7) Modo *vinum* additur.

2. *Addenda* reliqua, quae alterationem & gratum saporem adferunt. Haec sunt

1) *Succi* vegetabilium, e. g. citri, cerasorum acidorum, berberum, ribium, rub. id. cydon.

2) *Sirupi* varii, inprimis qui gratam habent aciditatem, v. g. sirupus acetositate citri, cerasor. acid. berberum, cydon. rib. rub. id.

3) *Tincturae* vegetabilium, e. g. rosarum, violarum, flor. aquileg. bellid. papau. rhead.

4) *Spiritus* acidi, e. g. Ω . Θ li, Θ is tam acidi, quam cum Ψ dulces redditi.

3. Nonnumquam *gelatinae* in liquore dissoluntur, e. g. gelatina cornu cerui, id quod plerumque contingit in febribus malignis.

4. Immo interdum *conseruae* gratiores cum aquis destillatis teruntur, aut etiam in vase clauso coquantur, & deinde colaturae tinctura quaedam acida vel Ω acidus additur.

PRO-

IV. PROPORATIO.

Ingredientium proportio sequens est.

1. *Liquor* habeat partes quatuor, e. g. ℥iv.
2. *Sirupus* vel *succus* inspissatus saccharatus partem vnam ℥j.
3. *Tincturae* vegetabilium, praecipue si color iulepi minus est rubicundus, additur pars dimidia ℥℞.
4. *Spirituum* acidorum proportio accurate non potest determinari. Vnde pharmacopoei arbitrio relinquitur, adiectione verbis: q. s. ad gratam aciditatem.

V. DOSIS.

1. Iulepi maiori semper quantitate solent praescribi, nempe ℥℞-j-ij vt copiose possit adsumi.
2. Quia enim admodum diffusi sunt, maiori dosi, nempe ad ℥j-℥iij adsumuntur.

VI. VSUS.

1. Iulepi, vti quoad saporem, odorem & colorem ordinarie satis grati, & in praxi familiares sunt, ita vtilitatem etiam suam experientia probant. Ob fluidam enim, quam habent, consistentiam, ad intimiores partes facile penetrant.
2. Praecipue autem locum habent in febribus acutis, biliosis, ardentibus &c. quando vires sunt prostratae & omnia pathemata exacerbata, nempe vbi sitis, aestus, anxietas maxime vrgent; modo sapor non adeo dulcis, sed subacidus sit.

3. Quando autem pro potu ordinario tum eliguntur, satis debent esse diluti, & parum acidi, ne aegri damnum inde experiantur.

VII. REGVLAE.

1. Quoniam iulepi ordinarie pro scopo recreante & sitim sedante praescribuntur, eo respiciendum est, vt ingredientia huic fini respondeant, & gratissima sint.
2. Non ingrediantur iulepos obscura, puluerulenta, crassae conseruae, sirupi turbulenti, spissa electuaria.
3. Quando sirupi acidi iam praescripti sunt, cauendum est, ne Rus minerales insuper praescribantur, alias iulepus nimis fit austerus, adstringens, & a conueniente sapore, qui inter dulcedinem & aciditatem medium tenere debet, nimium deflectit.

VIII. FORMVLAE.

1. *Temperantes, analeptici.*

- 1) ℞. ▽. ceras. nigr.
borrag.
bugloss. ana ℥℞
nymph.
cinnam. cydon. ana ℥j
sirup. ceras. acid.
rub. id.
acetosit. citr.
cydon. ana ℥℞
clyff. ℥ii ♣ar. q. s. ad gratam aciditatem.

M. d. S. stärckender Iulep, davon in Hitze und Mattigkeit öfters einen Löffel voll zu nehmen.

I 3

2) ℞. ▽.

†
 2) R̄. ▽. scord.
 scorzon.
 flor. acac.
 sambuc.
 C. C. citr. ana ℥i℥
 sirup. berb.
 rib. ana ℥vj
 succ. citr. recent. ℥℥
 tinct. rosar. ℥ij
 M. d. S. vt supra.

†
 3) R̄. ▽. plantag.
 cichor.
 galeg.
 fragar.
 rosar.
 namph. ana vnc. j.
 sirup. acetos. citr.
 ceras. acid.
 granat. acid. ana ℥vj
 conf. alkerm. in compl. ℥ij
 ℞. Oli q. s. ad gratiam.
 M. S. vt supra.

†
 4) R̄. Decoct. hord. ℥ij
 sirup. berber.
 rib.
 rub. id. ana vnc. j.
 tinct. flor. tunic. ℥℥
 ℞. Ⓞ. dulc. ℥℥
 M.

†
 5) R̄. Decoct. tamarind. ℥ij
 succi citr.
 ceras. acid.
 cydon.
 berber. ana ℥vj
 sirup. granat. acid. ℥℥
 ℞. Ⓞ. dulc. ℥℥
 M.

†
 6) R̄. Decoct. C. C. cum rad.
 scorzon.
 succ. ceras. acid.
 citr. recent.
 rib.
 berber. ana ℥vj
 tinct. viol. vnc. semis.
 sirup. violar.
 rub. id. ana vnc. vn.
 M.

†
 7) R̄. Flor. rosar.
 violar.
 tunic.
 papau. errat. ana
 P. ij
 infund. in ▽. calid. ℥ij
 colat. add.
 gelatin. C. C. citrat. ℥ij
 sirup. cinnam. cydon.
 viol. rub. id. ana ℥℥
 M.

†
 8) R̄. ▽. simpl. ℥ij
 sirup. acetos. citr.
 rub. id.
 berb. ana vnc. vn.
 ℞. Oli q. s. ad gratum
 acorem.
 M.

†
 2. Iulepi incrassantes.
 1) R̄. ▽. sanic.
 portulac. ana ℥iv
 rob. cydon.
 granat. ana ℥℥
 succ. citr. rec. ℥iij
 ℞. Ⓞ. dulc. ℥ij
 M.

2) R̄.

†
2) R. ▽. C. C. citr.
millefol.
plantag. ana ℥ij
rob. rib.

cerafor. acid. ana ℥℥
tinct. flor. tunic.
rosar. ana ℥ij
sirup. acetos. citr. ℥j

M.

TABVLA XII.
DE
EMVLSIONIBVS.

I. DEFINITIO.

EMulsiones sunt medicamen-
tum liquidum, album, iucun-
dum, ex seminibus lactescen-
bus, praecipue autem ex nu-
cleis amygdalatis, mediante aqua
simplice vel destillata, paratum.

II. MATERIA.

I. Ad emulsionum compositionem
in usum trahuntur *semina lacte-*
scientia, qualia sunt:

- 1) Semen cardui mariae.
- 2) - - cardui benedicti.
- 3) - - citri.
- 4) quatu } cucurbitae.
- 5) or fri- } melonum.
- 6) gida } citrulli.
- 7) semina } cucumerum.
- 8) Semen aquilegiae.
- 9) - - carthami.
- 10) - - papaueris albi.
- 11) - - raparum.
- 12) - - apii.
- 13) - - cannabis. &c.

2. *Nuclei*, quorum praecipui sunt:

- 1) Nucl. amygdalarum dulcium.
- 2) - - pineae (Sirbel=Nüsse)
- 3) - - pistaceae (Welsche
Pimper=Nüsse)

3. *Liquor emulsionum* variat pro
circumstantiarum & morborum
conditione.

1) In genere simplex esse debet,
ita ut neque colore neque
odore ingrato scopum emul-
sionis peruertat.

2) Frequentissime omnium in
usum trahuntur *aquae destil-*
latae simplices, morborum
indoli adpropriatae, e. g.
quando diaphoresis excitan-
da est, aquae diaphoreticae,
ad diuresin, diureticae su-
muntur.

3) Reliqua excipientia vsualia
sunt: *aqua simplex, decoctum*
bordei, auenae, cornu cerui &c.

4. Alia emulsionibus adhuc addun-
tur. Huc pertinent:

1) Quae gratiam eis conciliant,
qualia sunt:

- a) Saccharum canariense per-
latum.
- b) Sirupi albicantes, nempe
sirup. de nymph. alth.
papauer. alb.
- c) Iulepi rosarum & viola-
rum,

2) Quae

- 2) Quae vires illarum augent;
sunt haec
Puluerulenta albicantia, (quae
tamen ordinarie emulSIONES
non intrant) e. g.
a) oc. O . simpliciter ppti &
citri.
b) Mater perlarum ppt.
c) Magister. dent. apri.
d) - - mandib. lucii
pisc.
e) Cornu cerui philosoph.
ppt.
f) Lapis percarum.
g) g ium diaphoret.
h) bezoardicum minerale.
i) spec. de hyacinth.
k) margaritae pptae.

III. ORDO.

1. Praeparantur emulSIONES per con-
tusionem & expresionem.
2. Videlicet semina vel nuclei post
excorticationem in mortario
contunduntur. Post ea liquor
conueniens successiue adfundit-
tur, qui partes oleosas feminum
imbibit.
3. Quando semina hac ratione suf-
ficienter contrita sunt, & lau-
dabiles eorum partes sub fre-
quente agitatione per liquorem
adsumum absorptae sunt, liquor
per linteum filtratur, semina
fortiter exprimuntur. Sic pro-
venit liquor lacteus, emulSio
dictus.
4. Haec de ordine *praeparandi*.
Quod ad ordinem *praescribendi*
(quae primum locum habeat)
attinet, variat ille pro artificis

voluntate. Nonnulli enim prae-
mittunt liquorem emulgentem,
nonnulli semina emulgentia.
Post ea puluerulenta, si adsu-
mantur, subiiciunt; & denique
saccharata formulam claudunt,

IV. DOSIS.

1. Ingredientium portio pro ma-
iore vel minore emulSIONIS
quantitate variat.
2. *Semina* praescribuntur commu-
niter ab zss ad zj . immo nuclei
interdum ad zij .
3. Liquoris quantitas reliqua ingre-
dientia plerumque sextupla, im-
mo octupla portione superat,
prout nempe emulSio spissior
vel dilutior desideratur. Immo
nonnumquam dosis liquoris in
formula non definitur, sed
pharmacopoei iudicio relin-
quitur, adpositis signis: q. s.
4. Et sic quaeuis zj . feminum re-
quirit fere zj . liquoris, & pa-
rum sacchari, ad gratiam obti-
nendam. Quando autem pe-
culiarem effectum a feminibus
exoptamus, maiore portione
adsumuntur.
5. Quando puluerulenta adiicere
placet, cuius vnciae emulSio-
nis adduntur ij ss . De pre-
tiosis autem, e. g. margaritis,
 ij . sufficit.
6. Tota emulSIONIS quantitas substi-
tit ordinarie intra ziii - zvj .
Amygdalinae autem, quia ma-
iore dosi propinantur, ad ssj -
 ssij . interdum praescribuntur.
Cauendum autem, ne acefcant,
& ita

& ita oblatae, multas turbas excitent.

7. Praescribitur etiam interdum emulsio, quae uno haustu sumitur, atque haec ℥j-℥ij. ordinarie continet. Fit hoc, quando scopum emeticum vel catharticum intendimus, ac priore casu, e.g. ꝑum emeticum, posteriore autem resinam ialappae, cum vitello oui solutam, adiicimus. Vid. regul.
8. Ceterum emulsiones in morbis ordinarie versus somnum propinquantur, & pro vnica dosi cochl. i-ij. singulis binis vel ternis horis exhibentur.

V. VSPS.

1. Emulsio, tamquam lac artificiale, ordinatur potissimum a Medicis pro scopo analeptico, nutriente & temperante, nonnumquam pro laxante & alio scopo, vti formulae docebunt.
2. Et quoniam non solum iucundissima est formula, sed & ob liquidam sui consistentiam intimiora corporis facile penetrat, tanto magis commendari meretur. In quibus autem casibus noceat, sub regulis indicabimus.
3. Nonnumquam emulsiones pro externo vsu praescribuntur, e.g. ad *aculos*, quae ex ∇ is ophthalmicis, nucleis lenientibus, & paucis camphorae granis parantur.
4. Sic & linteis mediantibus pro *capitis dolore* ordinantur, & haec ex ∇ is discutientibus cephalicis,

nucleis persicorum, seminibus sedatiuis & camphora, omisso saccharo, praeparantur.

5. Non minus tales emulsiones loco *gargarismatum*, faucibus inflammationis destinantur.

VI. REGVLAE.

1. Quoniam *laetescencia* tantum semina emulsiones ingredi debent, excludenda sunt talia, quae albicante medulla carent. Hinc semina *anisi*, *carui*, *foeniculi* &c. minus commode emulsionibus adduntur, quia liquoribus albedinem non conciliant.
2. Sic & *mucilaginosi* liquorem tantum mucilaginosum, non autem album reddunt. Hinc exsulent semina *cydon.* *psyll.* *lini* &c.
3. Semina *rancida* gratiam, quam emulsiones exposcunt, peruertunt.
4. Semina *acria* & *calida*, vti sunt semen *nasturtii*, *quatuor semina calida maiora* & *minora*, merito excluduntur. Emulsiones enim non exagitandi, sed temperandi scopo praescribuntur.
5. Vt paucis dicamus: cauendum, ne quidquam recipiamus, quod
1) vel colorem lacteum turbare,
2) vel emulsionem praecipitare,
3) vel ingratum saporem & odorem conciliare possit. Itaque puluerulenta non debent esse *salina*, licet *nitrum* pro refrigerandi scopo locum habeat.
6. Hinc *analogi* saltem emulsio est, quae pro scopo purgante ex *resina ialapp.* *scammon.* item quae

K

ad

- ad aperiendum & expellendum ex gumm. ammoniac. terebinth. myrrh. &c. paratur.
7. *Saccharo* edulcorare emulsiones nemo deterreatur. Quae enim indiuidua non tolerant res dulces, neque emulsiones tolerabunt.
8. *Semina frigida* ad effectum refrigeratorium sterilia sunt, & quoniam emulsiones reddunt mucosas ac magis flatulentas, praescriptio illorum fugiatur, non obstante vulgatissima obseruantia.
9. Corrigitur *flatulentia* emulsionum additione Θ is cuiusdam medii, e. g. Φ i Θ lati, arcan. duplic. Θ i χ iati; item moderata additione ∇ ae cinnamomi, vel alterius conuenientis. Ω osa.
10. Emulsiones, quas *acida* ingrediuntur, commode non combinantur cum talibus puluerulentis, quae per acida facile soluntur, sed melius adhibentur ea, quae talem ab acidis solutionem non concedunt, e. g. ξ . diaphoret.
11. Sunt, qui ad gratum saporem *manus Christi perlatae*, aut *syrupos albicantes* recipiunt. Sed uti priores curiositati & splendori magis inseruiunt, ita posteriores emulsionum puritati non respondent.
12. Pro liquore emulsionis non conducit fumere Ω osa, e. g. *vinum, essentias*, sic etiam *serum lactis* minus conuenit, ob Θ inas, quas possidet, particulas,
13. Neque etiam conuenit, emulsiones *nimis saturatas* reddere.
14. *Commixtio oleosorum* subtilium cum *aqueis* immediate fieri non potest, mediate per Θ ia & Ω us ardentis satis difficulter succedit & limitata existit. Per emulsiones autem & saccharum promte & commode obrinetur.
15. Ita enim cum emulsionibus subiguntur *olea destillata, camphora, tenaces resinae*, e. g. ialapp. scammon. guaiac. Videlicet resina teritur primum cum paucis amygdalis dulcibus, quibus deinde plures adiiciuntur, & ut moris est, sub continua tritura, adiecta paulatim liquoris proportionata quantitate, subiunguntur.
16. Mediante autem *saccharo* sic *elaeosaccharum*, nempe guttae iv . v. cum zj . vel maiore portione sacchari albisimi subtiliter teruntur. Deinde hoc elaeosaccharum cum aqueo quodam liquore dissoluitur. Hac enim ratione potior pars sine secesione vel supernatione imbibitur.
17. Emulsiones *puluerulentae*, ex *margaritis* & aliis pretiosis paratae, prae aliis eximiam non habent praerogatiuam. Hinc probe diiudicandum est, num circumstantiae concedant, ob hanc vulgarem persuasionem & credulitatem, exiguam autem utilitatem, sumtus augere.
18. Nocent emulsiones & in *caseosam crassitiem* degenerant, quando

quando primae viae sabur-
ra biliosa & acida occupatae,
vel ipsi humores intemperie
tali aut plane maligna obsessi
sunt.

VI. FORMVLAE.

I. Purgantes.

1) R̄. Resin. ialapp. gr. viii.
terantur cum vitello oui,
add.

∇. rosar.
flor. acac. ana ℥ss
cinnam. s. vin. ℥ij

℞. l. a. emulsio, colat.
add.

facch. perlat. ℥j

M. d. S. färvende Milch auf
einmal.

†

2) R̄. Resin. scammon. gr. vi.
terantur cum paucis a-
mygd. dulc. excorticat.
add.

∇. fragor.
rosar.
acac. ana ℥ij
tab. man. christ. perlat. ℥j

M. S. vt supra.

†

2. Diaphoreticae.

1) R̄. ∇. card. bened.
scord.
galeg. ana ℥ij
amygd. dulc. excotic. ℥ss
℞. l. a. emulsio, colat.
add.

conch. ppt.
℞. diaphor. ana ℥ss
facch. canar. q. s.

M,

†
2) R̄. Sem. card. mar. ℥ss
aquileg.
citr. ana ℥j

∇. scorzon.
galeg.
rub. id. q. s.
℞. l. a. emuls. colat. ℥vj
add.

oc. ☉. ppt.
matr. perlar.
bezoard. mineral. ana ℥j
facch. perlat. q. s.

M. d. S. Schweiß-befördern-
de Milch, alle 2. Stun-
den 2. Löffel voll.

†

3) R̄. Sem. card. bened.
amygd. dulc. ana ℥iij

∇. scabios.
flor. sambuc.
card. bened. q. s.
℞. l. a. emuls. colat. ℥vi,
add.

mandibul. luc. ppt.
oc. ☉. citrat.

℞. diaphor. ana ℥j

M. d. cochleatim.

†

4) R̄. Amygd. dulc. ℥ss
sem. card. mar.
aquileg. ana ℥ij
mucilag. hord. q. s.
℞. l. a. emuls. colat. ℥viiij
add.

bezoard. min.
dent. apri
cristall. mont. ana ℥ss
facch. perlat. q. s.

M,

K 2

Diure-

†
3. Diureticae.

1) R̄. Sem. violar. ℥℥
mil. folis.
cartham. ana ℥ij
∇. fragor.
chaerefol.
veron. q. s.
f. l. a. emul. colat. ℥viii
add.
oc. ☉. citr. ℥j
facchar. canar. q. s. ad
gratiam.

M. S. Urin = befördernde
Misch Löffelweiß zu neh=
men.

†
2) R̄. Amygd. dulc.
sem. nil. ☉is
violar. ana ℥ij
∇. petrosel. q. s.
f. l. a. emul. colat. ℥vj
add.
∩. fragor. ℥ij
facchar. canar. q. s.

M.

†
4. Antiphthisticae & vomicar.

1) R̄. Rub. ♀is gr. vj
balsam. gr. xv.
amygd. excortic. no. xx.
∇. hyssop.
scabios.
scord.
tusilag. ana ℥j
f. l. a. emul. impror.
dicta. c. sacch. vel sirup.
de symph. Fernel. q. s.
edulcoranda.

M.

†
2) R̄. Gum. iuniper.
mastich. ana ℥j
terebinth. coct.
balsam. de copaiu. ana ℥j
terantur c. amygd. excort.
℥j

f. l. a. c. ∇. veron.
hyssop.
chaerefol.
tusilag. ana q. s.
emulso.

colat. add.
oc. ☉. citr. ℥j
facchar. canar. q. s.

M.

†
5. Abstergens in ulceratione renum &
vesicae.

R̄. Terebinth. ℥ij
vitell. oui,
mell. despumat. ana ℥iij
∇. fragor. q. s.

M. S. zwey Löffel voll täglich
vier mal.

†
6. Resoluens in stasibus inflammato-
riis.

R̄. Sem. card. mar.
pinear. mund.
amygd. dulc. ana ℥ij
∇. card. mar.
chaerefol.
scabios. q. s.
f. l. a. emul. colat. ℥vj.
add. ⚥. diaphor.
dent. apri ana ℥℥
sir. de alth. Fernel.
q. s. ad gratiam.

M.

7. In-

7. *Incrassantes.*

1) R̄. Amygdal. dulc. vnc. semis.
sem. cannab.

lactuc. ana ℥ij
decoct. C. C. seu
gelatin. C. C. dilutior. q. s.
f. l. a. emulsio. colat. ℥viij
add.

conch. ppt.
ebor. vft. ana ℥ij

M.

2) R̄. Nuc. pin.
pistac.
sem. 4. frig. mai. ana ℥iij
▽. plantag.
nymph.
portulac. ana q. s.
f. l. a. emulsio. colat. ℥vi,
add.

crystall. mont. ℥j
facch. perlat. q. s.

M.

3) R̄. Amygd. dulc.
nuc. pin.
pistac. ana ℥ij
f. c. mucilag. auen. q. s.
emulsio.
colat. add.
facch. q. pl.
detur cochleatim.

8. *Temperantes, anodynae.*

1) R̄. Amygd. dulc.
pinear. mund.
sem. papau. alb.
citri ana ℥ij

▽. rub. id.
portulac.
cichor.
nymph. ana q. s.
f. l. a. emuls. colat. ℥viij.
add.
matr. perlar.
crystall. mont. ana ℥ij
facch. perlat. q. s.

M.

2) R̄. Sem. 4. frig. mai.
hyofcyam. alb.
cannab.
agn. cast. ana ℥ij
f. l. a. emulsio c. s. q. mu-
cilag. hord. colat. ℥viij.
add.
conch. ppt.
♁. diaphor. ana ℥ij
facch. canar. q. s.

M.

9. *Analepticae.*

1) R̄. Amygd. dulc. ℥℥
pinear. mund. ℥ij
f. c. f. q. decoct. C. C.
emulsio. Add.
▽. cinnam.
bugloss. ℥j. edulcore-
tur.
facch. perlat. q. s.

M.

2) R̄. Crust. pan. superior. ad-
fund. per. dimid. hor. ▽.
simpl. calid. mens. j.
filtretur, coquatur cum
modica portione auen.
excortic. contus.

K 3

R̄. Co-

R̄. Colat. ℥viij.
 amygdal. dulc. ℥j
 f. l. a. emuls. adfund.
 ▽. 4. flor. cordial. ℥j
 cinnam. f. vin. ℥℥

M.

†

10. *Emulfiones pro externo vsu.*

1) R̄. Nucl. persicor. ℥℥
 fem. papau. alb.
 hyoscyam. ana ℥i℥
 camph. c. amygd. aliquot
 excortic. tritae gr. viij.
 f. l. a. c. ▽. verben. betonic.
 plantag. flor. nymph.
 ana q. s. emulsio.

D. S. besänftigende Milch;
 darin bey Kopf-Schmer-
 zen Tüchlein zu befeuch-
 ten, und an die Schläfe
 und Stirn zu legen.

†

2) R̄. Camph. c. amygd. excor-
 tic. tritae gr. vj

▽. euphras.
 rosar.
 calcatrip.
 cyan. ana ℥j

f. l. a. emulsio. S.

zertheilende Emulsion, Tro-
 pfenweise in die Augen
 zu adpliciren.

TABVLA XIII.

DE

INFVSIS.

I. DEFINITIO.

Infusa sunt medicamenta liquida
 seu liquores, in quibus radices,
 herbae & alia, ad infundendum
 apta, macerantur, et horum vir-
 tute imbuantur.

II. DIFFERENTIA.

1. *Infusa*, quam parum a *decoctis*
 differant, sequens tabula do-
 cebit.

2. Distinguunt auctores infusa in
 1) *calida*, quando certae specie-
 rum dosi proportionata por-
 tio ▽ae feruentis adfunditur,
 & post aliquam digestionem,
 instar infusi thee, calide su-

mitur. German. vocatur:
 ein Kräuter = Thee. Haec
 autem calida infusa, quoniam
 communiter leni coctione
 parantur, ab aliis *decocta per*
infusionem vocari solent. Et in

2) *frigida*, quando toti specie-
 rum portioni vinum frigi-
 dum adfundunt, & post viri-
 um extractionem successiuis
 dosibus frigide bibunt. Ger-
 man. vocantur: Kräuter =
 Weine. Quando autem
 tales species linteolo aut
 sindoni includuntur, latine
poduli, german. Kräuter =
 Büschel

Büschel oder Kräuter-
Säckel. adpellantur.

- 3) Dantur quoque infusa, quae ex solis cineribus & vis convenientibus praeparantur, & *lixivia* vocantur, qualia in hydrope praecipue adhibentur.

III. MATERIA. Hic notamus

1. *Ingredientia*, quae, licet ex triplici regno sumi soleant, potissimum tamen ex vegetabili petuntur, de quo *selektu* sequentia obseruanda sunt:

1) Tales sunt eligendae species, quarum virtus medicamentoſa a menſtruo vinoſo facile ſolui & imbibere poteſt. Huc praecipue pertinent vegetabilia, quae principia habent leniter ſæa, reſinoſa, non aequae mucilaginoſa, e. g. herbae, flores, & nonnullae radices, quae non adeo compactae ſunt.

2) Quae vero ſpecies *magis compactae* ſunt, e. g. ligna, radices compactiores, metalla &c. fortiori indigent coſtione, atque hinc ad infuſa eligi non debent.

3) Quando infuſum *laxans* praescribitur, radices rhabarb. bryon. agaric. polypod. querni, fibr. ellebor. nigri, & fol. ſennae eliguntur, coniunctis corrigentibus, praecipue carminatiuis.

4) Infuſa *emetica* ſimpliciter parantur ex gr. iv - vi, vitrioli, cum aliquot vncijs vini

adfuſis, & leni digeſtioni expoſitis.

2. *Liquorem seu menſtrum*:

1) Menſtrum infuſorum frigidorum ordinarie eſt *vinum*. In laxantibus autem infuſis ſpecies *aqua feruida* prius humectari, & quando refrixerunt, *vinum* adfuſi debet, vt virtus ſpecierum hoc modo facilius extrahi poſſit.

2) Hoc vinum debet eſſe *ſubacidum*, e. g. Rhenan. Moſellan.

3) *Dulcia* autem *exotica* & *generoſa* vina ob pinguedinem ſuam principia ſpecierum ſæa commode non ſoluunt, atque hinc infuſis parandis non conueniunt.

4) Praeter ea *ſal* quoddam *digeſtium* in vino tali ſubacido ſoluitur, e. g. crem. ꝑi, ꝓ fol. ꝑi, cryſtalli ꝑi, arcanum ꝑi. Hac enim ratione menſtrum altius in remedia penetrat.

5) Infuſa *calida* menſtrum expoſcunt *aquofum*.

IV. ORDO ET DOSIS.

1. Infuſa hoc *ordine* praescribuntur, vt primo loco radices, deinde herbae & folia, tum flores & ſemina, poſtea aromata, & denique, ſi laxantem finem habeamus, laxantia cum ſalibus & aliis digeſtiuis ponamus. Hae ſpecies partim inciduntur, partim contunduntur. Vnde formulae ſubiiciuntur: *incif. contuſ. groſſ. mod. d. ad ch. &c.*

2. *Her-*

2. *Herbae, folia & flores*, qui copiosius haberi possunt, praescribuntur ad M. j. ij. Folia autem *fennae* vnciatim.
3. *Flores autem aromatici & variores* ad P. j. ij.
4. *Radices & fructus* ad ℥j. ij.
5. *Semina acriora, aromata & salia* ad ℥j. ij.
6. *Infusum vomitorium*, ex gyalibus paratum, ad vnciam vnam.
7. *Infusum purgans* vix ad Mj. e. g. rad. ℥j. - ℥i℥. herbarum collectim Miß - ij. flor. p. iv - vi. seni. ℥ij. - ℥i℥. aromat. ℥i - ij. purgant. ℥vj. - ℥j.
8. *Infusum alterans* ad Mij.
9. Adfunditur vini sextuplum aut octuplum, vel ad ℥iv. specierum, vini ad minimum mens. j.
10. *Species concisae & contusae* praescribuntur
 - 1) vel ad *chartam*, ut domi sacculo aut nodulo includantur.
 - 2) vel in officinis statim *sacculo* immittuntur, & tum formulae subiicitur: incis. contus. gross. mod. includ. sacculo ex sindone rubra.
- II. *Signatura* infusorum varia est.
 - 1) Vel enim simpliciter signantur: species sum *Krauter=Säckgen*, & tum reliqua, quae ad vltiorem praeparationem pertinent, aegrotorum adstantibus praecipiuntur.
 - 2) Vel praeparatio prolixius signaturae adiicitur, v. g. S. species sum *saixivenden*

Krauter=Säckgen, mit einem *Nösel* siedend *Wasser* anzubrühen, nachdem es erkaltet, 3. *Nösel* alten *Weins* zuzugießen, und davon morgens ein halb *Nösel* saulich zu trincken.

12. *Species liquori infusae* aliquamdiu in *digestione* relinquuntur. Hinc formulae subiicitur: relinquatur in *digestione* per 6. horas, per noctem &c.
13. Post sufficientem autem *extractionem* infusum in *cella* adservatur. In calido enim loco quando diutius manet, facile fermentescit.
14. *Aefluo* tempore species quidem sufficiente quantitate praescribuntur, ob facilem autem infusi *acescentiam* non tota portio, sed aliqua tantum illius pars pro vna vice infunditur.
15. *Dosis* Infusorum subscriptione hac vulgo notatur: Ein *Spiz=Glas* voll morgens und nachmittags zu nehmen.
16. Atque haec *dosis* vel decantando, vel praecipue sub finem, transcolando a reliqua portione sumitur.

V. *VSVS.*

1. Infusorum formulae vti satis sunt familiares, ita & in variis adfectibus, si prudente ratione & selectu paratae sint, efficaciam exferunt insignem. Liquida enim talia egregie penetrant, aperiunt, attenuant, resoluunt, & abstergunt.

2. Hinc

2. Hinc in mensum & haemorrhoidum obstructione, in ictero, febre quartana & aliis intermittentibus salutariter praescribuntur.

3. Praecipue autem familiarissimus est vsus illorum infusorum, quae vernali tempore ad sanguinem mundificandum ordinantur, & in nonnullis Germaniae regionibus die *Mây* = *Träncke* vocantur. Haec infusa ita communiter concinnantur, vt non simpliciter per catharsin operentur, sed simul incidendo, resoluendo & corrigendo efficaciam suam exserant. Hinc a schola medica *laxantia*, seu *infusa per epicrasin*, adpellantur.

4. Eundem sanguinis mundificandi finem habent *vina herbacea*, infusa illa, quae cum magna vini quantitate, adiectis aromatibus, passulis maioribus, saccharo, pomis dulcibus, radicibus & herbis antiscorbuticis, stomachicis &c. parantur, & in futuros vsus conseruantur. Germ. dicuntur: *gekräuterte Weine*, *Magen-Wermuth* = *Löffel* = *Kraut-Mant-Weine*.

5. Res ipsa loquitur, quod Infusa, quae sunt *aduersi saporis*, magis adultis quam infantibus conueniant.

6. Pro vsu externo infusa non praescribuntur.

VI. OBSERVATIONES.

1. Infusa cum *sero lactis* parare, vel *sirupos* aut *succos*, v. g. de po-

mis borsdorffianis, iisdem addere, minus conuenit. Quando cum cereuisia fermentante species infunduntur, liquor vocatur: *Kräuter-Bier*.

2. Tam infusorum quam decoctionum commendatio est, vt non sapore tantum, sed & colore non adeo inanoena sint.

3. Caueatur autem, ne, dum amarum saporem corrigere intendimus per *saccharata*, flatulenta & colica pathemata in primis viis excitemus. Tacemus, quod saccharum saporem aduersum penitus non auferat.

4. *Radix ari* numquam omittatur, quando infusum ad menses provocandos praescribendum est.

5. *Terrea*, *pinguia* & *mucilaginosa* infusis minus conueniunt.

6. *Emetica* infusa ex *zjo parata*, ante adsumtionem per chartam emporeticam filtrentur, ne quid de substantia *zii* hauriatur, & hyperemesis inducatur.

VII. FORMVLAE.

1. Emeticae.

1) R̄. Vitri. *zj* pellucid. gr. viii.
infund. cum vin. Rhenan.

zij

stent per noct. filtr.

S. *Brech* = *Träncklein auf einmal*.

†

2) R̄. Croc. metallor. gr. vi.
infund. per noct. c. vin.

Rhen. *zij*

filtr. S. vt antea.

L

2. *Laxan-*

†
2. Laxantes.

1) R̄. Rhabarb. elect. ℥ij
fol. fenn. s. stip. ℥ij
crystall. ʒi
femin. caru. ana ℥j.
Infund. per noct. in s. q.
▽. feru. mane parum
bulliat. Colat.
add.
mann. elect. ℥vj
d. pro dosi.

†
2) R̄. Mann. elect. ℥iij. solu.
in ▽. feru. ℥ij. In
colat. infund.
rad. cichor.
polypod. ana ℥ij
summit. cent. min.
absinth. ana Mß.
fol. fenn. ℥vj
rhabarb. elect. ℥ij
crem. ʒi.
cort. Ont. ana ℥j
stent in digest. per ʒ. mane
col. c. leui expressione
d. ad vitr. S. laxiren-
der Trand, davon
alle 3. Stunden ein
Epiß = Glas voll
warm zu nehmen.

†
3) R̄. Rad. s. aperient. mai. ℥ij
ononid.
scorzoner. ana ℥j
summit. card. bened.
cert. min. ana
Mß
fol. fenn. ℥iß
fibr. elleb. nigr.

rhabarb. elect. ana ℥ij
cort. Ont.
tamarisc. ana ℥iij
⊖. absinth.
genist.
ʒi ana ℥iß
adfund. ▽. feru. ℥iß
refrigerat. add. vin. Rhen.
℥iv. dos. ℥vj. in hy-
drope.

†
4) Infusum laxans in ictero.
R̄. Rad. cichor.
tarax.
vincetox.
pimp. alb. ana ℥iij
Herb. capill. ven.
marub. alb.
abrotan.
summit. cent. min. ana
Mß.
sem. foenic.
caru. ana ℥iß
fol. fenn. s. st. ℥j
rhabarb. elect.
fibr. elleb. nigr. ana ℥ij
ʒi solub. ℥ß
Inc. adfund. ▽. feru. ℥j
& quando refrixit. add.
vin. Rhenan. ℥iv.
Dos. ℥vj. & ultra.

†
5) Infusum laxans carminatiuum.
R̄. Rad. gent. rubr.
caryophyllat. ana
℥iij
galang. ℥ij
ari ℥iß
Herb. meliss.
menth. crisp.
summit.

summit. cent. min. ana

M \mathfrak{ss}

rhabarb. elect. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$

fibr. ellebor. n. $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$

sem. foenic.

cort. winteran. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$

cinnam. $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$

⊖ is $\mathfrak{z}\mathfrak{i}$ $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$

Incis. contul. infund. in vin.

bon. alb. $\mathfrak{H}\mathfrak{iv}$. Dos. $\mathfrak{z}\mathfrak{vj}$

†

6) *Infusum laxans in quartana.*

R \mathfrak{x} . Rad. ari $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$

pimp. alb.

vincetox.

irid. Flor. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$

Herb. cuscut.

epithym.

summit. cent. min.

marrub. alb. ana

M \mathfrak{ss}

fol. fenn. Alexandr. $\mathfrak{z}\mathfrak{vj}$

fibr. ellebor. n. $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$

rad. bryon.

polypod. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$

cort. citr.

⊖ nt.

⊖ i ⊖ lat. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$

Incis. adfund. l. a dos. $\mathfrak{z}\mathfrak{vj}$.

mane.

†

7) *Nodulus laxans in hist. morb.*

Vratislau. ad hydropem lau-
aatus.

R \mathfrak{x} . Rad. enul.

asar. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$

Herb. salu.

eupator.

cichor.

veron.

cuscut. ana Mj

gran. paradisi. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$

mac. $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$

sem. cartham.

anis.

petrosel. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$

rhabarb. elect. $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$

Coq. in vin. mens. $\mathfrak{ii}\mathfrak{j}$.

colat.

R \mathfrak{x} . $\mathfrak{H}\mathfrak{ij}$. add.

sirup. Byzanth. $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$

M. f. potio, pro robustis

dos. $\mathfrak{z}\mathfrak{vj}$.

NB. Haec form. ad potiones
referatur.

†

8) *Nodulus laxans in luc. venera.*

R \mathfrak{x} . Rad. bardan. mai. $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$

chin.

sarsap. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$

lign. iuniper.

guaiac. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$

sassafr. $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$

herb. saponar. Mij.

fol. fenn. f. st. $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$

fibr. ellebor. n. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$

⊖ i solub. $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$

Incis. contus. infund. in

∇. feru. $\mathfrak{H}\mathfrak{ij}$

refrigerat. add.

vin. alb. $\mathfrak{H}\mathfrak{ij}$.

Dos. $\mathfrak{z}\mathfrak{vj}$ - $\mathfrak{vii}\mathfrak{j}$. mane.

†

9) *Nodulus laxans antispasticus.*

R \mathfrak{x} . Rad. polypod. querni

angelic.

valerian.

poeon. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$

Herb.

L 2

Herb. hyssop.
 adianth. alb.
 aur.
 anagall. ana Mß
 Com. millefol.
 Flor. lil. conuall.
 til.
 calendul.
 anagall. punic. ana

Pij.

Fol. fenn. f. st. ʒiʒ.

Fibr. ellebor. n.

rhabarb. elect. ana ʒʒ

arcan. ʒi ʒiij.

Incis. contus. infund. l. a. c.

∇. simpl. & vin. q. s.

Dos. ʒvj. alternis diebus.

†

10) *Nodulus antispastico-artbri-*

ticus.

R. Rad. cichor.

vincetox. ana ʒʒ

farfaparill.

chin. ana ʒiij

Herb. chamaedr.

chamaepyt.

agrimon.

origan. ana Mß.

Flor. genist.

tunic.

sambuc.

verbasf. ana Pij.

Cort. ʘant.

citr. ana ʒiʒ

fol. fenn. f. st. ʒvj

Rad. rhabarb. elect.

polypod.

fibr. ellebor. n. ana ʒij

hermodactyl. ʒi

crystall. ʒi ʒij

Incis. contus. infund. l. a. c.

∇. f. & vin. generos.

†

11) *Nodulus laxans cephalicus.*

R. Rad. imperator.

zedoar.

calam. aromat.

polypod. ana ʒʒ

Herb. betonic.

meliss.

puleg.

rorismar. ana Mß

Flor. anth.

lauendul. ana Pij

cardamom.

cubeb. ana ʒi

fol. fenn. f. st. ʒi

rhabarb. elect.

fibr. ellebor. n. ana ʒiij

agar. mund. ʒij

ʘis polychrest.

crystall. ʒi ana ʒiʒ

Incis. contus. infund. l. a. c.

∇. feru. & vin. q. s.

†

3. *Diaphoreticæ.*

1) R. Rad. scorzoner.

imperator. ana ʒʒ

Herb. scord.

scabios. ana Mß

Incis. infund. in ∇. feru. q. s.

leniter ebulliendo.

†

2) R. Rad. pimp. alb.

vincetox. ana ʒʒ

Herb. galeg.

bellid. ana Mß

Incis. infund. in ∇. feru.

sumatur calide.

4. *Di-*

†
4. *Diureticae.*
1) R. Rad. petroselin.
apii.
ononid.
caryophyllat. ana
℥iij

herb. chaerefol.
capill. ven.
virg. Or.
petroselin. ana M℥
flor. bellid.
violar. ana Pij
cort. cappar.
tamarisc. ana ℥ij
bacc. alkekeng. no. viij.

⊖is ♀i
genist. ana ℥ij
Incis. infund. in vin. alb. l. a.
Dos. ℥iv. c. succ. raphan.
℥ij. ter per diem repe-
tenda.

†
2) R. Rad. helen.
cichor.
vincetox.
bryon. ana ℥℥
herb. nasturt.
lign. ceruin.
scabios. ana M℥
summit. cent. min.
bellid. ana Pij
cort. Ⓞant. ℥iij
ciner. genist.
iuniper. ana Mj

Incis. infund. l. a. in ∇. feru.
& vin. alb. Dos. ℥iv. ter
per diem.

†
3) R. Ciner. bryon.

stipit. fabar.
absinth.
ebul.
iuniper.
genist. ana Mj.

Adfund. vini vel potus ordi-
narii mens. v.

†
5. *Emmenagogae.*
1) R. Rad. ari
pimp. alb.
irid. Florent.
rub. tinctor.
caryophyll. ana ℥℥

Herb. meliss.
artemis. rubr.
puleg.
rorismar.
marrub. alb. ana
M℥

Flor. calend.
borrag.
bugloss. ana Pij

Incis. contus. d. ad chart. S.
Species, davon 1. Löffel
voll in siedend ∇. zu in-
fundiren, u. wennes gnug
sam extrahiret, gleich ei-
nem Thee zu trincken,
morgens und nachmit-
tags.

†
2) R. Rad. bryon.
caryophyllat. ana
℥i℥

Herb. trifol. fibrin.
artemis.
card. bened. ana M℥

Flor. calendul. Piv
cent. min. Piii.

L 3

fibr.

fibr. ellebor. nigr.
 fol. senn. f. st. ana ℥iij
 crem. ꝑi ℥iβ
 Incis. M. f. spec. mit halß ∇.
 und Wein ana menf. se-
 mis zu kochen. Dos. täg-
 lich Mß.

Plures formulae petantur ex in-
 fusis per epicrasin laxantibus.

6. Pectorales.

1) ℞. Herb. veron.
 heder ∇str.
 tusfilag. ana Mß
 Flor. bellid.
 scabios.
 violar. ana Pij
 Incis. d. ad chart. S. Species
 als einen Thee zu gebrau-
 chen.

2) ℞. Rad. polypod.
 liquirit.
 bryon. ana ℥β
 Herb. veronic. Miv.
 betonic. Mj
 basilic.
 thym. ana Mß
 Lign. sassafr. vnc. vnam.
 Cinnam. elect. ℥j
 Sem. anis.
 foenic. ana ℥ij
 Concis. contus. S. vt supra.

3) Infusum Paracelsi correctum.

℞. Rad. ari.
 pimp. alb. ana ℥j
 Herb. pyrol.
 fanicul.
 heder. ∇str.

veron. ana Mß
 Flor. cent. min.
 bellid. ana Pij
 Incis. contus. vsurpentur vt
 thee.

7. Adstringentes.

†
 1) ℞. Herb. heder. ∇str.
 fanicul.
 virg. Or. ana Mj
 Summit. hyperic.
 millefol. ana Mß
 Incis. d. ad chart. vsurpentur
 vt thee.

†
 2) ℞. Rad. symph. mai.
 tormentill. ana ℥β
 Herb. veronic.
 vinc. per vinc. ana
 Mß.

Flor. cent. min.
 bellid. ana Pij
 cort. balust. ℥ij

Incis. cont. S. vt supra.

8. Resoluentes.

†
 1) ℞. Rad. pimp. alb.
 menth. crisp.
 puleg.
 serpill. ana Mß
 Cort. citr.

Quant. ana ℥ij
 cinnamom.
 cubeb. ana ℥j
 sem. foenic.

⊖is ꝑi ana ℥iij

Inc. infund. in vin. alb. q. s.

†
 2) ℞. Rad. caryophyllat.
 bryon.

irid.

irid. Florent.
bardan. mai. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{z}$
Herb. meliss.
hyssop.
origan.
rorismar. ana M \mathfrak{B}

Cort. Winteran.
cinnam. ana. $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$

Sem. dauc.
cardamom. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{is}$

○is $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$

Inc. infund. in vin. alb. q. s.
dos. $\mathfrak{z}\mathfrak{iv}$. ter per diem.

†
3) \mathfrak{R} . Rad. aristoloch. rot.
imperator.
carlin.
dictamn. alb. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{z}$

Herb. scord.
chaerefol.
hepatic. nob.
capill. ven. ana M \mathfrak{B}

flor. lauendul.
scabios. ana Pij

sem. anis. $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$

rasur. lign. sassafr. $\mathfrak{z}\mathfrak{z}$

passul. min. $\mathfrak{z}\mathfrak{is}$

hord. excortic. $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$.

Inc. cont. infund. in ∇ . feru.
q. s. leniter bulliant, bi-
bantur quotidie bis $\mathfrak{z}\mathfrak{vj}$.
*ad resoluendum & expecto-
rationem promouendam,*

†
4) \mathfrak{R} . Rad. tarax.
cichor.
gramin.
tusfilag. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$.
Herb. adianth. alb.
epithym.

cuscut.
acetos. ana M \mathfrak{B}
Flor. rosar. rubr.
cheir.
anagall. punic. ana
Pij

Cort. citr. $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$

$\mathfrak{z}\mathfrak{i}$ solub. $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$

Inc. infund. ∇ . feru. q. s.

Dos. $\mathfrak{z}\mathfrak{v}$. ter per diem.

†

5) \mathfrak{R} . Rad. gent. rubr.
curcum.
galang.
zedoar. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{z}$

Herb. chaerefol.
geran.
agrimon.
beccabung. ana M \mathfrak{B}

Flor. stoechat. Arab.
galeops. ana Pij

Cort. \odot nt.

Cryfall. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}$ ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$.

†

6) \mathfrak{R} . Rad. leuistic.
petasit.
enul. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{z}$

Herb. pulmon. maculos.
cent. min.
fumar. ana M \mathfrak{B}

Flor. anth. Pij

Cort. cinnam. $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$

Inc. infund. in ∇ . f. feru. &
via. alb. l. a.

†

9. *Roborantes, tonicae, neruinae.*

1) \mathfrak{R} . Rad. caryophyllat.
rub. tinctor.
gent. rubr.
ari ana $\mathfrak{z}\mathfrak{z}$

Herb.

Herb. scolopendr.	cost. veri.
agrimon.	zedoar.
card. bened.	bistort. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$
epithym. ana M \mathfrak{B}	Herb. serpill.
Flor. spic.	puleg.
schoenanth.	thym.
borrag. ana Pij	betonic. ana M \mathfrak{B}
Cort. \odot ant.	Flor. anth.
citr. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$	rosar.
Inc. infund. in s. q. vin. alb.	tunic. ana Pij
Dos. $\mathfrak{z}\mathfrak{iv}$ - vi.	Lign. aloës $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$
†	Sem. foenic. anif. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$
2) \mathfrak{R} . Rad. galang.	Inc. infund. l. a.
fragar.	
valerian.	†
helen. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$	4) \mathfrak{R} . Rad. pimp. alb.
Herb. abrotan.	tormentill.
scord.	chelidon. mai. ana
meliss.	$\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$
verben. ana M \mathfrak{B}	Herb. cent. min.
Flor. calend.	rorismar.
bugloss.	fanicul.
anagall. punic. ana	virg. \odot r. ana M \mathfrak{B}
Pij	Flor. cyan.
Cort. cascarill.	lil. conuall.
Winteran. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$	calcatripp. ana Pij
Incis. infund. l. a.	Cort. \odot ant. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$
†	Sem. caru. $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$
3) \mathfrak{R} . Rad. cyper. rotund.	Inc. infund. l. a.

TABVLA XIV.

DE

DECOCTIS.

I. DEFINITIO.

Decoctum est medicamentum,
ex variis speciebus mediante
menstruo adpropriato per

conuenientem codionem pa-
ratum. Dicitur graece ἀπό-
ζημα, ἀφέψημα, ἀφεψάω
decoquo.

II. DIF-

II. DIFFERENTIA.

1. Decocta ab infusis non tantum coctione, sed & materiis aliquo modo differunt. Ad *infusa* enim eliguntur tales species, quae minus sunt compactae, atque hinc virtutem suam medicamentosam cum liquore facilius communicare possunt. Ad *decocta* autem spectant, quae materiae magis compactae sunt, & coctione indigent, e. g. ligna, radices compactiores.
2. De *decoctis per infusionem, seu infusis calidis* praecedente tabula iam diximus.
3. Ad decocta etiam referri possunt *gelatinae*, item *injectiones*, nempe *clysteres* & *gargarismata*. Quoniam autem de *injectionibus tab. chirurg.* LXXIV. iam dictum, & de *gelatinis* nihil peculiariter notandum est, hoc loco formulas tantum *gelatarum* & *injectionum* addemus.
4. Non minus ad decocta pertinent antiquae illae formulae, quando ex ∇ . & melle per coctionem parant medicamentum, *hydromel* dictum, vel quando mel cum aceto coquunt, & sic remedium, quod *oxymel* dicitur, parant. Talia *oxymellita* & *hydromellita* in pharmacopoeis varia prostant.

III. MATERIA.

1. *Decoctorum* materiae quam parum ab ingredientibus *infusorum* differant, elucescit ex iis, quae sub *differentia* n. 1. dicta sunt,

Hinc superfluum iudicamus ea, quae praecedente tab. hac de re diximus, hic repetere.

2. Loco *menstrui* aquosi, quod vstatissimum est, alia interdum usurpantur, e. g. cereuisia, serum lactis, iusculam gallinaeum.
3. *Gelatinae pharmaceuticae* parantur ordinarie ex C. C. in libero aere, vel clibano tepido siccato, & post ea rasae. Vltum autem C. C. & alia sicca ∇ ea, e. g. oc. ∞ . corallia, ∇ ialia, nisi quidem menstruum salinum adhibeatur, absurde praescribuntur. *Culinariae gelatinae* e variis carnis, it. ex ossibus, vt satis constat, parantur.
4. Sic etiam *spirituosa, volatilia*, & alia, quae sub decoctione enervantur, ad hanc formulam non adhiberi, vel ad minimum igne lenissimo tractari, debent, e. g. herbae antiscorbut. ∞ ia ∇ lia, essentiae, vinum, nisi in vase clauso coctio fiat.
5. Neque conueniunt decoctis *oleosa, pinguis, resinosa, gummatosa*.
6. *Mineralis* regni subiecta merito etiam excluduntur, vt ex *animali* regno nonnulla tantum, eaque rarius, ad decocta recipiuntur.
7. Pro *grato sapore*, facta decoctione interdum modice adduntur sirupi acidi, spiritus acidi, vel aromata.

IV. ORDO ET DOSIS.

1. Quae tab. praeced. de *infusis* hac

M de

de re dicta sunt, huc referantur. Non semper autem necessarium est, vt singulae species, ibidem notatae, ad formulam decocti vel infusi sumantur.

2. Nimia quantitate decocta praescribere non conuenit, ne corruptionem incurrant. Sufficit vna vel altera mensura, quae in locum frigidum collocanda est.

3. Vnciae duae specierum exposcunt ordinarie menstrui Mj,

4. Reliqua ex ipsis formulis patescunt.

V. VSUS.

1. Vfus decoctorum conuenit in genere cum infusis. Quoniam enim efficaciter ad humores penetrant, eosque diluunt, in multis adfectibus laudabilem effectum praestant. Hinc in praxi medica commentari merentur.

2. Ordinantur autem decocta:

1) Modo pro scopo *purgante*, ac tum quidem rhabarbarum, folia fennae, polypodium, quernum, bryonia & nonnulla alia recipiuntur, & cum speciebus resoluentibus nonnullisque roborantibus combinantur.

2) Modo pro effectu *diaphoretico*, *mundificante*, *resolvente*, *abstergente*, *temperante* &c.

3. De vsu decoctorum illorum, quae extrinsecus adplicantur & iniiciuntur, legatur *tab. chirurgica de iniectionibus*.

VI. OBSERVATIONES.

I. Gradus coctionis differunt:

1) Modo enim species cum li-

quore tantum ebullire debent, & tum sufficit, liquorem in tanta quantitate sumere, quanta ad paranda infusa sumitur.

2) Modo coctio tam diu continuatur, vt dimidia, tertia vel minor portio remaneat, quo casu liquor proportionate debet augeri.

2. Cauendum est, ne decocta ingratum *saporem* nanciscantur, & quando *turbulenta* sunt, clarificari debent, per albumen oui, nisi quidem repetita transcolatio sufficiat.

3. Quo *compactiores* sunt species, eo diutius coctio est continuanda. Hinc in decoctis primum radices coquuntur, postea adduntur herbae, & denique flores, aromata & *liquiritia*. Haec enim, si sub initium cum reliquis coquitur, decocto amaritiam, vtut dulcis sit, conciliat.

4. *Menstruum* extrahendis particulis debet esse proportionatum. Hinc in decoctis resinosa frustra praescribuntur, quando menstruum aquosum sumitur.

5. *Portio liquoris*, quoniam adeo praecise non potest determinari, arbitrio pharmacopoei vulgo relinquitur.

6. Quando *digestione* vel *maceratione* opus habent species, digerantur prius, & formulae subiungantur: infund. in ∇ . s. q. s. digerantur per noctem, & mane coquantur.

7. Fiat

7. Fiat enim mentio *vasis*, videlicet num coctio fieri debeat in vase aperto, an in clauso, an in diplomate seu lagena, an in cucurbita, caeco alembico munita, an vero in balneo mariae.

8. Adiciatur quoque formulae *tempus*, quam diu coqui debeant species, item num ad consumptionem dimidia, tertiae vel quartae partis continuanda sit.

9. Praeterea *colaturae* quoque mentio fiat, num scilicet simpliciter, vel cum expressione peragi debeat.

10. Species incisae & contusae praescribuntur, vel ad chartam, vel in officinis sacculo, ex sindone rubra confecto, includuntur. Priore casu formulae subiicitur; incisis, contus. gr. mod. d. ad chartam; posteriore autem: includantur sacculo ex sindone rubra.

VII. FORMVLAE.

I. Laxantes.

1) R̄. Decoct. prunor.
citri ana ℥iij
fol. fenn. s. st. ℥ij
rhabarb. elect. ℥j
crem. ꝑi. ℥ij.

M. stent per ꝑ. mane leniter bulliant in vase clauso. Colat. add. man. calabrin. ℥j. Coletur de nouo, & calide bibatur.

2) R̄. Decoct. scorzoner. ℥iv. in quibus dissolu. mann. elect. ℥j
Colat. add. diacyd. luc. ialap. ℥j

∇. cinnam. ℥ij
liqu. ∇. foliat. ꝑi ℥℥

M.

3) R̄. Decoct. tamarind. ℥v. in quibus solu. mann. calabr. ℥j. sirup. de pom. laxant. ℥ij.

M.

4) R̄. Rad. cichor. tarax. ana ℥℥ herb. bellid. min. Mj tamarind. ℥iij
Coq. in s. q. ∇. s. ad remanent. ℥j. col. Dos. ℥viiij.

5) R̄. Decoct. passul. tamarind. ana ℥iij col. infund. fol. fenn. ℥ij rharb. elect. ℥j ꝑi ꝑifat. ℥℥
Leniter bulliant & calide bibantur pro dosi.

6) Decoctum Epiphan. Ferdinand. antihydopicum.

R̄. Rad. cucum. asinin. ireos. herb. foldanell. cort. med. sambuc. ana ℥iij
Inc. cont. inf. per ꝑ. & l. in vin. alb. ℥vj. ebulliant in vase clauso, ad consumptionem $\frac{1}{2}$
Dein add. sem. cumin. aneth. ana ℥i℥ Cort. citr ℥j Gumm. sagapen. mastich. ana ℥ij

M 2

Ebul.

Ebullant, l. a. col. & seruentur.
 Dos. ℥vj. & vltra, post inter-
 vallum aliquot dierum repe-
 tenda.

†

2. *Diaphoreticæ.*

1) ℞. Rad. scorzon.
 angelic.
 enul.
 sarsaparill. ana ℥ij
 passul. min. ℥vj
 caric. ping. no. vj.
 Incis. coq. in f. q. ∇. s. ad rema-
 nent. mens. ii. seu ℥iiv.

†

2) ℞. Rad. carlin.
 imperator.
 chin. ana ℥ij
 Rasur. C. C.
 lign. sassafr. ana ℥iβ
 dactyl. no. xii.
 Coq. l. a. ad remanent. mens. ij.

†

3. *Diureticæ.*

1) Decoctum diureticum ad ex-
 vlcationem hepatis & lienis
 ab *Estmüllero* laudatum.
 ℞. Rasur. lign. iunip. ℥ij
 sassafr. ℥ij
 Macerentur per ϑ. in ∇. f.
 ℥iiv. mane add.
 Herb. veronic.
 heder. ∇str.
 alchymill. ana Mj.
 rasur. C. C. ℥vj
 Coq. inuicem ad consumptionem
 1/2 vel medietatis. Colat. add.
 sirup. de symph. *Fernel.*
 hyssop. ana q. s. ad
 grat. saporem.

†

2) *Decoctum nephriticum Foresti.*

℞. Sem. malu.
 alth. ana ℥ij
 cicer. rubr. ℥iij
 4. frigid. mai. ana ℥ij
 hord. mund. ℥ij
 caric. pingu. no. viii.
 sebesten. no. vii.
 rad. liquirit. ℥vj

Coq. in ∇. f. ℥iij. ad consum-
 tion. 1/2 p. col. Dos. ℥iij-iv.
 binis vel ternis horis repe-
 tenda.

†

4. *Ad saluationem particularem.*

℞. Rad. pyrethr. ℥iij
 cyclamin. ℥ij
 Herb. nicot.
 piperit. ana Mj
 Sem. eruc.
 sinap. ana ℥ij

Coq. in ∇. f. ℥iβ & + ℥iβ.
 Col. add. oxymel simpl. ℥iij
 M. teneantur calide in ore.

†

5. *Expectorantes.*

1) Rad. pimp. alb.
 ari ana ℥iβ
 Herb. veronic.
 heder. ∇str.
 fanic.
 pyrol. ana Mj
 Coq. in ∇. f. q. s. ad remanenti-
 am mens. j. Col. add. sirup.
 heder. ∇str. ℥iij. d. ad vitr.
 Dos. ℥vj. calide sumendae.

†

2) ℞. Rad. enul.
 vincetox.

chin.

chin. ana vnc. semis.
 Herb. scabios.
 bellid. min.
 virg. aur.
 tusfilag. ana Mj

Incis. d. ad chart. S. species zum
 Brand, davon der 4te Theil
 in einer Kanne ∇ . gelind zu
 kochen, und tagl. 3 mal \mathfrak{z} iv.
 warm zu trincken.

†
 3) R. Rasur. lign. sanct.
 sassaf.

rad. chin. ana vnc. j.
 Infund. per γ . mane coq. in ∇ . f.
 q. s. sub fin. coct. add.
 Rad. liquirit. \mathfrak{z} ß
 herb. marrub. alb.
 erysim. ana MB

Col. d. ad vitr. Dos. \mathfrak{z} v. in *tusfi*
venerea.

†
 6. *Incrassantes & adstringentes.*

1) R. Rad. alch.
 tusfilag.
 liquirit. ana \mathfrak{z} ß
 fol. querc.
 summit. millefol. ana Mj
 flor. balust.
 hyperic. ana Pij
 iniub.
 sebest.
 fic. ana no. vi.
 hord. excortic. \mathfrak{z} ij
 Coq. in s. q. ∇ . Colat. add.
 sirup. cerasor. vncias tres.

M.

†
 2) R. Rad. tormentill.
 bistort.

symph. mai.
 plantag. ana \mathfrak{z} ß
 Herb. fanicul.
 pyrol.
 alchymill.
 virg. aur. ana MB
 Flor. millefol.
 rosar. rubr. ana Pij.
 Coq. in s. q. ∇ . f. Colat. \mathfrak{z} ij. add.
 Sirup. corall.
 plantag.
 de symph. *Fernel.*
 ana \mathfrak{z} ß

M.

†
 3) R. Rad. consolid. mai.
 dictamn. alb.
 tormentill.
 bistort. ana \mathfrak{z} ij
 Herb. herniar.
 pilosell.
 stellar.
 burs pastor.
 polygon. ana Mj
 flor. rosar. rubr. Pij.
 nuc. cupress. no. iv.

f. decoctum cum vino rubr. in
 vase opt. clauso. *Hoc decoctum*
Mussiani ad procidentiam vte-
ri laudatur.

†
 7. *Emollientes.*

R. Rad. alch.
 liliior. alb.
 liquirit. ana \mathfrak{z} ß
 Herb. malu.
 branc. vrsin.
 absinth. ana MB
 Flor. chamomill.
 violar.

M 3

meli:

melilot.
 verbasf. ana Pij
 fem. foenu graec. ℥℥
 dactyl.
 fic. pingu. ana no. iij.
 Incis. coq. in lacte q. s. & adpli-
 centur calide pro vsu externo.

†

8. *Incidentes, resoluentes, abstergen-
 tes, mundificantes.*

1) ℞. Rafur. lign. sassifr. ℥ii
 guaiac.

Rad. chin.
 sarsaparill. ana ℥j
 cinnamom.
 fem. foenicul. ana ℥j

Incis. contus. infund. in f. q. ∇.
 f. per ♀. manc. coq. ad reman-
 ent. ℥iij. Dos. ℥vj

†

2) ℞. Lign. pin.
 iuniper ana ℥ij
 Rad. pimp. alb.
 bardan. ana ℥j
 herb. saponar. Mj
 fem. anis. ℥ij

Coq. vt antea.

†

3) ℞. Rad. enul.
 imperator.
 vincetox.
 angelic. ana ℥℥
 Herb. capill. ven.
 marub. alb.
 chaerefol.
 scord. ana Mß

Sem. anis.
 foenic. ana ℥ij
 Cort. Winteran. ℥℥
 Coq. in ∇. f. q. s.

4) ℞. Rad. dictamn. alb.
 caryophyllat.
 irid. Florent.
 lapath. acut. ana ℥℥

Herb. hyssop.
 scabios.
 bellid.

virg. aur. ana Mß

Sem. caru.

Cort. Oant ana ℥℥

Conc. contus. coq. in f. q. ∇. f.

†

5) ℞. Rad. ari
 pimp. alb.
 scorzon. ana ℥℥
 rafur. C. C. ℥j

Incis. d. ad chart. S.

Species zu gefotttenem Wasser.

†

6) ℞. Rad. apii.
 cichor.
 tarax.
 aristoloch. rot.
 gramin.
 valerian. ana ℥℥

Conc. contus. gr. m. d. ad ch. S.
 Species. davon täglich zweymal
 einen Löffel voll in Weis ∇. zu
 kochen, u. warm zu trincken.

†

9. *Temperantes.*

1) ℞. Pom. citr. no. ii.

Inc. coq. in ∇. f. ℥vj

Colat. add.

sirup. acetos. citr.

cydonior.

ceras. nigr. ana ℥ij

M. d. S. Kühlend = stärckender
 Trank.

2) ℞. De-

†
2) R. Decoct. tamarind, Mens. j

Ⓞ. Ziat. ℥℥
Ⓞ. prunell. ℥ij

M. S. temperivender Brand,
davon den Sten & heil ei-
ner Kanne auf einmal zu
trinken.

†
3) R. Rad. scorzoner,
rasur. C. C.

ebor. ana ℥j

Conc. contus. coq. in ∇. f.
℥iiij

Sub fin. coct. add.
passul. min. Mj

sem. scenic. ℥ij

flor. papau. rh.

rosar. rubr. ana Pj

bulliant. col.

†
4) *Gelatina temperans.*

R. Rasur. C. C. ℥iv

ebor. ℥ij

Coq. lento Δ. in vase vitrea-
to c. ∇. f. q. s. ad rema-
nent. ℥ij. Col. exprima-
tur, cum album, oui clari-
ficetur, add.

facch. alb. ℥v.

vin. Rhen. ℥iv.

succ. citr. ℥j

Redigantur in consistent. ge-
latinae.

†
5) *Gelatina temperans & nutriens.*

R. Auen. excort. ℥℥

passular. mund. ℥iiij

rasur. ebor.

C. C. ana ℥j

Carn. vitulin. (einen gan-
zen Kalbs-Schenkel)
in minutissima con-
tritae.

Coq. c. ℥vj. ∇. s. in olla be-
ne lutata, bulliant per 4.
hor. sub frequente vasis
agitatione, (daß es nicht
anbrenne) transprimatur
& reponatur. Dos. cochl.
ij. in iusculi gallinaei ℥j.
soluta, & mane adsu-
menda.

DECOCTA EXTERNE ADPLI-
CANDA.

1) *Clyster emolliens.*

R. Rad. alth.

lil. alb. ana ℥℥

Herb. malu.

branc. vrsin.

Flor. chamomill. ana M℥.

Inc. coq. in ∇. f. ad remanent.

℥j. Add.

Ⓞ. oliuar. cochl. ij.

verbas. ℥℥

vitell. ouor. no. i.

Ⓞ. comm. ℥j.

Adplicetur vt moris est.

†
2) *Clyster emolliens in adfecti-
bus calculosis.*

R. Herb. veronic. Mj

parietar. Mj

Coq. in ∇. f. ad reman. ℥j

add. Ⓞ. chamomill.

lil. alb. ana ℥℥

electuar. lenitiu. ℥iiij

vitell. ou. no. j.

Ⓞ. depurat. ℥℥.

3) *Alius*

†
 3) *Alius clyster emolliens.*
 ℞. Rad. melilot. ℥j
 Herb. violar.
 mercurial.
 parietar. ana Mj
 Flor. melilot.
 verbasic. ana Mß
 Sem. foen. graec.
 lini ana ℥ij
 Coq. in s. q. lactis ad remanent.
 ℥j. add.
 vnguent. clysmat.
 mell. rosac. ana vnc. semis.
 ☉. gemm. ℥ij
 M. d.

†
 4) *Clyster emolliens & carminatiuus.*
 ℞. Decoct. emollient.
 carminat. ana ℥v.
 MP. Beccber. ℥j
 ☉. chamomill. ℥j
 aneth. vnc. semis.
 ☉. comm. ℥j
 vitell. ou. no. j. M. d.

†
 5) *Alius carminatiuus.*
 ℞. Decoct. carminat.
 furfur. tritic. ana
 ℥v.
 terebinth. vnc. semis.
 vitell. ou. no. i. M. d.

†
 6) *Clyster acris seu stimulan.*
 ℞. Herb. rut.
 salu.
 rorismar. ana Mj
 Fol. tabac. Mß
 fenn. ℥iij

Coq. in s. q. ∇. ad remanent.
 ℥x. Colat. add.
 electuar. diacolocynth. ℥j
 mell. mercur. vnc. semis.
 ☉. gemm. ℥ij
 M.

†
 7) *Alius.*
 ℞. Rad. aristoloch.
 cyclam. ana vnc. j.
 Herb. serpill.
 organ. ana Mj
 agaric. ℥ij
 Coq. in ∇. s. ad remanent. ℥x.
 Colat. add.
 electuar. hier. picr. ℥ß
 extr. ellebor. nigr. ℥ß
 M.

†
 8) *Alius.*
 ℞. ☐. san. ℥viiij
 extr. cathol. vnc. j.
 mell. rosac. vnc. semis.
 M.

†
 9) *Alius ad haemorrhoides promouendas.*
 ℞. Rad. bryon. ℥j.
 ellebor. nigr.
 Herb. cent. min. Mij.
 Coq. in ∇. simpl. ad remanent.
 ℥x. Colat. add.
 MP. Beccber. ℥j
 extr. cent. min.
 ellebor. nigr. ana ℥ß
 ☉. gemm. ℥ij
 vitell. ou. no. j.
 M.

†
 10) *Clyster pblegmagogus.*
 ℞. Rad. bryon.
 esul. ana vnc. semis.
 herb. gratiol.
 agrimon. ana Mj
 flor. genist.
 sambuc. ana Pij
 bacc. iuniper. vnc. semis.
 Coq. in ☐. san. Colat. ℥x.
 add. electuar. hier. picr. ℥j
 ☉. commun. ℥j

M.

†
 11) *Clyster anthelminticus.*
 ℞. Rad. gramin.
 silic. ana vnc. semis.
 herb. tanacet. Mj
 summitat. absinth. Mß
 Coq. in lacte ad remanent. ℥x
 Col. add. mell. rosac. vnc. j.
 fell. taurin. ℥j
 ♂. absinth. ℥vj
 ☉. commun. ℥j

M.

†
 12) *Clyster uterinus ad molam
 educendam. Etm.*
 ℞. Herb. artemis.
 sabin. ana Mj
 ☉. ♀i ℥ß.
 Coq. in f. q. ∇. f.
 Col. add.
 essent. myrrh.
 asae foetid.
 castor. ana ℥ß
 ♂. laurin.
 irid.
 lil. alb. ana ℥vj

vitell. ou. no. 1.
 sirup. de artemis. vnc. j

M.

†
 13) *Gargarisma resoluens.*
 vid. tab. med. p. 251.

†
 14) *Adstringens.*
 Vid. tab. med. p. 252.

†
 15) *Decoctum ad achores abster-
 gendos.*

℞. Rad. lapath. acut.
 enul.
 aristoloch. rot. ana
 vnc. semis.

Herb. nicotian.

saponar.
 chelidon. mai. ana
 Mß.

Coq. in lixiuio vel ☐ post ab-
 lutionem adhibeatur ole-
 um ouorum vel cerae.

†
 16) *Decoctum ad apthas abster-
 gendas.*

℞. Rad. aristoloch. rot.
 ari.
 pimp. alb. ana ℥ß.
 Coq. ∇. f. sub fin. coct. add.
 Herb. agrimon.
 hyssop.
 prunell. ana Mß.

bulliant. colat. ℥vj. add.
 mell. rosat. ℥ij
 Hoc decocto calide imbuatur
 linteum, quo lingua &
 fauces fricentur.

N

17) De-

†
17) *Decoctum abstergens, ulceribus
fistulosis iniiciendum.*

℞. Rad. ari.
aristoloeh. rot.
bardan. mai. ana ℥j

Herb. pyrol.
fanicul.
heder. ℥ssr. ana

M℞

nicotian. Mj
Coq. in ∇. s. q. s.
Colat. ℞iij. add.

℞. myrrh. per deliq. ℥j

M.

†

18) *Aliud.*

℞. Herb. virg. Or.
veronic.
scord.

chelid. mai. ana Mj
Coq. in ∇. calc. viv. ℞iij.
Col. add.
mell. ℞ial. ℥i℞
vnguent. Aegypt. ℥vj
M. calide iniiciatur.

TABVLA XV.

DE

BALNEIS.

I. DIFFERENTIA.

1. **L** Otio totius corporis *balnei* vel *balinei* nomine venit.

2. Lotionem autem inferioris tantum corporis *infessum* vel *semiscipium* vocamus.

3. Pedum lotio pediluvium, capitis autem capitiluvium seu embrocatio audit. Huc spectant *lixivia sapientiae*, quae deliriosis ordinantur pro capite lauando.

4. Balnea sunt 1) vel *secca*, quae ex cineribus, salibus, arena, segmentis coriariis &c. parantur. 2) vel *humida*.

5. *Humida* sunt 1) vel *naturalia*, quae thermarum vocantur, & de quibus h. l. non agimus, 2) vel *artificialia*.

6. Balnea humida artificialia sunt

1) vel *vaporosa*, quando vapor tantum ex decocto quodam corpori admittitur, ut diaphoresis hac ratione excite- tur. Huc praecipue pertinet cista illa, quae *stupa Laconica*, Germ. *der Schwig- Kasten* adpellatur, cui patientes nudo corpore insident, & deinde vel ∇. accensum, vel decoctum quoddam, praecipue antiuenerum, lapidibus candentibus ad- fufum, adhibent, ut vapor superficiem corporis attingat.

2) Vel *aquea*, quae sine peculiari artificio parari solent ex simplicissimis speciebus sic dictis domesticis, nempe ex emol-

emollientibus, resoluentibus
& neruinis.

II. VSVS.

1. Balneorum vsus medicus non exiguus est, quoniam autem multae ambages, quas praeparatio & adplicatio requirunt, multos patientes ab iisdem detinent, pauciores tantum vtilitatem inde capiunt, nempe illi, qui famulatio suo praeparationem tradere possunt.

2. Maximus eorum vsus redundat in corpora illa, quae *obstipationibus viscerum & glandularum abdominis, motibus spasmodicis, contracturis & ariduris occupata sunt.*

3. Obseruandum autem est, quod tam vniuersaliorum, quam particulariorum balneorum adplicatio debeat esse tepida: Calida enim nocet.

4. Praeterea *alvus* ante illorum vsusum aperta esse debet.

III. FORMVLAE.

1. *Balneum emolliens.*

℞. Rad. alth.
lilior. alb. ana ℥ij

Herb. { malu.
alth. } ana Mij.
5. { violar. }
emol- { Gal. }
lient. { pariet. }

Flor. chamomill.
lilior. alb. ana Mij

Coq. in s. q. ∇. s. f. balneum.

2. *Balneum resoluens & discutiens.*

℞. Rad. aristoloch. rot.
valerian.

bryon.

helen. ana ℥j

Herb. puleg.

artemis. rubr.

matricar.

meliss. ana Mij

Flor. melilot.

sambuc.

ros. rubr. ana Mj

Sem. lini.

foen. græc. ana ℥ss

Bacc. iunip.

laur. ana ℥j

Inc. cont. includ. sacculo coq.

in ∇. s. q. s. pro balneo.

†

3. *Balneum abstergens in scabie.*

℞. Rad. lapath. acut.

bardan. ana ℥ij

Herb. saponar.

fumar.

nicotian.

chelidon. ana Mj

ciner. fag. Miv.

Coq. in s. q. ∇. s. f. pro balneo.

†

4. *Species pro balneo in fluore albo simplice.*

℞. Herb. chamomill.

rorismar.

salu.

origan.

puleg.

pol. montan. ana Miv.

Coq. in s. q. ∇. s.

†

5. *Species pro balneo ad foetum mort. expellendum.*

℞. Rad. lil. alb.

aristoloch. rot. ana ℥ij

N 2

Herb.

Herb. malu.
rorismar.
puleg. ana Mij
flor. chamomill.

cheir. ana Pij
sem. lin.
bacc. laur. ana ʒj
Inc. cont. M, pro balneo.

TABVLA XVI.
DE
TOPICIS,
SEV
EPITHEMATIBVS
IN GENERE.

I. DEFINITIO.

Sunt remedia externa, quae certo cuidam corporis loco, pro seopo modo leniente, modo discutiente, modo roborante &c. adplicantur. Deriuatur a τὸπικόν, locus; it. ab ἐπι & τιθέναι, super impono.

II. DIFFERENTIA.

Ad topica remedia sequentia referuntur:

1. *Fomenta* seu *fotus*, a fouendo. Hisce enim diuersae corporis partes fouentur. Germ. Bãhungen. Varia autem dantur fomenta.

1) *Fotus vaporosus*, quando vapor & suffitus decocti alicuius ad partem adfectam admittitur. Analogiam habet cum balneo vaporoso. Huc etiam referri possunt suffitus, seu suffimenta illa, quorum species carbonibus iniiciuntur, ut vapor illarum excipiatur.

2) *Fotus humidus*, quando liquo-

rem quemdam calidum spongia vel linteaminiibus excipimus, atque illa adfecto loco imponimus & saepius repetimus.

3) *Fotus siccus*, quando species quaedam sine coctione, sacculo inclusae, adplicantur. Dicuntur etiam *epithemata sicca*, seu *sacculi sicci*.

4) Quando capiti imponuntur, *cucuphae*, Kräuter=Müßgen audiunt.

5) *Hydroleon*, quando fomentum ex oleis emollientibus paratur.

6) Locum praecipue habent fomenta in stagnationibus, stasibus, tumoribus &c. e.g. in otalgia, (in qua mediante infundibulo vapor admitti solet) ophthalmia, haemorrhoidibus caecis, mensium ataxia, infarctu hepatis, lienis, aridura & adfectibus paralyticis.

7) Pa-

7) Parantur fofus ex vegetabilibus, indicationi noftrae convenientibus.

8) Pro indicationis huius varietate variat etiam liquor, in quo fpecies coquuntur, ita vt modo ∇ . s. modo vinum, modo lac, modo acetum adfumatur.

2. *Cataplafmata*, Germ. *Umschläge* vocant, & nonnumquam epitheton addunt: *breyichte Umschläge*, habent enim pulmenti confiftentiam.

1) Vfum habent frequentem apud chirurgos, a quibus ad tumores inflammatorios & fcirrhofos, item ad contraturas, ariduras &c. adhibentur. Immo, præter scopum hunc emollientem, maturantem & discutientem, laxante, rubefaciente, vesicante & anodyno fine subinde parantur.

2) Pro scopi huius varietate variant fpecies & liquores.

3) Ad cataplafmata etiam referuntur domestica illa, quae e cruffa panis & admixtis oleofis balsamicis, aromatibus *ſiſatis* &c. ex tempore quaſi parantur, & modo ventriculo, ſub denominatione *ſcuti ſtomachalis*, modo grauidarum regioni hypogaſtricae, cum additione decantati balſami embryonis, imponuntur.

4) Reliqua ex ipſis formulis eluſcent.

3. *Emplaſtra*.

De his *tab. chirurg.* iv. diximus.

4. *Linimenta*.

5. *Vnguenta*.

6. *Balfama*.

Haec tria topica, vt nullam habent conuenientiam, ita differunt gradu confiftentiae. Linimenta enim fluidiorem, balfama ſolidiorem, vnguenta mediam inter haec habent confiftentiam.

1) *Linimenta* parantur vel ſimpliciter ex oleis infuſis & expreſſis, cum additione modicae portioſis oleorum deſtillatorum, vel ex mixtione vnguenti alicuius cum oleis talibus & momento camphorae, vel oleis expreſſis modicum ſebi aut cerae admifcetur.

2) *Vnguenta* rariuſ ex tempore praefcribuntur.

3) *Balfama* parantur ex oleis ſuaueolentibus, ſufficiente quantitate olei nucifae, vel aliuſ conuenientis excipientis, quibus moſchus, ambræ, zibeth, vel adduntur, vel, ſi ſubiecta horum odorum perferre non poſſunt, omittuntur. Nonnumquam caſtorina, crocata vel ſuccinata adduntur.

4) *Linimenta* & *vnguenta*, niſi ex penetrantibus ingredientibus parata ſint, inertis ſunt efficaciae.

N 3

5) *Bal-*

5) *Balsama* pro scopo roborante & neruino praecipue ordi-
nantur.

6) Reliqua ex formulis petantur.

7. *Collyria.*

Collyria hodierno sensu sumta, (olim enim pessos, turundas, praecipue denotabant) sunt remedia, quae oculis adplicantur, eaque duplicis consistentiae:

1) Alia enim sunt *liquida*, quae guttatim instillantur, e. g. ∇ ae ophthalmicae, linimenta.

2) Alia sunt *secca* seu *solida*, barbara voce *sies* dicuntur.

3) *Secca* fiunt

a) ex cadmia, rutia, pomphol. nihil. alb. pro scopo leniter constringente & exsiccante.

b) Ex saccharo, ξ io dulci, legitime praeparato, pro scopo abstergente & leniter septico.

c) Tales ξ es subtilissime laevigatos alcohol vocant. Sed haec consistentia vult subtilissima, vellicat tamen nonnihil oculos.

d) Compinguntur in trochiscos, mediante modico gummi tragacanth. vel albumin. ou. & deinde ∇ . quadam ophthalmica, e. g. rosar. euphras. chelidon. mai. flor. cyan. calcatripp. foenic. resoluuntur.

4) *Liquida* collyria parantur ex ∇ is ophthalmicis cum mo-

mento sacchari ξ i, vel Θ . albi, vel denique cum tenuissimis ramentis pompholygis, nihili albi &c.

5) *Collyria*, praecipue *fluida*, variant adplicatione. Alia enim in ipsum oculum immittuntur, alia peripheriae illius extrinsecus illinuntur, alia tam ipsi oculo instillantur, quam eidem imponuntur.

6) *Pingua*, quando oculis immittenda praescribuntur, debent esse recentia, antiqua enim sunt acria, & hinc sensibilia.

8. *Suppositoria*, Germ. *Stuhlzäpfgen*. De his tab. chirurg. LXXIV. actum est.

III. FORMVLAE.

A. *Fomentorum* seu *fotuum* & *suffituum*.

1. *Fotus vaporosus*.

\mathcal{R} . Rad. alth.

lil. alb. ana \mathcal{Z} i

Herb. malu.

melilot.

branc. vrsin.

\mathcal{Z} ial. ana Mj.

flor. chamomill.

sem. foen. gr.

lini ana \mathcal{Z} ij

Inc. contus. coq. ∇ . s. ad mou. vapor ter per diem.

†

2. *Suffimigium vterinum*.

\mathcal{R} . Rad. galang. $\mathcal{Z}\mathcal{B}$

fol. sabin. MB

flor. calend. Pij

mycis.

lign.

lign. aloës ana ʒij
trochisc. alhand. ʒj
M. iniic. carbon. & fumus
excipiatur.

†
3. *Suffitus in melancholia bysterica,*

℞. Fell. carpiion.
mastich. ana
sem. milii ʒj
flor. sambuc.
hyperic. ana Mj.
sacch. alb. ʒiv.

Incis. contus. M. d. ad ch.
S. Räucher-Pulver.

†
4. *Suffitus ad saluationem parti-
cularum.*

℞. Fol. nicot. Mij
Herb. rorismar.
salu.
maioran. ana Mß
Flor. tunic.

rosar.
lauendul.
lil. conuall ana Pij
cort. cascar. ʒj
sem. anis. ʒij.

Incis. contus. M. adspengan-
tur c. essent. storac. cala-
mit. d. ad chart.

S. Kräuter-Taback.

†
5. *Suffitus neruinus in □ae incon-
tinentia.*

℞. Rad. cyper. rot.
angelic.
caryophyllat. ana

Herb. puleg.
maioran.
serpill. ana Mß

Gumm. mastich.
tur.
storac. calamit. ana
ʒj

M. f. ʒ. grossus.

†
6. *Alius neruinus & adstringens
in procidentia ani & uteri.*

℞. Gumm. succin.
tacamahac.
sarcocoll.
sangu. dracon. ana
ʒij

Flor. rosar. rubr.
lauendul.
cort. cinnam.

caryophyllor.
N. mosch. ana ʒß
croc. orient. ʒß.

M. f. ʒ. d. ad chart.

†
7. *Fotus humidus emolliens.*

℞. Rad. alth.
liquirit.
lilior. alb. ana ʒß

Herb. malu.
rusfilag.
scabios. ana Mß

Flor. violar.
chamomill.
papau. rh. ana Pj

Sem. foen. graec.
lini ana ʒj

Coq. ∇. f. excip. liq. lint. &
imponatur.

†
8. *Alius fotus humidus, resoluens
& discutiens.*

℞. Rad. sigill. Salom.
irid. Florent.
angelic.

argelic.
 caryophyll. ana ʒʒ
 Herb. chamaedr.
 chamaepit.
 origan.
 serpill. ana Mʒ
 Flor. chamomill.
 calendul.
 stoech. Arab. ana Pj
 Sem. dauc.
 foenic. ana ʒij.

Inc. contus. includ. sacculis,
 vino calido imbutis, &
 adplic.

†

9. *Alius fatus humidus adstringens.*

R. Rad. symph. mai.
 tormentill.

bistort. ana ʒʒ

Herb. alchymill.

pyrol.

millefol. ana Mʒ

Flor. balauft.

rosar. rubr. ana Pij

gallor. vnc. semis.

Incis. contus. gr. mod. coq.
 c. vin. rubr. vel ∇. ferrarior.
 calide adplicandus.

†

10. *Epithema anodynum & discutiens.*

R. Theriac. *Andromach.* ʒj

succin. pp. ʒʒ

camph. ʒʒ

croc. orient. gr. vi.

Diss. in ∇. Hungar. & med.
 linteamentis impone.

†

11. *Fatus seu sacculus sicus resolvens & discutiens.*

R. Rad. irid. Florent.

aristoloch. rot.

caryophyllat.

bryon.

figill. Salom. ana ʒʒ

Herb. adianth. alb.

marrub. alb.

cuscut.

chaerefol.

menth. crisp. ana

Mʒ

Flor. sambuc.

chamomill.

rosar. rubr. ana Pj.

Sem. foenicul.

caru. ana ʒij

gumm. camphor. ʒʒ

Conc. contus. includ. sacculis,

calide imponendis & ∇.

camph. subinde irrorandis.

†

12. *Alius talis.*

R. Rad. pimp. alb.

valerian.

vincetox. ana ʒʒ

Herb. chamaedr.

chamaepit.

serpill. ana Mʒ

Flor. calendul.

stoech. Arab. ana Pj

farin. auen. Mj

camph. vnc. semis.

M.

†

13. *Alius in cephalaea & c.*

R. Rad. Rhod.

calam. aromat.

valerian. ana vnc. j.

Herb. verben-

betonic.

origan.

origan.
puleg. ana Mß
Flor. lauendul.
salu.
lil. conuall. ana Pj

Sem. aneth.
caru. ana Zij
Gumm. camph. Zij

M. vt supra.

†

14. *Species pro cucuphis in adfect.
soporosis & paralyt.*

R. Herb. rorismar.
maioran.
hyssop.
salu.
lauendul. ana Mß

Flor. anthos.
lauendul.
cheir.
melilot. ana Pij

Storac. calamit.
benz. an. Zij
Bacc. laur.
iuniper.

Sem. sinap. ana Zij.

Incis. contus. includ. faccul.

†

15. *Sacculus stomachicus.*

R. Rad. acor.
zedoar.
galang.
gentian. rubr. ana
Zij

Herb. absinth.
menth. crisp.
melal.

rut. ana Mß,

Sem. caru.
anis. ana Zij.

Incis. contus. irror. ☉. destil-
lat. menth. crisp foenicul.
cort. citr. ana gr. vj. in-
clud. facculis.

B. *Cataplasmatum.*

1. *Cataplasma emolliens.*

R. Rad. alth.

lilior. alb. ana Zij

liquirit. Zij

{ malu.

Herb. | alth.

5. { violar.

emoll. | ☿ial.

{ parietar. ana Mß

Flor. chamomill.

verbas.

melilot.

linar. ana Pij.

Coq. in s. q. lact. vaccin. ad
consistentiam cataplasmat.

Pulp. traiect. add.

☿. sem. lin. Zij

☉. chamomill.

lilior. alb. ana Zij.

M.

†

2. *Aliud emolliens & dolores se-
dans.*

R. Mic. pan. albiss. Zij.

coq. in lact. vaccin. q. s. ad

consistent. cataplasma. add.

vitell. ouor. no. iij.

croc. Zij

☉. scorpion. Zij. M.

†

3. *Aliud.*

R. Cepar. contus. no. iij

buryr. rec. Zij

axung. capon. Zij

O

☿. sem.

℞. sem. scen. graec.
lini ana ℥j

pulp. caric. pingu. ℥ij
croc. ℥j

Coq. in ol. oliu. q. s. ad form.
cataplast. d. ad fidel. S.
Hievon warm aufzule-
gen, um die suppuration
zu befördern.

†

4. *Cataplasma resolvens, ad
scirrhos.*

℞. Farin. hord.

aven. ana ℥ij

sterc. caprill. ℥iij

Flor. chamomill.

melilot. ana Mß

Coq. cum f. q. lixiui ad for-
mam cataplast. Add.

℞. saenicul. ℥ij

M. adplicetur.

†

5. *Aliud resoluens in oedemate.*

℞. Rad. chelidon. mai.

bryon. rec.

irid. florent. ana ℥vj

Herb. bardan. mai.

sed. vermicul. ana Mj

Inc. cont. coq. e. ∇. f. ad molli-
tiem, & deinde irrorentur

∇i, ac calide adplicentur.

†

6. *Cataplasma rubefaciens.*

℞. Rad. pyrethr.

sem. sinap.

nasturt. ana ℥j

Herb. rut.

tupul. rec. ana Mj

c. †. & fermento acerrimo f.
cataplast. plantis pedum
aliquoties adplicandum.

†

7. *Cataplasma stomachale.*

℞. Crust. pan. madefiat in vin.
rubr. calefacto, adsparg.

℞. cinnam.

piper.

caryophyllor. ana ℥ß

℞. saenic.

N. M. ana ℥j

Calide imponatur.

†

8. *Cataplasma pro gravidis &
parturientibus.*

℞. Pan. mellit. vel alium, dif-
fecto, madefiat in vna regi-
one cum balsam. embry-
on. vel vin. generos. ad-
sparg.

℞. cinnamom.

N. mosch.

caryophyll.

macis ana ℥ß

Adplicetur tepide.

†

9. *Cataplasma ad foetum mor-
tuum.*

℞. Medall. colocynth.

succ. colocynth. virid. ana
℥j

succin. ℥iij

myrrh. ℥ij

℞. castor.

rut. ana ℥j

Coq. ad succi consumptionem.

C. *Emplastrorum.*

1. *Emplastr. emolliens & discutiens.*

℞. Empl. de melilot.

sperm. ran. ana ℥ß

Malax. c. ∇. camphorat. q. s.

extend. super alutam.

2. *Ali-*

†
2. *Aliud.*
℞. Emplastr. de ammon.
cicut.
hiosc. ana ℥ss
Malax. c. ♂. cappar.
chaerefol. ana
q. s.

†
3. *Aliud.*
℞. Emplastr. de galban.
tacamahac.
sapon. *Barbette.*
Malax. c. ♀. camphorat.

†
4. *Aliud.*
℞. Empl. diachyl. s.
Gumm. *ci. +to solut. &
inspiss.
galban.
succ. cicut. ana ℥ss
M. f. empl.

†
5. *Emplastrum maturans.*
℞. Empl. de sperm. cet.
diachyl. c. gumm.
ana ℥ss
Malax. c. ♂. ouor.

†
6. *Sparadrapum emolliens.*
℞. Seu. hircin. vnc. semis.
cer. virg. ℥ij
♂. chaerefol. ℥iij.
Liquefactis intingatur linteum &
adplicetur.

†
7. *Emplastr. neruinum.*
℞. Empl. e galban. ℥j.
Malax. c. ♂. scarab. q. s.
add. camph. ℥j
M. impon. ceruici.

†
8. *Empl. roborans stomachale.*
℞. Empl. de crust. pan. ℥j
tacamahac. ℥ss
Malax. c. bals. Peruv. q. s.
Induc. sup. alutam, irroretur
♂. caryophyll.
N. M. ana grt. vj.

†
9. *Aliud.*
℞. Empl. stomach. *Crat.* ℥j
neruin. *Vigon.*
oxycroc. ana ℥ss
♂. aneth. q. s. add.
camph. ℥j
M. f. *scutum stomachale.*

†
10. *Emplastrum emmenagogum.*
℞. Empl. matric. de galb. ℥j
galban. +to solut. & ad
pultis consistentiam red-
act. ℥ss.
Extract. castor,
croc. ana ℥ij
Malax. c. ♂. succin.
spic.
cheirin. ana
q. s.

Induc. super alutam, & regioni
vteri vel umbilico calide im-
ponatur.

D. *Linimentorum.*

1. *Linimentum emolliens ad par-
tum facilitandum.*
℞. ♂. amygdal. dulc.
lilior. alb.
cappar.
laur. ana ℥ij
axung. anserin.
gallin. ana ℥j

M.

2. *Aliud.*

- †
2) *Aliud.*
℞. Vnguent. dialth.
axung. human. ana ℥iij
⊙. verbasf.
lumbric. ∇str.
ouor.
vulpin. ana ℥iβ.
- M.
- †
3. *Linimentum diureticum.*
℞. Vnguent. de alth. ℥vj
⊙ scorpion.
petrol. alb. ana ℥iij
aneth. ℥iβ
anis. destillat. ℥β
- M. adplicetur calide regioni re-
num, pectini & perinaeo.
- †
4. *Linimentum carminatiuum.*
℞. ⊙. absinth.
N. M. express.
menth. crisp.
matricar.
castor. ana ℥ij
destillat. cort: Ont.
caru. ana ℥j
- M. vngatur calide abdomen in
colica, flatibus, doloribus post
partum.
- †
5. *Linimentum anthelminticum.*
℞. Vnguent. de arthanit. ℥β
fell. taur. inspiss. ℥ij
⊙. colocynth. q. s. vt fiat
linimentum.
- †
6. *Liniment. abstergens & consu-
lidans.*
℞. Liquam. myrrh. e vitell.
ouor. conuassat. ℥ij

- ⊙. philosoph.
cer.
ouor.
lumbr. ∇str. ana ℥j.
- M.
- †
7. *Linimentum septicum Syden-
ham. ad vlcera venerea.*
℞. Vnguent. basilic. ℥vj
nicotian. ℥ij
℞. praecipitat. ∇. rosar. lot.
& opt. laeuigat. ℥β
- M. adplic. c. lint. rasis.
- †
8. *Linimentum ad gingiuas.*
℞. Mell. rosar. ℥j
succ. cochlear. ℥ij
N. M. ℥iβ
liq. myrrh. ℥j
- M.
- †
9. *Liniment. abstergens & sic-
cans.*
℞. Lytharg.
ceruss. ana ℥ij
f. c. f. q. ⊙. ouor. linimentum.
- †
10. *Aliud abstergens.*
℞. Vnguent. c. min. camph.
℥iβ
liquam. myrrh. ℥ij
balsam. Beruv. ℥β
- M.
- †
11. *Linimentum antispasmodicum.*
℞. Vnguent. alabastrin. ℥iij
anodyn.
⊙. express. nucl. persic.
papau. ana ℥β
hyofeyam. ℥j
- M.
12. *Lini-*

†
12. *Linimentum antipodagricum.*

R. Sapon. Venet. ℥ij
 camph. ℥ij
 solv. in f. q. V. Add.
 ☉ ⊗ × ci ℥℥.
 M. & adplic. calide.

†
13. *Linimentum paregoricum & discutiens.*

R. ☉. lumbr. ▽str.
 verbas. ana ℥℥
 laurin. ℥ij
 destillat. fœnic. ℥℥
 Gumm. camph. ℥j

M.

†
14. *Linimentum ad haemorrhoid. coecas.*

R. Rad. irid. Florent.
 sem. psyll.
 cydon. ana ℥℥
 f. c. ▽. rosar. mucilago. Add.
 vitell. ouor. no. j.
 tinct. opii. ℥j
 camph. ℥j.

M.

†
15. *Aliud.*

R. Cancr. fluv. rec. no. xv.
 Contus. coq. in butyr. rec.
 q. s. Colat. add.
 ☉. verbas. tertiam part.

†
16. *Linimentum stomachicum.*

R. ☉. stomach. Crat. ℥℥
 N. M. expr. ℥j
 destillat. menth. crisp.
 caru.
 absinth. ana ℥j

caryophyllor.
 macis ana gtt. v.
 balsam. Peruv. ℥j
 M. inungat. serobic. cord.

†
17. *Linimentum neruinum.*

R. Axung. castor. ℥j
 bals. Peruv. ℥℥
 zibeth. gr. xii.
 mosch. gr. viii.
 ambr. gr. iv.
 ☉. destillat. caryophill.
 gtt. xii.
 cinnamom.
 gtt. vi.

M.

†
18. *Linimentum in dentitione difficili.*

R. Sem. psyll.
 cydon. ana ℥℥
 extrah. c. ▽. malu. q. s.
 f. mucilago.
 Add. cuius vnciae mucilaginis.
 ☉. verbas. ℥j. M.

E. *Vnguentorum.*1. *Vnguentum emolliens.*

R. Vnguent. dialth. ℥j
 pingued. hum. ℥℥
 ☉. scorpion.
 petrol. ana ℥ij
 cappar.
 laurin. ana ℥j
 M. adplicetur calide.

†
2. *Aliud pro vnguibus oculorum.*

R. Pingued. asc. pisc. rec.
 viperar. ana ℥ij
 ☉. rutac. ℥℥
 M. applic. guttatim.

P

3. *Aliud*

- †
3. *Aliud in dystocia.*
℞. Vnguent. dialch. ℥i
axung. anserin. ℥℞
℞. chamomill.
lil. alb.
verbasco, ana ℥ij
M.
- †
4. *Aliud emolliens ad gingiuas infantum.*
℞. Pingu. gallin.
lepor. ana ℥ij
mell. rec.
℞. amygdal. dulc.
lil. alb. ana ℥i
M.
- †
5. *Emolliens in atroph. & scirrbo-
sis adfectibus.*
℞. Gumm. ❄ci, +to solut.
& inspiss. ℥i
aloës gummatos.
terebinth. ana ℥℞.
feu. ceruin.
butyr. rec. ana q. s.
M. f. vnguent. abdom. calid.
adpl.
- †
6. *Vnguent. ad dysuriam.*
℞. Vnguent. dialch.
martial.
agrippin. ana ℥℞
℞. laurin.
aneth. ana ℥iij.
destillat. foenic. ℥j
M. pedini & perinaeo calide
adplicetur.
- †
7. *Vnguentum ophthalmicum.*

℞. Tut. ppt. ℥j
corall. rubr. ppt.
camphor.
sacchar. saturn. ana ℥℞
nihil. alb. ℥ij
virid. aer. g. xii.
M. f. c. butyr. maial. illot. ℥iv
vnguentum.

†
8. *Vnguentum digestium in lac-
tionibus exsanguibus.*
℞. Terebinth. ℥j
mastich.
oliban.
elem. ana ℥iv
mell. ℥℞
vitell. ouor. no. ii.
M. f. a. vnguentum.

†
9. *Vnguentum digestium in part.
sanguin. laes.*
℞. Mell. ℥j
terebinth.
myrrh. rubr. ℥ij
vitell. ouor. no. ii.
M.

†
10. *Vnguentum ad scabiem & sa-
linationem.*
℞. ❄. vii.
saturn. ana ℥℞
f. aaa. Add.
terr. tripol. ℥ij.
subigantur c. f. q. vnguent.
rosac.

†
11. *Aliud.*
℞. Axung. porcin. ℥j
❄. vii. ℥℞.
M.

12. *Vn-*

12. *Vnguentum Foresti ad achores.*

℞. Vitell. ouor. ad duritiem
coct. No. xvi.

myrrh. ℥j

rad. ari ℥℥

ellebor. nigr. gr. iv.

Coq. in ferrea sartagine absque
flamma, donec spumam
emittant, tum exprime ☉.
denuo coque & exprime, do-
nec spumam non amplius
emittat, post ea feces abiici-
antur, & oleum in vase clau-
so seruetur.

†

13. *Vnguentum in impetigine be-
nigna.*

℞. ☉. ℥i per deliq. ℥ij

℥. dilu. ℥℥.

Subigantur. r. f. q. vnguent. po-
mat. d. ad usum.

†

14. *Vnguentum ad fissuras mam-
marum.*

℞. Ungt. c. min. camph. ℥j
decoct. flor. calendul. me-
diante butyr. rec. ℥℥

☉. ℥i per deliq. ℥ij

M.

†

15. *Vnguentum emmenagogum &
ad partum.*

℞. Vnguent. dialth. ℥j

axung. anserin. ℥ij

serpent. ℥j

croc. ℥℥

☉. destill. spic.

sibin. ana gtt. vi.

M. adplic. regioni vteri & um-
bilici.

†

16) *Vnguentum antispasmodicum.*

℞. Vngu. alabastr. ℥j

populeon. ℥℥

anodyn. ℥ij

☉. nucl. persic.

menth. crisp.

hyoscyam. ana ℥ij

op. in +. solut. ℥℥

camph. ℥j

croc. orient. ℥℥

M. f. vngu. fronti & temporibus
adplicandum.

F. *Balsamorum.*1. *Balsamum stomachicum & car-
minatiuum.*

℞. ☉. N. M. expr. ℥℥

destill. menth. crisp.

aneth.

tacamahac.

absinth.

rut. ana ℥℥

citr.

caryophyl. ana

gtt. iv.

balsam. Peruv. ℥j. M.

†

2. *Balsamum apoplecticum.*

℞. ☉. N. M. expr. ℥j

destill. lauendul.

maioran.

caryophyllor.

cubebat.

cardamom.

citr. rec. ana ℥j

macis. ℥ij

cinnam. gtt. xxxiv.

rut.

succ. alb. ana ℥℥.

M.

G. Col.

G. *Collyriorum,*

1. ℞. ▽. flor. cyan.
euphras.
calcatripp.
chelidon-mai. ana
ʒj

⊕. alb.
facch. h̄ni ana gr. vi.
filtr. & guttatim ter per ʒ.
instill.
†

2. *Aliud.*

℞. ▽. foenicul.
plantag.
rosar. ana ʒʒ

⊕. depur. ʒj
M. adplicetur tepide guttatim.

†

3. *Aliud acrius.*

℞. ▽. chelidon. mai. ʒj
croc. metallor. subtiliss.
ʒisat. & edulcorat. gr. vi.
aloës hepatic.
⊕. alb. ana gr. iii.

M.

H. *Suppositoriorum.*1. *Suppositorium antihelminthicum.*

℞. Aloës.
myrrh.
fell. taur. inspiss. ana ʒj
extr. tanaceth.

absinth. ana ʒj
M. f. c. s. q. mell. suppositor.

†

2. *Suppositorium ad haemorrhoides prouocandas.*

℞. ʒ. ialapp. ʒj
extr. ellebor. n. ʒʒ
mell. despum. q. s.

M. ad suppositorium.

†

3. *Suppositorium stimulare & excitans.*

℞. Spec. hier. picr. ʒj
ʒ. agaric.
colocynth. ana ʒʒ
scammon. ʒʒ

f. c. f. q. mell. suppositorium.

4. *Lenia suppositoria sunt globuli, ex saccharo moschati, vel ex sapone, simpliciter confecti.*

NB.

Suppositoria tantum in *motum* agunt, non in *materiam*, hinc circumspecte
adhibenda, quia saepius, praecipue in *infantibus*, *conuulsiones*
causari possunt.

